

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Түбән Мактама бистә Советы

КАРАРЫ

№ 61

04 октябрь 2022 ел

Түбән Мактама бистә Советының
«Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районының Түбән Мактама
шәһәр тибындагы бистә» муниципаль
берәмлеге Советының Жирдән
файдалану һәм тезелешләр
кагыйдәләрен раслау турында» 2012
елның 27 декабрдәге 119 номерлы
карарына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше, Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш. т. б.» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,

Түбән Мактама бистә Советы КАРАР БИРӘ:

1. Түбән Мактама бистә Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Түбән Мактама шәһәр тибындагы бистә» муниципаль берәмлеге Советының Жирдән файдалану һәм тезелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 27 декабрдәге 119 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турындагы карарына түбәндәге үзгәрешләр көртөргә:

- Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш.т. б.» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренәң I, II, III өлешләрен яңа редакциядә баян итәргә (карап ечен 1 нче кушымта).

2. Әлеге карарны Түбән Мактама ш.т.б. һәм Тихоновка авылы торак пункт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU), «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренәң Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны Түбән Мактама бистәсе башлыгына йөкләргә.

Түбән Мактама шәһәр тибындагы
бистә башлыгы



Р.А. Бадретдинов

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Түбән Мактама бистә Советының 2022 елның
4 октябрәндәге 61 номерлы карарына 1 нче кушымта

**«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль
районының Түбән Мактама шәһәр тибындагы бистә»
муниципаль берәмлегенәң Жирдән файдалану һәм
тезелешләр кагыйдәләре**

(яңа редакциядә)

Эчтәлек

<i>1 бүлек. Шәһәр тезелешен зоналаштыру нигезендә җир биләмәләреннән файдалану һәм тезелешне җайга салу тәртибе</i>	4
1 Бүлек . Гомуми нигезләмәләр	4
1 статья. Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп тешенчәләр.	4
2 статья. Кагыйдәләрне кертү нигезләре, билгеләү һәм аның составы.	9
3 статья . Шәһәр тезелешен җайга салу линияләре.	10
4 статья. Шәһәр тезелеше регламентлары һәм аларны куллану.	11
5 статья. <i>Җирдән файдалану һәм тезелеш турындагы мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем ечен ачык булуы. Җир биләмәләреннән файдалану һәм тезелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә физик һәм юридик затларның катнашуы.</i>	14
6 статья. <i>Кагыйдә бозган ечен җаваплылык.</i>	15
2 Бүлек. <i>Җирдән файдалану һәм тезелеш буенча барлыкка килгән менәсәбәтләрдә катнашучылар.</i>	15
7 статья. <i>Объектлар һәм шәһәр тезелеше менәсәбәтләре субъектлары.</i>	15
8 статья. <i>«Түбән Мактама ш.т.б.» муниципаль берәмләге территориясендә җирдән файдалану һәм тезелеш алып баруны җайга салучы җирлеүзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.</i>	16
9 статья. <i>Җирдән файдалану һәм тезелеш буенча комиссия.</i>	17
10 статья. <i>Ижтимагый фикер алышулар, ачык тыңлаулар.</i>	18
3 Бүлек. <i>Кагыйдәләр гамәлгә кергәнче барлыкка килгән күчәмсез милектән файдалану хокуклары.</i>	24
11 статья. <i>Элегрәк барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр.</i>	24
12 статья. <i>Кагыйдәләргә туры килми торган күчәмсез милек объектларын куллану һәм тезелеш үзгәрешләре.</i>	25
4 Бүлек. <i>Җир участогын яки капитал тезелеш объекттын шартлы рәвештә рехсәт ителгән файдалануга рехсәт. Капитал тезелеш объектларын тезүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рехсәт.</i>	26
13 статья. <i>Җир участогын яки капитал тезелеш объекттын шартлы рәвештә рехсәт ителгән файдалануга рехсәт бирү.</i>	26
14 статья. <i>Рехсәт ителгән тезелеш, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан кире кагуга рехсәт алу тәртибе.</i>	27
5 Бүлек. <i>Территорияне планлаштыру буенча документлар.</i>	29
15 статья. <i>Территорияне планлаштыру буенча документлар.</i>	29
16 статья. <i>Территорияне планлаштыру буенча документлар өзәрләү тәртибе</i>	30
6 Бүлек. <i>Җир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.</i>	34
17 статья. <i>Муниципаль ихтыяжлар ечен җирләрне резервлау.</i>	34
18 статья. <i>Муниципаль ихтыяжлар ечен җир кишәрлекләрен алу.</i>	34
19 статья. <i>Халык сервитутларын билгеләү.</i>	35
20 статья. <i>Шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану.</i>	36

7 Бүлек. Йомгаклау нигезлэмэләре.	36
21 статья. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.	36
22 статья. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.	39
II бүлек. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ ФАЙДАЛАНУ БУЕНЧА МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНА КАРТАЛАРЫ	40
8 Бүлек. Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасы	40
23 статья. Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш.т.б.» муниципаль берәмлегенә шәһәр тезелеше зоналаштыру картасы.	40
9 Бүлек. Территорияне махсус шартлары булган зоналар картасы.	41
24 статья. «Түбән Мактама шәһәр тибындагы бистә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалану шартлары булган зоналар картасы.	41
25 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр зоналары картасы.	42
III БҮЛЭК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.	42
10 Бүлек. Рехсәт ителгән күчемсез милек терләре һәм параметрлары елешендә шәһәр тезелеше регламентлары.	42
26 статья. Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналар терләре.	42
11 Бүлек. Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчемсез милекне куллануны чикләү елешендә шәһәр тезелеше регламентлары.	116
27 статья. Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналар белән билгеләнгән күчемсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.	116
28 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары ечен билгеләнгән күчемсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.	125
29 статья. Ачык сервитутларның эш итү зоналары.	126
Шәһәр тезелеше регламентлары тарафыннан кагылмый торган теп җирләрне билгеләү, аларга карата шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнми.	126
30 статья. Шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы теп территорияләрне һәм җирләрне билгеләү.	126

**I бүлек. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӘ ЖИРДӘН
ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШНЕ ЖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ.**

1 еләш. Гомуми нигезләм

1 Статья . Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган теп тешенчәләр.

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге теп тешенчәләр кулланыла:

жир кишәрлеген арендау - физик затка яки юридик затка аренда шартнамәсе буенча вакытлыча файдалануга түләү ечен жир кишәрлеге бирү;

территорияне тезекләндерү - муниципаль берәмлек территориясен тезекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, гражданның яшәү шартларын яхшырту, муниципаль берәмлек территорияләренең санитар һәм эстетик торышын тәмин итү һәм яхшырту, мондый территорияләрдә урнашкан торак пунктларның территорияләрен, шул исәптән гомуми кулланылыштагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, тезелмәләрен, корылмаларны, якин-тирә территорияләрен карап тоту буенча эшчәнлек;

жир участкаларыннан һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалану рехсәт ителгән терләр-эшчәнлек терләре, объектлар, аларны жир кишәрлекләрендә әлеге эшчәнлек терләре һәм объектлар исемнәре буенча гамәлгә ашырырга һәм урнаштырырга рехсәт ителә, әлеге Кагыйдәләрдә, башка норматив-хокукий актларда, норматив-техник документларда билгеләнгән таләпләренә мөжбүри үтәгәндә, тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр тезелеше регламентлары составында. Рехсәт ителгән күчемсез милекне куллану терләре рехсәт ителгән куллануның теп терләрен, шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану терләрен, рехсәт ителгән куллануның естәмә терләрен үз эченә ала;

шәһәр тезелеше Регламентының «рехсәт ителгән файдалануның естәмә терләре» исемлегендә аларны гамәлгә ашыру рехсәт ителгән эшчәнлекнең естәмә терләре - аерым территориаль зонага (подзонага) карата рехсәт ителгән файдалануның теп терләренә карата һәм шартлы рехсәт ителгән куллану терләренә карата естәмә рәвештә генә рехсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта әлеге Кагыйдәләр белән мондый эшчәнлекнең күләме һәм башка параметрлары буенча рехсәт ителгән файдалануның тиешле теп терләренә һәм шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану терләренә күләмнәре һәм башка параметрлары белән чагыштырганда чикләүләр билгеләнә;

генераль план - территориаль планлаштыру документының тере, ул жирлекнең территориаль планлаштыру максатларын, бурычларын һәм юнәлешләрен һәм аларны тормышка ашыру этапларын билгели, Территориянең тотрыклы үсешен тәмин итү ечен эшләнә;

жир кишәрлекләренең дәүләт кадастр исәбе - жир кишәрлекләренең бердәм дәүләт реестрында тасвирлау һәм индивидуализация, шуның нәтижәсендә һәр жир участогы башка жир участкаларыннан бертәсле рәвештә аерып алырга һәм аны сыйфатлы һәм икътисадый бәяләргә мемкинлек бирә торган характеристикаларга ия.;

күчемсез мелкәтне дәүләт кадастр исәбенә алу - жир участкалары, биналар, корылмалар, машина урыннары, тегәлләнмәгән тезелеш объектлары, бердәм күчемсез комплекслар турында, ә федераль законда билгеләнгән очрактарда күчемсез мелкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү, жир белән нык бәйләнгән башка объектлар турында да, ягъни аларны билгеләнмичә күчереп йөртү мемкин түгел (алга таба шулай ук - күчемсез милек объектлары), алар мондый күчемсез милек объектының индивидуаль-билгеле бер әйбер сыйфатында аны билгеләргә мемкинлек бирә торган характеристикалары булуын

яки аның яшәешен туктатуны раслый, шулай ук күчемсез милек объектлары турында әлеге Федераль законда каралган башка мөһлүматлар;

шәһәр тезелеше эшчәнлеге-территорияләрене, шул исәптән шәһәрләрене һәм башка жирлекләрене үстерү буенча территорияль планлаштыру, шәһәр тезелешен зоналаштыру, территорияне планлаштыру, архитектура-тезелеш проектлау, тезелеш, капитал ремонт, реконструкция, капитал тезелеш объектларын сүтү, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү, территорияләрене комплекслы үстерү һәм аларны төзекләндерү рәвешендә башкарыла торган эшчәнлек;

зоналаштыру- территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр тезелеше регламентларын билгеләү максатларында территорияләрене шәһәр тезелешен зоналаштыру;

шәһәр тезелеше регламенты - жир кишәрлекләреннән рехсәт ителгән файдалануның тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган терләре, шулай ук жир кишәрлекләре еслегендә булган һәм аларны тәзү процессында һәм капитал тезелеш объектларын эксплуатацияләүдә, жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелеш объектларының чикле параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалануның чикләүләре, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсенә, күрсәтелгән объектларның халык ечен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре;

төзүче - үзенә караган жир кишәрлегендә яисә дөүләт (муниципаль) милкендәге капитал тезелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда дөүләт хакимияте органнары (дөүләт органнары), атом энергиясе буенча дөүләт корпорациясе «Росатом», космик эшчәнлек буенча дөүләт корпорациясе «Роскосмос», Бюджеттан тыш дөүләт фондларының идарә органнары яисә жирле үзидарә органнары килешүләр нигезендә Россия Федерациясенәң бюджет законнарында билгеләнгән очракларда дөүләт (муниципаль) заказчысы вәкаләтләрен тапшырганнар яисә аңа «Территорияләрене үстерү фонды» гавами-хокук компаниясе турында һәм Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2017 елның 29 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 13.3 статьясы нигезендә тезелеш, реконструкцияләү, капитал ремонт килешүләр нигезендә төзүчеләренең үз функцияләрен тапшырганнар. Төзүче шәһәр тезелеше эшчәнлеге турындагы законнарда, техник заказчыга үз функцияләрен тапшырырга хокуклы;

техник заказчы - төзүче тарафыннан һәм төзүче исемнән вәкаләтле юридик зат инженерлык тикшеренүләрен үтәү, проект документларын әзерләү, капитал тезелеш объектларын тәзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, сүтү турында килешүләр тези, күрсәтелгән эшләрене башкаруга биремнәр әзерли, инженер эшләнүләрен башкаручы һәм (яисә) проект документациясен әзерләүне гамәлгә ашыручы затларга капитал тезелеш объектларын тәзү, реконструкцияләү, жимерү, материаллар һәм документлар тапшыра, проект документациясен раслый, капитал тезелеш объектын эксплуатациягә кертүгә рехсәт алу ечен кирәкле документларны имзалай, шәһәр тезелеше эшчәнлеге турындагы законнарда каралган башка функцияләрене гамәлгә ашыра (алга таба шулай ук - техник заказчы функцияләре). Техник заказчы функцияләре, Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 47 статьясы 2.1 елешендә, 48 статьясы 4.1 елешендә, 52 статьясы 2.1 һәм 2.2 елешләрендә, 55.31 статьясы 5 һәм 6 елешләрендә каралган очраклардан тыш, инженерлык эшләнүләре, архитектура-тезелеш проектлау, тезелеш, реконструкция, капитал ремонт,

капиталь тезелеш объектларын сүтү елкәсендә үз-үзен жайга салучы оешма өгъзасы гына башкара ала;

жир кишәрлеге - жир кадастрында һәм жир кишәрлекләренә хокукларны дөүлөт теркәве документларында беркетелгән чикләре, мөйданы, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган жир еслегенең бер елеше;

күчөмсөз өйбер - жир еслегенең бер елешен төшкил итүче өйбер, һәм аны индивидуаль билгеле бер өйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия;

территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар - Россия Федерациясә халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мөдәни мирас объектларын (тарихи һәм мөдәни ядрәйләрен) саклау зоналары (алга таба - мөдәни мирас объектлары), мөдәни мирас объектларын, су саклау зоналары, су басу, су басу зоналары, эчәр сулар һәм хужалык-көнкүрөш су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясә, Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар;

кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгөртөлөргә яисә бетереләргә тиешле линияләр;

сызыкча объектлар - электр тапшыру линияләре, элементә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткөргөчләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

шөһөр тезелешен жайга салу линияләре - кызыл сызыклар; жир кишәрлекләре чикләре чикләренән (тезелешне жайга салу линияләрен дө кертеп) корылмаларның минималь чигенешләрен билгели торган сызыклар; аларның составындагы территориаль зоналар һәм подзоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буйлап гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән дөүлөт һәм муниципаль ихтияжлар ечен жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны сатып алу, резервлау юлы белән; жир кишәрлекләренән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналары чикләре;

кызыл линияләрдән чигенү сызыгы (яисә тезелешне кейләү сызыгы) - биналар, корылмалар, корылмалар урнаштыру ечен рөхсәт ителә торган урын чикләрен билгеләгән территорияне планлаштыру документларында билгеләнә торган сызыклар;

күчөмсөз мелкәт (күчөмсөз милекне дөүлөт теркәве турында 2015 елның 13 июлендөгә 218-ФЗ номерлы Федераль законда булган (билгеләнгән) тешенчө мөгънәсендә күчөмсөз милек объекты) - жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары, тегәлләнмөгән тезелеш объектлары, бердәм күчөмсөз комплекслар һәм башкалар;

капиталь тезелеш объекты - тезелеш тәмамланмаган бина, тезелеш, корылма, объектлар (алга таба - тегәлләнмөгән тезелеш объектлары), жир кишәрлегенең некапиталь тезелмәләренән, корылмаларынан һәм аерылгысыз яхшыруларынан тыш (туңдырылыш, каплау һәм башкалар);

корылмалар- жир белән ныклы бөйлөнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны аларны күчөрәргә һәм (яисә) демонтаж ясарга, аннан соң тезелешләренә, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләренә һәм башка шундый корылмаларның) теп характеристикаларын үзгөртмичә һәм билгеләнешкә тулысынча зыян китермичә һәм жыештырырга мөмкинлек бирә торган капитал булмаган корылмалар;

капиталь тезелеш объектын жимерү- капитал тезелеш объектын жимерү юлы белән (табигать күренешләре яки еченчө затларның хокукка каршы

гамәлләре аркасында жиңерелүдән тыш), капитал тезелеш объектын, шул исәптән аның еләшләрән сүтү һәм (яисә) демонтажлау юлы белән бетерү;

рехсәт ителгән файдалануның теп терләре - техник регламентларны үтәгәндә (ә техник регламентларны - тезелеш нормаларын һәм куркынычсызлык стандартларын, яңгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен, гражданныр оборонасы таләпләрән, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү таләпләрән, башка мәжбүри таләпләрне үтәгәндә аерым территориаль зонага (подзонага) карата куллану регламентының "Рехсәт ителгән файдалануның теп терләре" исемлегәндә аларның аталуы нәтижәсендә рехсәт ителгән эшчәнлек терләре;

әлегә кагыйдәләрдән тайпылышлар- билгеләнгән тәртиптә конкрет жир кишәрлегә ечен санкцияләнгән, кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрларыннан, корылмаларның биеклегеннән, участокның тезелеш алып бару процентыннан, участок чикләреннән чигенүдән һәм башкалардан чигенеп, кишәрлекне әлегә Кагыйдәләр нигезәндә аның кече күләме, уңайсыз конфигурациясе, уңайсыз инженер-геологик һәм башка характеристикалары аркасында куллану мөмкинлегә булмауга бәйлә рәвештә файдалану;

күчәмсез милекне рехсәт ителгән файдалану - шәһәр тезелеш регламенты нигезәндә күчәмсез милекне файдалану, кануннар нигезәндә билгеләнгән күчәмсез милекне, шулай ук гавами сервитутлар нигезәндә файдалануны чикләү;

капиталь тезелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - капитал тезелеш объекты параметрларын, аның еләшләрән (биеклекләрне, катлар санын, мөйданын, күләмен), шул исәптән капитал тезелеш объектын тезү, үзгәртеп кору, киңәйтү, шулай ук капитал тезелеш объектының тезелеш корылмаларын алмаштыру һәм (яисә) торгызу, мондый конструкцияләрнең аерым элементларын күрсәтелгән элементларның шундый ук яисә башка яхшырта торган күрсәткечләренә алмаштырудан тыш;

сызыкча объектларны реконструкцияләү - линия объектлары яки аларның участоклары (еләшләре) параметрларын үзгәртү, бүленгән һәм (яисә) саклау зоналары чикләрен үзгәртү таләп ителгән мондый объектларның эшчәнлегенә класслы, категориясе һәм (яисә) башлангыч билгеләнгән күрсәткечләренә үзгәрүенә китерә;

хосусый сервитут - чит жир кишәрлегеннән чикләнгән файдалану хокукы (сервитут билгеләмичә тәмин ителә алмаган кирәкле коммуникацияләрне һәм башка ихтыяжларны узу, салу һәм эксплуатацияләү ечен), ул күчәмсез мелкәт объекты милекчәсе белән сервитут билгеләүне таләп итүчә зат арасында килешү яисә суд карары нигезәндә билгеләнә;

гавами сервитут - чит жир кишәрлегеннән Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Татарстан Республикасы норматив хокукый акты, Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, жир кишәрлеген аерып алмыйча, файдалану хокукы;

территория зонасы - жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләрендә чиклә билгеләнгән һәм шәһәр тезелеш регламентлары билгеләнгән зона;

гомуми файдаланудагы территорияләр - аерым затлар даирәсе тоткарлыксыз файдаланыла торган территорияләр (шул исәптән мөйданныр, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр бие полосалары, скверлар, бульварлар);

территориаль планлаштыру - территорияләрне үстерүне планлаштыру, шул исәптән функциональ зоналар билгеләү, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, жирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыруны билгеләү;

урам-юл чөлтәре - территорияләре, кагыйдә буларак, гомуми файдаланудагы территорияләр булган үзара бәйлә территорияль коммуникация

объектлары (мәйданнар, урамнар, машина юллары, яр буйлары, бульварлар) системасы;

шартлы рәвештә рехсәт ителгән күчемсез мелкәттән файдалану терләрә - Россия Федерациясә Шәһәр тезелешә кодексының 39 статьясында һәм әлегә Кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек терләренәң һәм объектларның исемнәрен, Россия Федерациясә Шәһәр тезелешә кодексының 39 статьясында һәм әлегә кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рехсәт алу һәм техник регламентлар таләпләрен мәжбүри үтәү нәтижәсендә, әлегә кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек терләренәң һәм объектларның исемнәрен атау нәтижәсендә рехсәт ителгән эшчәнлек терләрә, объектлар;

территорияләрне тотрыклы үстерү - шәһәр тезелешә эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кешенәң иминлеген һәм яшәешенәң уңай шартларын тәэмин итү, хужалык һәм башка эшчәнлекнәң әйләнә-тирә мохиткә тискәрә йогынтысын чикләү һәм табигать ресурсларын әлегә һәм киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә саклауны һәм алардан нәтижәле файдалануны тәэмин итү;

планлаштыру структурасы элементы - жирлек территориясенәң, шәһәр округының яисә муниципаль районның авылара территориясенәң бер елешә (квартал, микрорайон, район һәм башка шундый элементлар). Планировка структурасы элементларының терләрә Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимиятнәң федераль органы тарафыннан билгеләнә;

жир кишәрлекләреннән файдалану күрсәткечләре һәм капитал тезелеш объектларын тезү, реконструкцияләү параметрлары:

жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәрә һәм рехсәт ителгән тезелешнәң иң чик параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү - жир кишәрлекләре территориясендә шәһәр тезелешә регламенты нигезендә урнаштырылырга мөмкин булган жир кишәрлекләренәң һәм капитал тезелеш объектларының (биналар һәм корылмаларның) иң чик физик характеристикалары;

тезелеш коэффициенты - биналар һәм корылмалар астында жир кишәрлегә мәйданына урнашкан мәйданның нисбәте (%);

территориядән файдалану коэффициенты (жир кишәрлегә территориясенә карата) - жир кишәрлегә мәйданына караган барлык биналарның, корылмаларның, корылмаларның гомуми мәйданының нисбәте. Жир кишәрлегендә тезергә рехсәт ителә торган биналарның, тезелешләрнәң, корылмаларның гомуми мәйданы шәһәр тезелешә регламентында билгеләнгән территориядән файдалануның максималь коэффициенты мөгнәсен жир кишәрлегә мәйданы күрсәткеченә арттыру белән билгеләнә;

яшелләндерү коэффициенты (жир кишәрлегә территориясен кулландә) - яшел утыртмалар (газлар, чөчәк түтәлләрә, куаклар, югары кепшәлә үсемлекләр) белән капланган жир кишәрлегә территориясә елешә;

бинаның, корылманың биеклегә - жирнәң проект билгесеннән алып яссы түбәнәң иң югары ноктасына кадәр, яисә скат түбәсенәң иң югары ноктасына кадәр, иң югары ноктага кадәр, иң югары тезелеш ноктасына кадәр үлчәнгән вертикаль ара.

2 статья. Кагыйдәләрне кертү, билгеләү һәм аның составы.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының *Түбән Мактама ш.т.б.* (алга таба - кагыйдәләр) жирдән файдалану һәм тезелешләр кагыйдәләре - шәһәр тезелешен зоналаштыру документы, андә территориаль зоналар, шәһәр тезелешә регламентлары, әлегә кагыйдәләрне куллану тәртибе һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе.

Әлегә Кагыйдәләр Россия Федерациясә Шәһәр тезелешә кодексы, Россия Федерациясә Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирләр үзидарәнә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия

Федерациясенәң һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлекнең законнары һәм норматив хокукый актлары, һәм Әлмәт муниципаль районының *Түбән Мактама ш.т.б.* генераль планы нигезендә эшләнгән.

Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнгән:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу ечен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру ечен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән җир кишәрлекләренең һәм капиталъ тезелеш объектларының хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр җәлеп итү ечен шартлар тудыру, шул исәптән җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалануның иң нәтиҗәле терләрен сайлау мемкинлеге бирү юлы белән.

Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- кешеләрнең тормышы һәм сәламәтлеге иминлеген тәэмин итү, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын, әйләнә-тирә табигать мохитен һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу максатларында законнар нигезендә билгеләнгән техник регламентлар һәм башка мәҗбүри таләпләр;

- шөһәр тезелешен проектлауның региональ һәм җирле нормативлары;

- җирдән файдалануны һәм тезелешне җайга салу мәсьәләләре буенча башка норматив хокукый актлар белән.

Җирдән файдалануның һәм тезелешнең әлеге кагыйдәләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) аларны куллану һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе;

2) шөһәр тезелешен зоналаштыру картасын;

3) шөһәр тезелеше регламентлары.

Җирдән файдалану һәм тезелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе түбәндәге нигезләмәләренә үз эченә ала:

1) җирле үзидарә органнары җирдән файдалануны һәм тезелешне җайга салу турында;

2) физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалану терләрен үзгәртү турында;

3) территорияне планлаштыру документларын өзәрләү турында;

4) җирдән файдалану һәм тезелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында;

5) җирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында;

6) җирдән файдалануның һәм тезелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында.

Әлеге кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «*Түбән Мактама ш.т.б.*» муниципаль берәмлеге территориясендә шөһәр тезелешен җайга салучы һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәү ечен мәҗбүри.

Әлеге кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «*Түбән Мактама ш.т.б.*» муниципаль берәмлегенәң бетән территориясендә эшли.

3 статья. *Шәһәр тезелешен җайга салу линиясе.*

1. Шәһәр тезелешен җайга салу линияләре - кызыл линияләр; җир кишәрлекләре чикләреннән (тезелешне җайга салу линияләрен дө кертөп) корылмаларның минималь чигенүләрен билгеләүче сызыклар; территориаль зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буйлап гавами сервитутларның хәрәкөт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән дөүлөт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны сатып алу юлы белән; санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарның чикләре.

2. Шәһәр тезелешен җайга салу линиясе территорияләрне планлаштыру һәм ызанлау проектлары, шулай ук санитар-яклау зоналары проектлары, тарих һәм мөдөният ядкарьләренөң саклау зоналары проектлары белән билгелөнө.

3. Шәһәр тезелешен җайга салу линиясе билгелөнгөн тәртиптө территорияне планлаштыру документларын раслаганнан соң үтөлү өчен мөҗбүри.

4 статья. *Шәһәр тезелешө регламентлары һәм аларны куллану.*

1. Шәһәр тезелешө регламентларының гамөлдө булу чикләре шәһәр тезелешен зоналаштыру картасы белән билгелөнө.

2. Шәһәр тезелешө регламентлары түбөндөгеләрне исөпкө алып билгелөнө:
- территориаль зона чикләрендө җир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- җир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан гамөлдөгө һәм планлаштырылган файдалануның терле терләренөң бер территориаль зонасы чикләрендө яраштыру мемкинлекләре;

- *Түбөн Мактама ш.т.б.* авыл җирлегенөң генераль планында билгелөнгөн функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсөш характеристикаларын;

- территориаль зоналарның терләре;

- мөдөни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау талөплөре.

3. Шәһәр тезелешө регламенты җир кишәрлекләренөң хокукый режимын билгели, шулай ук җир кишәрлекләре өслөгөндө булган бетен нөрсө кебек үк, аларны тезү һәм капитал тезелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла.

Шәһәр тезелешө регламентының гамөлдө булуы шәһәр тезелешен зоналаштыру картасында билгелөнгөн территориаль зона чикләре чикләрендө урнашкан барлык җир кишәрлекләренө һәм капитал тезелеш объектларына тигөз дөрөжөдө кагыла.

4. Шәһәр тезелешө регламентының гамөлдө булуы җир кишәрлекләренө кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мөдөни мирас объектларының (тарихи һәм мөдөни ядкарьләренөң) бердөм дөүлөт реестрына кертөлгөн ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендө, шулай ук мөдөни мирас объектлары ачылган ядкарьләр яисө ансамбльләр территорияләре чикләрендө, аларны карап тоту, реставрацияләү, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайлаштыру тәртибе турында Россия Федерациясенөң мөдөни мирас объектларын саклау турындагы законнарында билгелөнгөн тәртиптө кабул ителгөн карар чикләрендө;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендө;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгелөнгөн һәм (яисө) линия объектлары билөгөн объектлар;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирөлгөн.

Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарға, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларға, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарға карата шәһәр тезелеше регламентлары Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә.

Шәһәр тезелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеше алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр жирләр ечен авыл хужалыгы жирләре, жир кишәрлекләре ечен билгеләнми.

Урман фонды жирләренән торак пунктлар чикләренә кертелгән жир кишәрлекләренә карата шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнгәнче (2016 елның 1 гыйнварына кадәр гражданның яисә юридик затларға бирелгән яисә хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән күчмәсез мелкәт объектлары урнашкан урман кишәрлекләренән тыш, рехсәт ителгән файдалану, аларны торак пункт чикләренә керткәнче билгеләү урманнардан файдалану белән бәйлә булмаган), мондый жир кишәрлекләре, урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан файдаланганда билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып, файдаланыла.

Шәһәр тезелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләренән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясә субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләренән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр тезелеше регламенты үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренән һәм капитал тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалану терләре;

2) рехсәт ителгән файдалану параметрлары - жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелеш, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) жир кишәрлекләренән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенә минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык ечен территорияль файдалана алу мөмкинлегенә максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре, шәһәр тезелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган очракта.

6. Жир кишәрлекләренән һәм капитал тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалану терләре түбәндөгеләргә үз эченә ала:

1) рехсәт ителгән файдалануның теп терләре;

2) файдалануның шартлы рехсәт ителгән терләре;

3) рехсәт ителгән файдалануның теп терләренә карата естәмә буларак кына һәм файдалануның шартлы рехсәт ителгән терләренә карата да рехсәт ителә торган һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган ярдәмче терләре.

Жир кишәрлекләренән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләрен билгеләү һәр территорияль зонага карата мәжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр тезелеше регламенты билгеләнә.

Жир кишәрлекләренән һәм капитал тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалануның бер терен мондый файдалануның башка теренә үзгәртү,

техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр тезелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалануның теп һәм ярдәмчел терләре, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, естәмә рехсәтсез һәм килештерүләрсез местәкыйль сайлана.

Шәһәр тезелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар ечен шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалануның бер терен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка теренә кабул ителә.

7. Күчәмсез миләкне рехсәт ителгән файдалануны гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган тезекләндерү объектлары, инженер-техник объектлар, корылмалар һәм коммуникацияләр, аларның техник регламентларына туры килү шарты белән (ә алар билгеләнгән тәртиптә гамәлгә кергәнчегә кадәр - «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр тезелеше кодексына каршы килми торган елешендә норматив техник документларга туры килгән очракта, һәрвакыт рехсәт ителгән була.

8. Капиталъ тезелеш объектларының бер яки берничә планировка структурасының территориясә чикләрендә функцияләвен һәм нормаль эксплуатацияләүне тәэмин итү ечен билгеләнгән инженерлык-техник объектлар, корылмалар, аларның урнашуы, санитар-яклау, башка саклау зоналарын билгеләү белән, аерым жир кишәрлеген таләп итә, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә.

9. Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенәң 2020 елның 10 ноябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рехсәт ителгән куллану терләре классификаторы нигезендә, регламентлар составында саналган рехсәт ителгән куллану терләрен карап тоту линия объектын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм региональ әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыруны һәм эксплуатацияләүне, саклау корылмаларын (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мөгълүмати һәм геодезия билгеләрен, законнарда башкача билгеләнмәгән булса, урнаштыру рехсәт ителә.

10. Жир кишәрлекләренәң чик (минималъ һәм (яки) максималъ) күләме һәм рехсәт ителгән тезелеш, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларын үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренәң чик (минималъ һәм (яки) максималъ) күләмнәре, шул исәптән аларның майданы;

2) биналар, корылмалар, корылмалар тезү тыелган биналар, корылмалар, корылмалар рехсәт ителгән урнашу урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ чигенүләр;

3) биналарның, корылмаларның иң чик саны яки биәклегә;

4) жир кишәрлегә чикләрендә тезелешнәң максималъ проценты, ул жир кишәрлегенәң бетән майданына тезеләргә мемкин булган жир кишәрлегенәң суммар майданының чагыштырмасы буларак билгеләнә.

Шәһәр тезелеше регламентында билгелә бер территориаль зонага карата жир кишәрлекләренәң иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ күләмнәре, шул исәптән аларның майданы, һәм (яисә) рехсәт ителгән тезелешнәң иң чик параметрлары 2 - 4 пунктларында каралган капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләү билгеләнмәгән очракта, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләү, әлегә территориаль зонага карата шәһәр тезелеше

регламентында ук жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, рехсәт ителгән тезелешнең, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнергә тиеш түгел, дип күрсәтелә.

Рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары 2 - 4 пунктларында күрсәтелгән күрсәткечләр белән беррәттән, шәһәр тезелеше регламентында капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү рехсәт ителгән тезелешнең, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләүнең башка чик параметрлары да билгеләнергә мөмкин.

Һәр территорияль зонага карата күрсәтелгән үлчәмнәр һәм параметрлар, аларның ярашуы билгеләнә.

Шәһәр тезелеше регламентларының таләпләре Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама бистә жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә барлык шәһәр тезелеше мөнәсәбәтләрен үтәү ечен мәжбүри.

5 статья. Жирдән файдалану һәм тезелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның жирдән файдалану һәм тезелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук хакимият һәм идарә органнары вазыйфаи затлары, шулай ук жирле үзидарә органнары тарафыннан шәһәр тезелеше эшчәнлеге турында законнарның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыручы органнар ечен ачык була.

2. Башкарма комитет әлеге кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәмин итә:

- жирле массакүләм мәгълүмат чараларында әлеге кагыйдәләргә бастырып чыгару,

- Әлеге кагыйдәләргә Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш.т.б.» муниципаль берәмлеге сайтында яисә Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру.

3. Гражданныр гамәлдәге законнар һәм әлеге кагыйдәләр нигезендә жирдән файдалану һәм тезелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашырга хокуклы.

4. Шәһәр тезелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыруда гражданнырның, аларның берләшмәләрененң һәм юридик затларның катнашу тәртибе Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары, Әлмәт муниципаль районының муниципаль һәм башка хокукий актлары, жирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка актлары белән билгеләнә.

6 статья. *Кагыйдәләргә бозу ечен җаваплылык.*

1. Әлеге Кагыйдәләргә бозган ечен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясененң башка норматив хокукий актлары нигезендә җаваплы булалар.

2 бүлек. *Жирдән файдалану һәм тезелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.*

7 статья. *Объектлар һәм шәһәр тезелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.*

1. Әлмәт муниципаль районының "Түбән Мактама ш.т.б." муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр тезелеше мөнәсәбәтләре объектлары булып торалар:

- «Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 9-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән чикләрдә жирлек территориясе (Татарстан Республикасы законнары белән кертелгән үзгәрешләр белән);

« *Түбән Мактама ш.т.б.*» муниципаль берәмлеге территориясе;- земельно-имущественные комплексы;

- жир кишәрлекләре;
- капитал тезелеш объектлары.

2. Шәһәр тезелеш менәсәбәтләренең субъектлары булып Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр, физик һәм юридик затлар тора.

2.1. Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр исемнән шәһәр тезелеш менәсәбәтләрендә тиешенчә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә чыгалар.

3. Шәһәр тезелеш менәсәбәтләренең барлык субъектлары Россия Федерациясе Шәһәр тезелеш кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләрен үтәргә тиеш, алар нигезендә кабул ителгән законлы норматив хокукый актлар, техник регламентлар, тезелеш һәм башка махсус нормалар һәм кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы Советы, Әлмәт муниципаль районы башлыгы, Әлмәт муниципаль районы референдумында кабул ителгән әлеге кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы Уставы, хокукый актлар таләпләре, Әлмәт муниципаль районының *Түбән Мактама ш.т.б.* уставы, Әлмәт муниципаль районының *Түбән Мактама ш.т.б.* ирлеге референдумында кабул ителгән хокукый актлар, Әлмәт муниципаль районының *Түбән Мактама ш.т.б.* Советы һәм Әлмәт муниципаль районының *Түбән Мактама ш.т.б.* авыл жирлеге башлыгы, шәһәр тезелеш эшчәнлеге һәм әлеге кагыйдәләр турындагы кануннар нигезендә кабул ителгән.

8 статья. Жирле үзидарәнең «*Түбән Мактама ш.т.б.*» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалану һәм тезелешне жайга салуны гамәлгә ашыручы органнары һәм вазыйфаи затлары.

Әлмәт муниципаль районының «*Түбән Мактама ш.т.б.*» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалану һәм тезелешне жайга салуны жирле үзидарәнең түбәндәге органнары һәм вазыйфаи затлары гамәлгә ашыра:

- 1) Әлмәт муниципаль районы башлыгы;
- 2) Әлмәт муниципаль районы Советы;
- 3) Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты.

Авыл жирлеге территориясендә шәһәр тезелеш документациясен әзерләү һәм жирдән файдалану, тезелешне жайга салу елешендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Әлмәт муниципаль районының *Түбән Мактама ш.т.б.* Уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә билгеләнә. Жирдән файдалану һәм тезелеш мәсьәләләре буенча менәсәбәтләргә жайга салу елкәсендә муниципаль районнарының жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) жирдән файдалану һәм тезелеш алып бару кагыйдәләре проектын әзерләү һәм аларга үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү;

2) территорияләргә планлаштыру документларын әзерләү турында карарлар кабул итү;

- 3) территорияләрне планлаштыру документларын раслау;
- 4) жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләрен раслау, жирдән файдалану һәм тезелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау;
- 5) шөһәр тезелешен проектлауның жирле нормативларын раслау;
- 6) капиталъ тезелеш объектларыннан яисә жир кишәрлегеннән файдалануның шартлы рехсәт ителгән теренә рехсәтләр биру турында карарлар кабул итү;
- 7) рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт биру турында карарлар кабул итү;
- 8) тезелгән территорияләрне үстерү турында карарлар кабул итү;
кануннарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль ихтыяжлар ечен жир кишәрлекләрен резервлау турында карарлар кабул итү;
- 10) жирлекләр территорияләрендә урнашкан капиталъ тезелеш объектларын тезүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда объектларны файдалануға тапшыруға рехсәтләр биру.
- 11) жирлекләр территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак тезелеш объектларын, бакча йортларын тезүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясә Шөһәр тезелеш кодексының 51.1 статьясы 7 елешенең 2 пунктында, 8 елешенең 3 пунктында һәм 55 статьясы 19 елешенең 5 пунктында каралган хәбәрнамәләренә жибәрү;
- 12) үз белдегә белән тезелгән яки рехсәтсез корылманы жимерү турында карар кабул итү, яисә аны рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрларына туры китерү, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләү, жирләрдән файдалану һәм тезелеш алып бару кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында яисә Россия Федерациясә Шөһәр тезелеш кодексында билгеләнгән капиталъ тезелеш объектлары параметрларына мөҗбүри таләпләр кую турында карар кабул итү, гражданныр законнарында каралган очракларда башка федераль законнарға (алга таба - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), үз белдегә белән тезелгән корылманы жимерүне яисә аны Россия Федерациясә Шөһәр тезелеш кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү.
- 13) максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясә законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген тартып алу турында карар кабул итү.
- 14) жирле үзидарәнең башкарма органнары карамагына гамәлдәгә законнар нигезендә карый торган жирдән файдалану һәм тезелешнең башка мәсьәләләре.

9 статья. *Жирдән файдалану һәм тезелеш комиссиясе.*

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Әлмәт шөһәрәннән һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының авыл жирлекләреннән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү комиссиясе (алга таба - Комиссия) өлегә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәзмин итү, килештерү һәм тикшерү максатларында тезелә, жирлек территорияләрен шөһәр тезелешен зоналаштыру мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәрне карау һәм әзерләү, шулай ук жирдән файдалану, тезелеш мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү ечен Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесә каршында даими эшләүче консультатив орган (алга таба - башкарма комитет житәкчесә) булып тора.

2. Комиссия үз эшчәнлеген өлегә кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесә раслаган комиссия турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;

- жир кишәрлегеннән яисә капиталъ тезелеш объектывнан файдалануның шартлы рехсәт ителгән теренә рехсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- рехсәт ителгән тезелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- үзгәрешләр кертү турында яки үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәрне кире кагу турында башкарма комитет житәкчесенә тәкъдимнәр әзерли;
- әлеге Кагыйдәләрне гамәлгә ашыруға һәм куллануға бәйлә муниципаль хокукый актлар, башка документлар проектларын әзерләүне оештыра;
- кирәкле мәгълүматны соратып ала;
- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

10 статья. 1. Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.

Генерал план проектлары, жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру, территорияне ызанлау, территорияләрне тезекләндерү кагыйдәләре проектларына гражданның тормыш шартлары, жир кишәрлекләре һәм капиталъ тезелеш объектларының законлы мәнфәгатьләрен, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатларында, күрсәтелгән документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектларга, жир кишәрлеген яисә капиталъ тезелеш объектывн файдалануның шартлыча рехсәт ителгән теренә рехсәт бирү турындагы карарлар проектларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектларга гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатларында капиталъ тезелеш объектларын (алга таба шулай ук әлеге статьяда - проектлар) муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый акты нигезендә һәм Россия Федерациясә Шәһәр тезелеш кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар үткәрелә, моңа Россия Федерациясә Шәһәр тезелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраklar керми.

2. Генераль планнарның проектлары, жирдән файдалану һәм тезелеш алып бару кагыйдәләре, территорияне планлаштыру, территорияләрне ызанлау, территорияләрне тезекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булып әлеге проектлар әзерләнгән территориядә даими яшәүче гражданны, әлеге территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм (яисә) аларда урнашкан капиталъ тезелеш объектларының хокук ияләре, шулай ук күрсәтелгән капиталъ тезелеш объектларының бер еләше булган биналарның хокук ияләре тора.

3. Жир кишәрлеген яисә капиталъ тезелеш объектывн файдалануның шартлыча рехсәт ителгән теренә яисә рехсәт бирү турындагы карарлар проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларында, гавами тыңлауларда катнашучылар, рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рехсәт бирү турындагы карарлар проектларына, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт бирү турындагы карарлар проектларына рехсәтне бирү турындагы карарлар проектлары буенча даими яшәүче гражданны-чикләрендә жир кишәрлеге яисә әлеге проектлар әзерләнгән капиталъ тезелеш объектывн урнашкан территориаль зона чикләрендә даими яшәүче гражданны, шушы территориаль зона чикләрендәге жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капиталъ тезелеш объектларының хокук ияләре, әлеге проектлар әзерләнгән жир кишәрлеге чикләрендә даими яшәүче гражданны, мондый жир кишәрлекләренә яисә аларда урнашкан капиталъ тезелеш объектларының хокук ияләре, капиталъ тезелеш объектывн бер еләше булган биналарның хокук ияләре, әлеге проектлар әзерләнгән, ә Россия Федерациясә Шәһәр тезелеш кодексының 39 статьясы 3 еләшендә каралган очракта, шулай ук әлеге

проектларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау куркынычы янаган жир кишәрлекләре һәм капиталъ тезелеш объектларына хокук ияләре.

4. Ижтимагый фикер алышулар үткөрү процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) ижтимагый фикер алышуларның башлануы турында хәбәр итү;

2) жәмәгать фикер алышуларында каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрәндә (алга таба әлегә статьяда - сайт) һәм (яисә) дөүләт яисә муниципаль мәгълүмат системасында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрәннән файдаланып (алга таба шулай ук - Интернет» чөлтәрә), яки дөүләт һәм муниципаль хөзмөтләрнең региональ порталында (алга таба әлегә статьяда - мәгълүмати системалар) ижтимагый фикер алышулар уздыруны тәэммин итүчө проектны урнаштыру һәм мондый проект экспозициясен яисә экспозицияләрен ачуны;

3) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проект экспозициясен яисә экспозицияләрен үткөрү;

4) ижтимагый фикер алышулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

5) ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

5. Гавами тыңлаулар үткөрү процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) гавами тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү;

2) гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны рәсми сайтта урнаштыру һәм мондый проектның экспозициясен яисә экспозицияләрен ачу;

3) гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен яисә экспозицияләрен үткөрү;

4) гавами тыңлауларда катнашучылар жыелышын яисә жыелышларын үткөрү;

5) гавами тыңлауларның беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

6) гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

6. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрнамәдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмат һәм мондый проектка мәгълүмати материаллар исемлегә;

2) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект буенча жәмәгать фикер алышуларын уздыру тәртибе һәм сроклары турында мәгълүмат;

3) ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле экспозициянең яисә проектның экспозицияләренең урыны, ачылышы датасы турында, мондый проектның экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткөрү сроклары, күрсәтелгән экспозицияләргә яисә экспозицияләргә яисә экспозицияләргә бару мөмкин булган кеннәр һәм сөгәтләр турында мәгълүмат;

4) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәرمәләр кертү тәртибе, срогы һәм рәвешәе турында мәгълүмат.

7. Ижтимагый фикер алышулар башлану турында хәбәрнамәдә шулай ук жәмәгать фикер алышуларында каралырга тиешле проект урнаштырылган сайт һәм аңа карата мәгълүмат материаллары яисә шундый проект һәм аңа мәгълүмати материаллар урнаштырылачак мәгълүмат системалары турында

мәғлүмат булырга тиеш. Гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрнамәдә шулай ук ачык тыңлауларда каралырга тиешле проект урнаштырылган сайт турында мәғлүмат, һәм аңа мәғлүмати материаллар, жыелыш яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышы яисә жыелышлары уздыру датасы, вақыты һәм урыны турында мәғлүмат булырга тиеш.

8. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итү:

1) ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект сайтында яисә мәғлүмат системаларында урнаштырылган кенгә кадәр жиде кеннән дә соңга калмыйча, муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәғлүматны рәсми бастырып чыгару ечен билгеләнгән тәртиптә, шулай ук муниципаль хокукый актларда, башка массакуләм мәғлүмат чараларында каралган очракта, бастырып чыгарылырга тиеш;

2) жирле үзидарә органының ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру ечен вәкаләтле бинасы янында, гражданныр күпләп жыелган урыннарда һәм тиешле проектлар эзерләнгән территориядә урнашкан башка урыннарда һәм (яисә) территория зоналары һәм (яисә) әлеге статьяның 3 елешендә күрсәтелгән жир кишәрлекләре чикләрендә (алга таба - ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территория) жиһазландырылган мәғлүмат стөндларында, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның күрсәтелгән мәғлүматтан яисә гавами тыңлаулардан файдалануын тәэмин итә торган башка ысулларда таратыла общественных обсуждений или публичных слушаний к указанной информации.

9. Ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны урнаштыру чорында һәм аңа мәғлүмати материаллар мондый проектның экспозициясе уздырыла. Экспозиция эше барышында экспозициягә килүчеләргә консультация бирү, проект турында мәғлүмати материаллар тарату оештырылырга тиеш, ул ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Экспозициягә килүчеләрне консультацияләү ижтимагый фикер алышулар яисә жирле үзидарә органының яисә үзе тезегән коллегияль киңәшмә органының (алга таба - ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы) һәм (яисә) проектны эшләүче вәкилләр тарафыннан гамәлгә ашырыла, ул жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

10. Жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны урнаштыру чорында һәм аңа мәғлүмати материаллар һәм мондый проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен уздыру чорында ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар мондый проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә хокуклы:

1) сайт яисә мәғлүмат системалары ярдәмендә (жәмәгать фикер алышулары үткәрелгән очракта);

2) гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышын яисә жыелышларын уздыру барышында язма яисә телдән рәвештә (гавами тыңлаулар үткәрелгән очракта);

3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы адресына язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә;

4) ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрне исәпкә алу юлы белән.

11. Әлеге статьяның 15 елешендә каралган очрактан тыш, тәкъдимнәр һәм искәрмәләр теркәлергә, шулай ук ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы тарафыннан мөжбүри каралырга тиеш.

12. Жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар идентификация максатларында үзлөре турында белешмәләр (фамилия, исем, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресын - физик затлар ечен тапшыра; исеме, теп дәүләт теркәве номеры, урнашу урыны һәм адресы-юридик затлар ечен) мондый мәгълүматларны раслый торган документлар белән. Тиешле жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капиталъ тезелеш объектларына һәм (яисә) күрсәтелгән капиталъ тезелеш объектларының бер елеше булган биналарга хокук ияләре булган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар, шулай ук күрсәтелгән капиталъ тезелеш объектларының бер елеше булган шундый жир кишәрлекләре, капиталъ тезелеш объектлары, биналар турында белешмәләр, күчәмсез мелкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан һәм мондый жир кишәрлекләренә, капиталъ тезелеш объектларына, күрсәтелгән капиталъ тезелеш объектларының бер елеше булган биналарга аларның хокукларын билгели яисә раслый торган башка документлар тапшыра.

13. Жәмәгать фикер алышуларында катнашучылар турында (фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресы - физик затлар ечен; исеме, теп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар ечен) белешмәләрне раслаучы документлар тапшыру таләп ителми, әгәр әлеге затлар ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектка яисә мәгълүмат системаларының рәсми сайты яисә мәгълүмат системалары ярдәмендә (әлеге белешмәләрнең рәсми сайтта яисә мәгълүмат системаларында булуы шарты белән) кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән очракта. Шул ук вакытта белешмәләрне раслау ечен бердәм идентификация һәм аутентификация системасы файдаланылырга мөмкин.

14. Жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

15. Жәмәгать фикер алышуларында катнашучы тарафыннан дерес булмаган белешмәләрне тапшыру факты ачыкланган очракта, тәкъдимнәр һәм искәрмәләр каралмый.

16. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектка, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның барысына да (шул исәптән ижтимагый фикер алышулар уздырганда рәсми сайтка керү мөмкинлеген, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәкләрендә һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары биналарында, аларга караган оешмаларда мәгълүмат системаларын бирү юлы белән) тигез файдалану мөмкинлеге тәэмин ителә.

17. Сайт һәм (яисә) мәгълүмат системалары түбәндәге мөмкинлекләренә тәэмин итәргә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләрнең сайтта һәм (яисә) мәгълүмат системаларында чагылыш табуның тулылыгы һәм дереслеген тикшергәндә;

2) ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре турында мәгълүмат тапшыру, ижтимагый фикер алышуда катнашучылар саны.

18. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен әзерли һәм рәсмиләштерә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен рәсмиләштерү датасы;

2) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру турында мәгълүмат;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлануы турында басылып чыккан хәбәрдә булган мәгълүмат, аны бастырып чыгару датасы һәм чыганагы;

4) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре кабул ителгән срок турында, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территория турында мәгълүмат;

5) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучы һәм даими яшәүче, чикләрендә ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территориядә, жәмәгать фикер алышуларының, гавами тыңлауларның башка катнашучыларының тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен аерып.

19. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенә жәмәгать фикер алышуларында катнашучылар яисә гавами тыңлауларда катнашучылар турындагы белешмәләренә (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), туу датасын, яшәү (төркөү) урынының адресын - физик затлар ечен; исемен, теп дәүләт төркөв номерын, тору урынын һәм адресын - юридик затлар ечен) үз эченә алган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар исемлегә кушып бирелә.

20. Жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашучы әлеге катнашучы керткән тәкъдимнәренә һәм кисәтүләренә үз эченә алган жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар беркетмәсеннән еземтә алырга хокуклы.

21. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсә нигезендә ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерли.

22. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә түбәндәгеләр күрсәтеләргә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре яисә гавами тыңлаулар турында бәяләмәне рәсмиләштерү датасы;

2) ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралган проект исемә, ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның саны турында белешмәләр;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенәң реквизитлары, аның нигезендә ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләнгән;

4) ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен, ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучы һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм кисәтүләренә бүлеп, кертү тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территориядә даими яшәүче гражданның тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен карап тоту. Жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда берничә катнашучы тарафыннан бертерле тәкъдимнәр һәм искәрмәләренә гомумиләштерү рехсәт ителә;

5) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручының ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны исәпкә алуның максатка ярашлылыгы

яисә максатка ярашсызлыгы турында дәлилленгән тәкъдимнәре һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр.

23. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәғлүматны рәсми бастырып чыгару ечен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм сайтта һәм (яки) мәғлүмат системаларында урнаштырыла.

24. Муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләкле органының норматив хокукый акты белән әлеге кодекс нигезләмәләре нигезендә билгеләнә:

1) проектлар буенча жәмәгәтчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын оештыру һәм уздыру тәртибе;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы;

3) жәмәгәт фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларны үткөрү вақыты;

4) сайт һәм (яки) мәғлүмат системалары;

5) ижтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү урнаштырылган мәғлүмат стөндларына карата таләпләр;

6) ижтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсен әзерләү һәм рәвешә, ижтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү тәртибе һәм рәвешә;

7) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үткөрү тәртибе, шулай ук жәмәгәт фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибе.

25. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылган кенгә кадәр территорияләрне тезекләндерү кагыйдәләре проектлары буенча жәмәгәт фикер алышулары яисә гавами тыңлаулары башлану турында хәбәр итү басылып чыккан кенәнән алып, жәмәгәт тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылган кенгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан да ким булмашка тиеш.

3 бүлек. Кагыйдәләр гамәлгә кергәнчә барлыкка килгән күчемсез милектән файдалану хокуклары.

11 статья. *Әлек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр.*

1. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнчә кабул ителгән «*Түбән Мактама ш.т.б.*» муниципаль берәмлегенәң жирдөн файдалану һәм тезелеш мәсьәләләре буенча муниципаль һәм башка хокукый актлары әлеге кагыйдәләргә каршы килми торган елештә кулланыла.

2. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнчә, физик һәм юридик затларга бирелгән тезелешкә рехсәтләр гамәлдә була.

3. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнчә законлы нигезләрдә булган күчемсез милек объектлары яисә әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәнчә әлеге объектларга туры килмәгән очракта әлеге кагыйдәләргә туры килми.:

1) тиешле территориаль зоналар ечен рехсәт ителгән дип аталмаган куллану теренә (терләренә) ия;

2) тиешле территориаль зоналар ечен рехсәт ителгән дип исемләнгән файдалану теренә (терләренә) ия, әмма тиешле объектларны урнаштыру каралмаган санитар-яклау зоналарында һәм су саклау зоналарында урнашкан;

3) әлеге Кагыйдәләрдә тиешле территориаль зоналарга карата билгеләнгән күрсәткечләренң параметрлары кимрәк (жир кишәрлекләренң мәйданы һәм линия үлчәмнәре, тезелеш корылмаларының чикләре чигенеше) яисә күбрәк (тезелеш тыгызлыгы - биюклек/катлылык, тезелеш проценты, жир кишәрлегәннән файдалану коэффициенты) була.

4. Әлеге статьяның 3 еләшендә күрсәтелгән күчәмсез милек объектларыннан файдалану әлеге Кагыйдәләренң 12 статьясы нигезендә Россия Федерациясә Шәһәр тезелеше кодексының 36 статьясы 8-10 еләшләре белән билгеләнә:

1) Шәһәр тезелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал тезелеш объектлары, рехсәт ителгән файдалану терләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр тезелеше регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланылырга мемкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалану кешенң тормышы яисә сәләмәтлегә ечен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары ечен куркыныч булган очраклар керми;

2) Әлеге статьяның 4 еләшендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны шәһәр тезелеше регламентына туры китерү юлы белән яисә аларның рехсәт ителгән тезелешнң иң чик параметрларына туры килмәвен киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мемкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалану терләрен үзгәртү аларны жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалануның шәһәр тезелеше регламентында билгеләнгән терләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мемкин;

3) Әлеге статьяның 4 еләше 1 пунктчасында күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалану кеше гомәре яисә сәләмәтлегә, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары ечен дөвам иткән һәм куркыныч булган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануны тыю салынырга мемкин;

5. Жир кишәрлекләренң үз белдеге белән шегыльләнүенә, үз белдеге белән эшләүче жир кишәрлекләреннән файдалануга, үз белдеге белән тезелешкә, үз белдеге белән тезелешләрдән файдалануга карата менәсәбәтләр гамәлдәге законнар белән жайга салына.

12 статья. *Кагыйдәләргә туры килми торган күчәмсез милек объектларыннан файдалану һәм тезелеш үзгәрешләре.*

1. 11 статьяның 3 еләшендә күрсәтелгән, шулай ук әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертелгәннән соң әлеге кагыйдәләргә туры килмәгән күчәмсез милек объектлары аларны әлеге кагыйдәләргә туры китерү срогын билгеләмичә файдаланырга мемкин.

Бер үк вакытта әлеге кагыйдәләргә дә, техник регламентларга да (билгеләнгән төрүтпә үз кеченә кергәнчегә кадәр - «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр тезелеше кодексына каршы килми торган еләшендә норматив техник документлар) туры килмәүче капитал тезелеш объектларын тезиләр, ө алардан файдалану кешеләр тормышы һәм сәләмәтлегә ечен, әйләнә-тирә мохит ечен, мәдәни мирас объектлары ечен куркыныч тудыра. Әлеге объектларга карата федераль законнар нигезендә аларны файдалануны дөвам итүне тыю булырга мемкин.

2. Әлеге кагыйдәләргә туры килми торган капитал тезелеш объектларының алардан файдалануның терләрен һәм интенсивлыгын, тезелеш параметрларын үзгәртү юлы белән гамәлгә ашырыла торган барлык үзгәрешләре әлеге кагыйдәләргә туры китерү юлы белән генә башкарыла ала.

Өлеге кагыйдөлөрнең 11 статьясы 3 елешенең 1, 2 пунктларында күрсәтелгән капиталъ тезелеш объектларының мәйданын һәм тезелеш күләмен арттыру рехсәт ителми. Өлеге объектларда житештерү эшчәнлегенең күләмнәрен һәм интенсивлыгын, файдаланыла торган технологияне техник регламентлар белән билгеләнгән иминлек таләпләренә туры китермичә (ә алар үз кеченә кәргәнчегә кадәр - «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр тезелеше кодексына каршы килми торган елешендә норматив техник документлар) арттыру рехсәт ителми.

Өлеге кагыйдөлөрнең 11 статьясындагы 3 елешенең 3 пунктында күрсәтелгән тезелеш параметрлары буенча өлеге кагыйдөләргә туры килми торган капиталъ тезелеш объектлары (рехсәт ителгән чикләр белән чагыштырганда мәйданнарны һәм биеклекләре арттыра торган норматив чыгу, юл йерү мөмкинлеген кыенлаштыручы яисә блоклаучы корылмалар) хуплана һәм кулланыла, бу гамәлләр мондый объектларның өлеге кагыйдөләргә туры килмәү дәрәжәсен арттырмау шарты белән кулланыла. Тезелешкә рехсәтләр нигезендә башкарыла торган күрсәтелгән объектларга карата гамәлләр мондый объектларның өлеге кагыйдөләргә туры килмәвен бәтерүгә юнәлтеләргә тиеш.

Өлеге кагыйдөләргә туры килми торган күчәмсез миләкне башка файдалануда файдалануның туры килми торган терен үзгәртү рехсәт ителми.

4 бүлек. Жир кишәрлеген яисә капиталъ тезелеш объекттын файдалануның шартлы рехсәт ителгән теренә рехсәт. Тезелешнең, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүнең чиклә параметрларыннан читкә тайпылуга рехсәт.

13 статья.

Жир участогын яки капиталъ тезелеш объекттын шартлы рәвештә рехсәт ителгән файдалануға рехсәт бирү.

1. Жир кишәрлеген яисә капиталъ тезелеш объекттын куллануның шартлы рехсәт ителгән теренә (алга таба - файдалануның шартлы рехсәт ителгән теренә рехсәт бирү) рехсәт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат Комиссиягә файдалануның шартлы рехсәт ителгән теренә рехсәт бирү турындагы гаризаны жиберә. Куллануның шартлы рехсәт ителгән теренә рехсәт бирү турындагы гариза "Электрон имза турында" 2011 елның 6 апрелендәгә 63-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба электрон имза куелган) таләпләре нигезендә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибереләргә мөмкин.

2. Куллануның шартлы рехсәт ителгән теренә рехсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясә Шәһәр тезелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жир кишәрлеген яисә капиталъ тезелеш объекттын файдалануның рехсәт ителгән терә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган жир кишәрлекләре һәм капиталъ тезелеш объектлары хокук ияләре катнашында үткәрелә.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренән файдалануның рехсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жиберә, аңа карата өлеге рехсәт соратыла торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ тезелеш объектларының хокук ияләренә, шушы рехсәт соратып алына торган, һәм өлеге рехсәт соратып алына торган капиталъ тезелеш объектның бер елешә булган биналарның хокукка ия булуларына. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә

рехсәт бирү турында гаризасы алынган кеннән соң жиде эш кененнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә бастырылганчы аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән кеннән алып жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткөрү вақыты муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бәр айдан да артмаска тиеш.

5. Шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану теренә рехсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә комиссия шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану теренә рехсәт бирү яки мондый рехсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны район башлыгына жибәрә.

6. Әлеге статьяның 5 елешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә район башлыгы мондый рекомендацияләр кәргән кеннән еч кен эчендә шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану теренә рехсәт бирү яки мондый рехсәт бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка мәгълүматны бастырып чыгару ечен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлек сайтында (муниципаль берәмлек сайты булганда) урнаштырыла.

7. Шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану теренә рехсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткөрү белән бәйле чыгымнарны мондый рехсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

8. Капиталь тезелеш объектының жир участогыннан яисә объектыннан шартлы рәвештә рехсәт ителгән файдалану тере шөһәр тезелеше регламентына жәмәгать фикер алышулары яки физик яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рәвештә рехсәт ителгән файдалану теренә рехсәт бирү белән кызыксынучы гавами тыңлаулар үткәргәннән соң жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү ечен билгеләнгән тәртиптә кертелсә, мондый затка шартлы рәвештә рехсәт ителгән файдалану теренә рехсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрмичә генә кабул ителә.

9. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясә Шөһәр тезелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 елешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан яисә жирле үзидарә органынан үз белдекләре белән тезелгән тезелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргәннән соң, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата шартлы рәвештә рехсәт ителгән файдалану теренә яисә аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү очрактарыннан тыш, рехсәт ителми, әгәр әлеге хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясә Шөһәр тезелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 елешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә кәргән жирле үзидарә органына үз белдеге белән тезелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле тезелешне жимерү турындагы дөгваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы кеченә керүе хакинда хәбәрнамә юлланган булса.

10. Физик яисә юридик зат шартлы рехсәт ителгән файдалану теренә яисә мондый рехсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

14 статья. Рехсәт ителгән тезелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт алу тәртибе.

1. Жир кишәрлекләренең шәһәр тезелеше регламентында билгеләнгән минималь күләмнәре йә конфигурация, тезелеш ечен яраксыз инженерлык-геологик яисә башка характеристикалары булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рехсәт ителгән тезелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәтләр алу ечен мерәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләре ияләре рехсәт ителгән тезелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәтләр алырга хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территориаль зона ечен шәһәр тезелеше регламентында билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын бер яисә берничә иң чик параметрны бер мәртәбә үзгәртү, реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаган очракта.

2. Рехсәт ителгән тезелешнең, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге ечен рехсәт ителә.

3. Рехсәт ителгән тезелешнең чик параметрларыннан тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт алуда кызыксынган зат комиссиягә мондый рехсәт бирү турында гариза жиберә. Рехсәт ителгән тезелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибереләргә мөмкин.

4. Рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт бирү турында карар проекты, әлеге статьяның 1 елешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясә Шәһәр тезелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Рехсәт ителгән тезелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә рехсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнар мондый рехсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йертә.

5. Рехсәт ителгән тезелешнең, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рехсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган кеннән алып унбиш эш кене эчендә мондый рехсәт бирү турында яисә мондый рехсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәрне жирле администрация башлыгына жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 елешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән кеннән алып жиде кен эчендә район башлыгы рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рехсәт бирүдән баш тартуға рехсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Россия Федерациясә Шәһәр тезелеше кодексының 55.32 статьясы 2 елешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан рехсәтсез тезелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кәргән кеннән, мондый тезелеш урнашкан жирдә, аны жимергәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче жир кишәрлегенә карата рехсәт ителми, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә

жирле үзидарә органына тапшырылган очраklar керми, алар Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 55.32 статьясы 2 елешендә күрсәтелгән һәм ирекле тезелеш билгеләре булмау яисә үз белдеге белән тезелгән корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канәгатлөндерүдән баш тарту яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы кеченә кертелмәве турында хәбәрнамә юлланган.

7. Физик яки юридик зат рехсәт ителгән капиталъ тезелеш, реконструкция объектларының чик параметрларынан читләштерүгә рехсәт бирү яки мондый рехсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бөхәсле дип игълан итергә хокуклы.

5 бүлек . *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

15 статья. *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәэмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм тезелеш алып бару кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тотан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш), урман хужалыгы регламенты, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү, шәһәр тезелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, «Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Федераль законның 11 статьясындагы 1 елешендә күрсәтелгән, инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зона чикләрен исәпкә алып, техник регламентлар, кагыйдәләр сводлары таләпләре нигезендә махсус сакланучы табигать территориясе турындагы нигезләмәләр нигезендә, юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген тәэмин итү таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла, әгәр Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 10.2 елешендә башкасы каралмаган булса.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү тезелгән яисә тезеләргә тиешле территорияләргә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларының терләре түбәндәгеләр:

- 1) территорияне планлаштыру проекты;
- 2) территорияне ызанлау проекты.

5. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган, шулай ук линия объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территориягә карата территорияне ызанлау проектын Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 43 статьясындагы 2 елешендә каралган максатларда эзерләү рехсәт ителә.

6. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проектын эзерләү ечен нигез булып тора, моңа Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 41 статьясындагы 5 елешендә каралган очраklar керми.

7. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проекты эзерләү ечен нигез булып тора, моңа әлеге статьяның 5 елешендә каралган очрақлар керми. Территорияне ызанлау проекты эзерләү территорияне планлаштыру проекты составында яисә аерым документ рәвешендә гамәлгә ашырыла.

16 статья. *Территорияне планлаштыру документларын эзерләү тәртибе.*

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карарлар, Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 һәм 12.12 елешендә күрсәтелгән очрақлардан тыш, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителә.

Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 2 - 4.2 һәм 5.2 елешләрәндә күрсәтелгән очрақлардан тыш, территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карар күрсәтелгән органнар инициативасы буенча яисә территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы физик яисә юридик затлар тәкъдимнәре нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә.

Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 1 елешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар территорияне планлаштыру документларын эзерләгән очрақта, жирле үзидарә органы тарафыннан территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында карар кабул итү таләп ителми.

2. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәғлүматны рәсми бастырып чыгару ечен билгеләнгән тәртиптә моңдый карар кабул ителгән кеннән алып еч кен эчендә басылып чыгарга һәм «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация чөлтөрәндә жирлекнең рәсми сайтында (жирлекнең рәсми сайты булганда) урнаштырылырга тиеш.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карар басылып чыккан кеннән алып физик яисә юридик затлар жирле үзидарә органына территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм тоту тәртибе турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

4. Территорияне планлаштыру документларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексы таләпләренә туры килергә тиеш, территориянең үзенчәлеген һәм анда планлаштырылган капитал тезелеш объектларын урнаштыруны исәпкә алып, территорияне планлаштыру документларын эзерләү биремәндә тегәлләштереләчәк.

5. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү, күрсәтелгән органнар буйсынуындагы муниципаль (бюджет яисә автоном) учреждениеләр тарафыннан местөкыйль рәвештә йә алар жөлеп итә торган дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алулар елкәсендәгә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә тезелгән дөүләт яисә муниципаль контракт контрактны нигезендә дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны сатып алулар, башка затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла, моңа Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 елешендә каралган очрақлар керми. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү, шул исәптән федераль өһәмияттәгә объектларны, региональ өһәмияттәгә объектларны, жирле өһәмияттәгә объектларны урнаштыруны күздә тотта торган документларны эзерләү физик яисә юридик затлар тарафыннан аларның акчалары исәбеннән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары алар расланганчыга кадәр жөмәгәт фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда һичшиксез каралырга тиеш. Территорияне планлаштыруның

күрсәтелгән проектына һәм (яисә) территорияне ызанлау проектына аларның аерым елешләрән раслау юлы белән үзгәрешләр кертелгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар мондый раслана торган елешләргә карата үткөрелә

Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шөһәр тезелеше кодексының 43 статьясындагы 12 елешендә һәм 45 статьясындагы 22 елешендә каралган очракларда, шулай ук территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты түбөндөгеләргә карата эерләнгән очракта үткөрелми:

1) жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләре приаэродром территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килгән очракта;

2) бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шегыйльләнү ечен коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтенә бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

6. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар, Россия Федерациясе Шөһәр тезелеше кодексының 46 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

7. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан кенгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер ай һәм еч айдан артыграк була алмый.

8. Район башлыгы территорияне планлаштыру проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен, территорияне ызанлау проектын һәм ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәне исәпкә алып, территорияне планлаштыру документларын раслау турында карар кабул итә яисә мондый документларны кире кага һәм аны жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан кеннән егерме эш кененнән дө соңга калмыйча, ө Россия Федерациясе Шөһәр тезелеше кодексының 46 статьясы нигезендә ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрелмәгән очракта, Россия Федерациясе Шөһәр тезелеше кодексының 46 статьясындагы 4 елешендә күрсәтелгән срукта, эшлөп бетерергә жибәрә.

9. Территорияне планлаштыру буенча расланган документлар (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару ечен билгеләнгән тәртиптә, күрсәтелгән документларны раслаган кеннән алып жиде кен эчендә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында (муниципаль берәмлекнең рәсми сайты булса) урнаштырылырга тиеш.

10. Урнаштыру ечен дөүлөт яисә муниципаль ихтыяжлар ечен жир кишәрлекләре алу рөхсөт ителә торган федераль өһөмияттәге объектларны, региональ өһөмияттәге объектларны яисә жирле өһөмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру проекты расланганчыга кадәр дөүлөт хакимияте органы яисә жирле үзидарә органы белән, Россия Федерациясе Шөһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 22 елешендә каралган очрактан тыш, дөүлөт яисә муниципаль ихтыяжлар ечен жир кишәрлекләрен тартып алу турында карарлар кабул итүгә вәкаләтле орган белән килештерелергә тиеш. Территорияне планлаштыру проектын күрсәтелгән дөүлөт хакимияте органы яисә жирле үзидарә органы белән килештерү предметы

федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яисә жирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен планлаштыру проектында каралган чикләрдән гыйбарәт.

11. Федераль әһәмияттәге объектны, региональ әһәмияттәге объектны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектны урнаштыру максатларында яисә башка объектны жирлек, шәһәр округы чикләрендә урнаштыру максатларында әзерләнгән һәм раслау вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясә субъекты башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган территорияне планлаштыру документлары расланганчыга кадәр әлеге жирлек башлығы белән килештерелергә тиеш, моңа Россия Федерациясә Шәһәр тезелешә кодексының 45 статьясы 22 еләшәндә каралган очрак керми. Килештерү предметы күрсәтелгән объектларны планлаштырып урнаштыру чикләрендә күрсәтелгән объектларны урнаштыру планлаштырыла торган территорияль зоналар ечен билгеләнгән шәһәр тезелешә регламентларын (линия объектларыннан тыш) үтәү еләшәндә жирдән файдалану һәм тезелешә кагыйдәләренә туры килү, шулай ук территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешәнең факттагы күрсәткечләрен һәм күрсәтелгән объектларның халык ечен территорияль уңайлыкның факттагы күрсәткечләрен саклауны тәмин итү.

Территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән документларны алган кеннән алып унбиш эш кенә эчәндә жирлек башлығы мондый документларны раслауга вәкаләтле органга мондый документларны килештерүне яисә аны килештерүдән баш тартуны жиберә.

12. Федераль әһәмияттәге линия объектны, региональ әһәмияттәге линия объектны, жирле әһәмияттәге линия объектны планлаштыруга, реконструкцияләүгә бәйлә рәвештә территорияне планлаштыруның расланган проекты нигезәндә гамәлдәге линия объектны яисә линия объектларын реконструкцияләү кирәк булган очракта, гамәлдәге линия объектны яисә линия объектларын мондый реконструкцияләү территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проекты нигезәндә гамәлгә ашырылырга мөмкин (гамәлдәге линия объектны яисә линия объектларын мондый реконструкцияләү ечен территорияне планлаштыру проектын эшләү таләп ителмәгән очрактардан тыш). Шулай ук вакытта территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проекты, Россия Федерациясә Шәһәр тезелешә кодексының 45 статьясындагы 22 еләшәндә каралган очрактан тыш, федераль әһәмияттәге линия объектны, региональ әһәмияттәге линия объектны, жирле әһәмияттәге линия объектны, жирле әһәмияттәге линия объектны планлаштыру проектын раслау ечен вәкаләтле дәүләт хакимияте органы яисә жирле үзидарә органы белән килештерелергә тиеш. Мондый килештерүнең предметы булып гамәлдәге линия объектны яисә федераль әһәмияттәге линия объектны планлаштыру, реконструкцияләү, региональ әһәмияттәге линия объектны, жирле әһәмияттәге линия объектны планлаштыру проектында каралган планлаштырылган планлаштырылган урнаштыру зоналарының яисә линия объектларының чикләре тора. Территорияне планлаштыру проектын мондый килештерү срогы күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына яисә жирле үзидарә органына кергән кеннән алып унбиш эшчәдән артып китә алмый. Шушы унбиш эш кенә узганнан соң күрсәтелгән органнар федераль әһәмияттәге линия объектны, региональ әһәмияттәге линия объектны, жирле әһәмияттәге линия объектны планлаштыру, реконструкцияләү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслауга вәкаләтле дәүләт хакимияте органына яисә жирле үзидарә органына тапшырылмаган очракта, территорияне планлаштыруның әлеге проектына карата әлеге каршы килү килештерелгән дип санала.

13. Территорияне планлаштыру проектына линия объектын тезүне, реконструкцияләүне күздә тоткан үзгәрешләр кертелгән очракта, линия объектын һәм (яисә) сызыкча объект составына керүче капитал тезелешнең планлаштырыла торган зонасы майданының ун процентын арттыруга яисә киметүгә бәйле, күрсәтелгән объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен тегәлләштерү зарурлыгына бәйле рәвештә, Россия Федерациясә Шөһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 12.7 һәм 12.12 еләшләре нигезендә үзгәрешләр юнәлеше таләп ителми, үзгәрешләр кертү территорияне планлаштыру проектында каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамаган очракта, шулай ук үзгәрешләр кертү планлаштыру проектында каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамаган һәм дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар ечен жир кишәрлекләрен һәм (яисә) аларда урнашкан күчемсез мелкәт объектларын тартып алу зарурлыгына китермәгән очракта, Россия Федерациясә Шөһәр тезелеше кодексының 45 статьясындагы 12.4 еләше нигезендә килештерүгә.

14. Территорияне планлаштыру проекты, урнаштыру ечен дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар ечен жир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яисә жирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру каралган, физик яисә юридик затларга, дәүләт хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган яисә бирелгән жир кишәрлекләрендә мондый объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналары чикләрен билгеләү еләшендә эшләми, әгәр өеге проектны раслаган кеннән алып алты ел эчендә территорияне планлаштыру дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар ечен мондый жир кишәрлекләрен тартып алу турында карар кабул ителмәгән булса.

6 бүлек. *Жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.*

17 статья. *Муниципаль ихтыяжлар ечен жирләрне резервлау.*

1. Жир кишәрлекләре милекчеләренәң, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләренәң, жир кишәрлекләрен арендага алучыларның хокуклары муниципаль ихтыяжлар ечен жирләрне резервлауга бәйле рәвештә чикләнергә мемкин.

2. Муниципаль ихтыяжлар ечен жирләрне резервлау жир законнарында каралган очракларда, ә муниципаль милектәге һәм гражданнырга һәм юридик затларга бирелмәгән жирләрдә, шулай ук инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, оборона һәм иминлек объектларын урнаштыруга, махсус сакланылучы табигать территорияләрен тезүгә, сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, инфраструктура объектлары, махсус икътисадый зона объектларына урнаштыру планында һәм аңа якын территорияне тиешле матди-техник жиһазлауда каралган очракларда гамәлгә ашырыла. Жирләрне резервлау жир асты байлыкларыннан файдалану максатлары ечен кирәкле жир кишәрлекләренә карата да гамәлгә ашырылырга мемкин.

3. Муниципаль ихтыяжлар ечен жирләр еч елдан да артык булмаган вакытка резервланырга мемкин. Муниципаль милектәге һәм гражданнырга һәм юридик затларга бирелмәгән, диңгез транспорты, эчке су транспорты, тимер юл транспорты, һава транспорты (шул исәптән һава хәрәкәтен оештыруның бердәм системасы объектлары), транспорт-күчеп утыру тееннәре һәм метрополитен объектларын тезү һәм реконструкцияләү, федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын, региональ әһәмияттәге, муниципальара әһәмияттәге, жирле әһәмияттәге һәм дәүләт яисә муниципаль әһәмияттәге башка линия объектларын тезү һәм реконструкцияләү ечен егерме елга кадәр вакытка резервлау рөхсәт ителә.

4. Дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар ечен жырләрне резервлау тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

18 статья. *Муниципаль ихтыяжлар ечен жыр кишәрлекләрен тартып алу.*

1. Жирле әһәмияттәге объектларны тезү, реконструкцияләү максатларында муниципаль ихтыяжлар ечен жыр кишәрлекләрен алу, күрсәтелгән объектлар территорияне планлаштыруның расланган документлары һәм территорияне планлаштыруның расланган проектлары белән каралган булса, рехсәт ителә.

2. Муниципаль ихтыяжлар ечен алына торган жыр кишәрлекләре ечен түләү күләме, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм тартып алына торган жыр кишәрлекләре урынына хосусый милеккә тапшырыла торган жыр кишәрлекләренәң базар бәясе, дәүләт яисә муниципаль милектәге жыр кишәрлекләре урынына алына торган хокукларның базар бәясе, «Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлеге турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, жыр законнарында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып билгеләнә.

3. Жыр кишәрлекләрен һәм (яисә) аларда урнашкан күчәмсез мелкәт объектларын алар ечен милекчегә яисә башка күчәмсез мелкәткә алмаштыру юлы белән тартып алуны күздә тоты торган күчәмсез мелкәтне тартып алу турындагы килешүгә карата сату-алу яисә мене турындагы граждән законнары кагыйдәләре кулланыла.

19 статья. *Ижтимагый уңайлыklar булдыру.*

1. Ачык сервитут Россия Федерациясе Жир кодексының 39.38 статьясында каралган вәкаләтле башкарма хакимият органы яисә жирле үзидарә органы карары белән, гавами сервитут билгеләү турындагы үтенечнамә нигезендә (Россия Федерациясе Жир кодексының 39.39 статьясы) билгеләнә.

2. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жыр кишәрлегенә карата сервитут билгеләү турындагы килешү граждән законнарында, Россия Федерациясе Жир кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән очрактарда һәм, аерым алганда, түбәндәге очрактарда тезелә:

1) жыр кишәрлегенән рехсәт ителгән файдалануга комачауламый торган линия объектларын, элемтә корылмаларын, махсус мәгълүмат билгеләрен һәм яклау корылмаларын урнаштыру;

2) тикшеренү эшләрен башкару;

3) жыр асты байлыктарыннан файдалануга бәйлә эшләр алып бару.

3. Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 бүлекләрендә каралган максатларда гавами сервитут чикләре объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре белән территорияне планлаштыру документлары нигезендә, ө инженерлык корылмаларын, автомобиль юлларын, тимер юлларны урнаштыру ечен территорияне планлаштыру документларын эшләү таләп ителмәгән очракта, тиешле саклау зоналары күләмнәренән артмаган чикләрендә билгеләнә.

Ачык сервитутларның эш итү зоналарының чикләре шулай ук жыр кишәрлекләренәң һәм күчәмсез мелкәтнең башка объектларының дәүләт кадастр исәбе документларында күрсәтелә.

4. Ачык сервитут, Россия Федерациясе Жир кодексының 23 статьясындагы 7 пункты нигезләмәләрен һәм түбәндәге чикләүләренә исәпкә алып, гавами сервитут билгеләү турында үтенечнамәдә күрсәтелгән срокка билгеләнә:

1) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 пунктчаларында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта ун елдан алып кырык тугыз елга кадәр;

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 2 пунктчасында каралган максатларда федераль, региональ яисә жирле өһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объектларын тезү, реконструкцияләү, ремонтлау;

3) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 5 пунктчында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта бер елдан да артык булмаган вакытка

20 статья. *Шөһәр тезелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишәрлекләреннән файдалану.*

1. Шөһәр тезелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишәрлекләреннән файдалану аларны закон нигезендә билгеләү белән билгеләнә.

2. Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш.т.б.» муниципаль берәмлеге территориясенә шөһәр тезелеше зоналашуы картасында, территориаль зоналардан тыш, Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш.т.б.» муниципаль берәмлеге территориясе дә күрсәтелгән мемкин:

1) шөһәр тезелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләре булган территорияләр;

2) шөһәр тезелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр (территорияләр) – махсус сакланыла торган табигать территорияләре жирләре, башка жирләр.

3) Әлеге статьяның 2 елешендә күрсәтелгән территорияләренә, жир кишәрлекләрен шөһәр тезелешен зоналаштыру картасында кире алу территорияне планлаштыру документларын эшләү зарурлыгын күздә тотып, алар түбәндәгеләр:

- кызыл линияләренә теркәү, билгеләү, үзгәртү юлы белән күрсәтелгән территорияләренә, жир участкаларының, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләренә хокукый статусы тәэмин ителәчәк;

- күрсәтелгән территорияләренә, жир участкаларының терле елешләрен билгеләчәкләр.

7 бүлек. *Йомгаклау нигезләмәләре.*

21 статья. *Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.*

1. Шөһәр тезелешен зоналаштыру картасының, шөһәр тезелеше регламентларының яисә әлеге Кагыйдәләр текстының теләсә нинди үзгәрешләре әлеге Кагыйдәләр үзгәрешләре дип санала.

2. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау ечен түбәндәгеләр нигез була:

- жирлекнең генераль планына, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән жирләрдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасының туры килмәве;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтле федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү ечен, шөһәр яны территориясендә билгеләнгән, жирдән файдалану һәм жирлек тезү кагыйдәләрендә рехсәт ителгән, шөһәр яны территориясендәге күчәмсез милек объектларыннан файдалану чикләүләрен бөтөрү турында күрсәтмәләр, мәжбүри башкарма хакимиятнең федераль органыннан килү;

- территориаль зоналар чикләрен үзгәртү, шөһәр тезелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр килү;

- шөһәр тезелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән, әлеге зоналарның, территорияләренә урнашу урыннары тасвирламасының күчәмсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында булган шөһәр тезелеше зоналары картасында

күрсәтелгән территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләрен файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турында белешмәләрнең шөһәр тезелеш зоналары картасында күрсәтелгән, әлегә зоналарның, территорияләрнең урнашу урыннары тасвирламасында күрсәтелгән дәүләт реестрында күрсәтелгән белешмәләргә туры килмәве;

- шөһәр тезелеш Регламентында билгеләнгән чикләүләрнең тулысынча яки еләшчә федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләре, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчәмсез милек объектларыннан файдалану чикләренә туры килмәве;

- территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү.

3. Әлегә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр комиссиягә жиберелә:

- федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан әлегә Кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капитал тезелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мемкин булган очракларда;

- әлегә Кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капитал тезелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мемкин булган очракларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

- әлегә Кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капитал тезелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мемкин булган очракларда Әлмәт муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан;

- жирлекнең, шөһәр округы территориясенә, авылар территорияләрнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм тезелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

- физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки әлегә Кагыйдәләренә, жир участкаларын һәм капитал тезелеш объектларын куллану нәтижәсендә нәтижәле файдаланмаса, аларның хокук ияләренә зарар китерә, жир кишәрлекләренә һәм капитал тезелеш объектларының хақы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмый торган очракларда;

- Россия Федерациясә тарафыннан тезелгән һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүчә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат;

- Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенә иң югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы, Россия Федерациясә субъекты тезегән һәм Россия Федерациясә субъекты кабул иткән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамәне тезегән зат тарафыннан яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүчә юридик зат тарафыннан.

4. Жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләре Россия Федерациясә Шөһәр тезелеш кодексының 31 статьясындагы 3.1 еләше нигезендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каралган жирлек, шөһәр округы территорияләрендә (линия объектларыннан тыш) муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) урнаштыру мемкинлегә тәэмин ителмәгән очракта,

вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы жирлек башлыгына, шәһәр округы башлыгына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында жирләрдән файдалану һәм тезелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне җибәрә.

5. Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 33 статьясы 2 еләшенең 3 - 6 пунктларында һәм 3.1 еләшендә каралган очракларда жирләрдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территориаль зона ечен шәһәр тезелеше регламентында билгеләнгән рехсәт ителгән тезелешнең элек билгеләнгән чик параметрлары үзгәртелмәгән, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләгән һәм (яисә) рехсәт ителгән тезелешнең бер яисә берничә чик параметры бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, конкрет территориаль зона ечен шәһәр тезелеше регламентында билгеләнгән капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыруның ун процентыннан артыгына, жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проектны эзерләү хакында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 33 статьясындагы 4 еләшендә каралган комиссияне эзерләү таләп ителми.

6. Территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирләрдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 30 статьясындагы 5.2 еләше нигезендә, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслаган кеннән алып туксан кеннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

7. Жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәр кәргән кеннән алып егерме биш кен эчендә комиссия бәяләмә эзерли, анда жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу хакында тәкъдимнәр кертелгән булырга тиеш, һәм ул бәяләмәне район башлыгына җибәрә.

8. Шәһәр яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләренә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы закон проекты комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

9. Район башлыгы, комиссия Бәяләмәсендә булган тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш кен эчендә жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яки әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу турында карар кабул итә һәм мондый карарның күчермәсен мерәжәгать итүчеләргә җибәрә.

10. Жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә раслау жирле үзидарәнең вәкилләкле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект жирле үзидарәнең вәкилләкле органы утырышында якындагы утырыштан соң килүче утырышны уздыру кененнән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

11. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 еләшендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан яисә жирле үзидарә органыннан үз белдекләре белән тезелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргән кеннән алып, жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә территориаль зонага карата билгеләнүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү рехсәт ителми, чикләрендә шундый корылма урнашкан, жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан рехсәт ителгән файдалану тере, рехсәт ителгән тезелешнең иң

чик параметрлары, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләү, мондый корылманың рехсәт ителгән файдалану тере һәм параметрлары аның жиимерелүенә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерелгәнчегә кадәр, әлегә хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жиірле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясә Шәһәр тезелешә кодексының 55.32 статьясындагы 2 еләшәндә күрсәтелгән һәм әлегә хәбәрнамә кергән жиірле үзидарә органына күрсәтелгән очраклардан тыш, ирекле тезелеш билгеләре булмау яисә ирекле корылманы жиимерү турындагы дөгъваларны канәгатләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карарының законлы кеченә керүә хақында хәбәрнамә юллана.

22 статья. *Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.*

1. Әлегә кагыйдәләр муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару ечен билгеләнгән тәртиптә аларның рәсми басылып чыккан кенәнән үз кеченә керә.

Жиірден файдалану һәм тезелеш кагыйдәләренә расланган кагыйдәләре территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында күрсәтелгән кагыйдәләрне раслаганнан соң ун кенәнән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

2. Кагыйдәләр юридик кечкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган еләшәндә гамәлдә.

II ӨЛӘШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛӘШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ ФАЙДАЛАНУ БУЕНЧА МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ

8 бүлек. *Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасы.*

Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасында:

- 1) территориаль зоналар билгеләнде,
- 2) территорияне махсус кулланыу шартлары булган зоналар күрсәтелде;
- 3) гомуми файдаланудагы теп территорияләр (парклар, скверлар, бульварлар) һәм жиірләр (аларга карата шәһәр тезелешә регламентлары билгеләнми – аеруча саклаулы табигать территорияләре, урман фонды жиірләре, су фонды жиірләре һәм башкалар) чагылырга мемкин.

Гомуми файдаланудагы теп территорияләргә һәм аларга карата шәһәр тезелешә регламентлары билгеләнмәгән жиірләргә карата әлегә Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә күрсәтелгән мәгълүмат билгеләнергә мемкин.

23 статья. *Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш.т.б.» муниципаль берәмлегенә шәһәр тезелешә зоналаштыру картасы.*

1. Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама ш.т.б.» муниципаль берәмлегенә шәһәр тезелешен зоналаштыру картасы әлегә Кагыйдәләрнең составы булып тора, анда территориаль зоналар чикләре билгеләнә, шулай ук территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре күрсәтелә.

2. Территориаль зоналарның чикләре һәр жиір участогының, жиір законнары нигезендә, территориаль зоналар чикләрен кисеп чыгарга мемкин булган жиір кишәрлегенән тыш, бер Территориаль зонага гына каравы таләпләренә жавап бирергә тиеш.

3. Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасында территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре мәжбүри рөвештә күрсәтелә. Күрсәтелгән зоналарның чикләре аерым карталарда күрсәтелә ала.

4. Территория зоналары чикләре түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:
- жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның терле терләренәң бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мемкинлекләре;
 - *Түбән Мактама ш.т.б.* генераль планы, Әлмәт муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрларының;
 - Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексында билгеләнгән территориаль зоналарны;
 - территория файдалану планлаштыру и жирдән файдалану;
 - территориаль планлаштыру документлары һәм территорияне планлаштыру документлары нигезендә терле категориядәге жирләрнең чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләр;
 - катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал тезелеш объектларына зыян китерү мемкинлеген булдырмау.
5. Территория зоналарының чикләре түбәндәгечә билгеләнә:
- магистральләр, урамнар, машиналар линиясенә капма-каршы юнәлештәге транспорт агымнарын аерып тора
 - жирлек чикләре;
 - кызыл сызыкларга;
 - жир кишәрлекләре чикләренә;
 - табигать объектларының табигый чикләре;
 - башка нигезле чикләр.
6. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган, территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә дә мемкин.
7. Әлеге Карталарның II елешендә санап үтелгән берничә жир кишәрлегенә, күчәмсез мелкәтнең башка объектларына һәр карта буенча шәһәр тезелеше регламентлары кулланыла.
8. Әлеге картада чагылдырылган мәгълүмат шәһәр тезелешен зоналаштыру карталарының этаплап әзерлеген һәм фрагментларын кабул итүне исәпкә алып кулланыла.

9 бүлек. *Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы әлеге Кагыйдәләрнең состав график елеше булып тора, аларда территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре күрсәтелә. Әлеге карталарда чагылдырылган мәгълүмат:

- житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;
- үләт базларының санитар-яклау зоналары;
- автомобиль юлларының санитария езеклекләре;
- еске су объектларының су саклау зоналары;
- еске су объектларының яр бие яклау полосалары;
- еске су объектларының яр бие полосалары;
- эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары поясы;
- Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары поясы;
- III пояс эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасы;
- файдалы казылмалар ятмалары.

24 статья. *Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясен куллануның аерым шартлары булган зоналар картасы.*

2 нче кушымта Әлмәт муниципаль районының "Түбән Мактама шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлеге территориясен куллануның аерым шартлары булган зоналар картасы:

1. СанПиН нигезендә билгеләнгән житештерү объектларының һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары 2.2.1/2.1.1.1200-03 «предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе», предприятиеләрнең анкета белешмәләре.

2. Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкөртү һәм утильләштерүнең ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән үләт базларының санитар-саклау зоналары.

3. 42.13330.2016 «Шәһәр тезелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм тезү».

4. СП 36.13330.2010 «Магистраль торбаүткөргечләр» нигезендә урнаштырылган санитар торба үткөргечләре.

5. СанПин 2.1.4.1110-02 «Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткөргечләрне санитар саклау зоналары»нигезендә билгеләнгән су алу жайланмаларын санитар саклау зоналары.

6. Су саклау зоналары, еслек су объектларының яр саклау һәм яр буйлары:

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә алып барыла торган су объектларының дәүләт реестрына кертелгәннәр;

- аларның зурлыклары Россия Федерациясе Су кодексының 6 һәм 65 статьялары белән билгеләнгән.

7. «Татнефть» ГАЖ ТатНИПИнефть институты материаллары буенча билгеләнгән Ромашкино нефть ятмасы чикләре, 2009 ел.

25 статья. *Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр зоналары картасы.*

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булган зоналары картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары бүленергә мөмкин.

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу зоналарының чикләре тиешле карталарда төркөлә, алар аларны эшләү һәм аларга рәсми расланган документлар статусы биерү белән бәйлә рәвештә әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибендә кертелә.

III ӨЛЕШ . ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.

10 бүлек. *Күчәмсез милекне рөхсәт ителгән файдалану төрләре һәм параметрлары еләшендә шәһәр тезелеше регламентлары.*

26 статья. *Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналарның төрләре.*

Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасында территорияль зоналарның түбәндәге төрләре бирелгән:

Билгелә мөләр	Территорияль зоналар исеме
	ТОРАК ЗОНАЛАР
Ж1	Индивидуаль торак тезелеше зонасы

Ж1П	Индивидуаль торак йортлар перспективалы тезелеш зонасы
Ж2	Күп фатирлы торак тезелеше зонасы (4 каттан артык түгел)
Ж3	Урта катлы торак тезелеше зонасы, 5-8 катлы
Ж4	Бакча һәм дача зонасы
Ж5	Күп катлы торак йортлар тезу зонасы 8 каттан артык
ИЖТИМАГЫЙ-ЭШЛЕКЛЕ ЗОНАЛАР	
Д1	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона
ЖИТЕШТЕРҮ-КОММУНАЛЬ ЗОНАЛАРЫ	
П2	II класслы куркынычлык житештерү-коммуналь объектлар зонасы
П4	IV класслы куркынычлык житештерү-коммуналь объектлар зонасы
П5	V класс житештерү-коммуналь объектлар зонасы куркынычлык
ИНЖЕНЕРЛЫК-ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ЗОНАСЫ	
Т1	Инженерлык инфраструктурасы зонасы
Т2	Транспорт инфраструктурасы зонасы
АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫ БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӨГЕ ЗОНАЛАР	
СХ2	Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы
РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШТӨГЕ ЗОНАЛАР	
Р1	Рекреацион территорияләр зонасы
Р2	Табиғый ландшафтлар зонасы
МАХСУС БИЛГЕЛӘНЭШТӨГЕ ЗОНАЛАР	
СН1	Үләт базын урнаштыру зонасы
СН2	Махсус билгеләнештөгә зона
СН3	Махсус билгеләнештөгә яшелләндерү зонасы
СН4	Үләт базыннан чикләүләр зонасы

Шәһәр тезелеше регламентлары. Торак зоналар.

1. Торак зоналар күп катлы торак йортлар, кече һәм урта катлы торак йортлар, шәхси торак йортлар тезу ечен каралган.

Ж1. Шәхси торак йортлар тезу зонасы.

1 нче номерлы индивидуаль торак тезелеше зонасы жирле әһәмияттөгә минималь рехсәт ителгән хезмәтләр жыелмасы белән аерым торучы һәм блокланган индивидуаль торак йортлардан (коттеджлардан) торак районнарны формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү ечен бүлеп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану теренең атамасы	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану теренең атамасы	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капиталы тезелеш объектларын рехсәт ителгән файдалануның теп терләре		
Шәхси торак тезелеше ечен	Торак йортны (еч катлы, биекlege егерме метрдан да артмаган жир есте катлары саны белән аерым тора торган бинаны) урнаштыру, ул гражданның тарафыннан мондый бинада яшәү белән бәйлә кенкүреш һәм башка ихтыяждарны	2.1

	канөгатылөндөрү ечен билгелөнгөн, местэкыйль күчемсез милек объектларына бүлү ечен билгеләнмөгөн бүлмөлөрдөн һәм ярдәмче куллану бүлмөлөрөннөн тора); авыл хужалыгы культураларын үстерү; шәхси гаражлар һәм хужалык корылмалары урнаштыру	
Шәхси ярдәмче хужалык алып бару ечен	Рехсәт ителгән куллану тере тасвирламасында күрсәтелгән торак йортны урнаштыру, 2.1 код белән; авыл хужалыгы продукциясе житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы терлекләрен тоту	2.2
Блокланган торак тезелеше	Күрше торак йортлар (катлар саны ечтән дә артмаган) белән бер яки берничә урта дивар (катлар саны уннан да артмаган) булган торак йортны урнаштыру, аларның һәркайсы бер гаиләнең яшәү ечен билгелөнгөн, күрше йорт яки күрше йортлар белән тыкшынмыйча гына, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мемкинлегенә ия (блокланган тезелештәге торак йортлар); декоратив һәм жиләк-жимеш агачлары, яшелчә һәм жиләк-жимеш культуралары үрчетү; шәхси гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыклары, ял итү майданчыклары булдыру;	2.3
Амбулатория-поликлиника хезмәте	Гражданнарга амбулатор-поликлиник медицина ярдәме күрсәтү ечен билгелөнгөн капитал тезелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностик үзәкләр, сет кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру	3.4.1
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү, балалар ясле, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмалар, шул исәптән укучыларны физик культура белән шегыйльләнү ечен билгелөнгөн биналар, спорт корылмалары урнаштыру, спорт белән шегыйльләнү	3.5.1
Спорт белән шегыйльләнү ечен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шегыйльләнү ечен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йегерү юллары, спорт уеннары ечен кырлар) урнаштыру	5.1.3
Су объектларын гомуми куллану	Су объектларына янәшәдәге жир кишәрлекләреннән гомуми судан файдалану (гражданның тарафыннан шәхси ихтыяжлар ечен башкарыла торган судан файдалану), шулай ук эчәргә яраклы һәм хужалык-кенкүреш сулары белән тәэмин итү максатларында су ресурсларын алу (алу), коену, кечкенә суднолардан, су мотоциклларыннан һәм су объектларында ял итү	11.1

	ечен билгелэнгән башка техник чаралардан файдалану (тиешле тыюлар булмаса, су объектларында законнар белән билгелэнгән)	
Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданнар, юл йерү юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юл буйларында юл буе тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән куллану	12.0.1
Территорияне тезекләндерү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, терле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмати калканнар һәм территорияләрне, жәмәгать бәдрәфләрен тезекләндерүнең состав еләшләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр урнаштыру	12.0.2
Жир кишәрлекләрен һәм капитал тезелеш объектларын шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану терләре		
Азкатлы торак тезелеше	азкатлы күпкатлы йортларны урнаштыру (4 катка кадәр биектәгә күпфатирлы йортлар, мансарныкын да кертеп); спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын тезекләндерү; торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын азкатлы күпфатирлы йортның гомуми майданы 15 % тәшкил итсә, тезелеп беткән һәм тезелгән-тезекләндерелгән биналарында урнаштыру.	2.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру кар жыю һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгелэнгән биналарны урнаштыру	3.1.2

Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданның туендыру пунктлары) ечен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түлөөлөрөн билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру ечен урнаштыру	3.2.2
Элемтә хезмәте күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элементәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Тулай тораклар	Гражданның Эш, хезмәт яки уку вакытына яшәве ечен билгеләнгән тулай торакларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, урнаштыру рехсәт ителгән терне 4.7 коды белән куллану тере белән каралган биналардан кала	3.2.4
Кенкүреш хезмәте	Халыкка яисә кенкүреш хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Мәдәни-ял объектлары	Халыкка яки кенкүреш хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын (вак ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтарашханә, кер юу, химчистка, күмү бюролары) урнаштыру	3.6.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм йолалар башкару ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, гыйбадәтханәләр, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә итү һәм мөгариф	Дини хезмәт күрсәтүгә бәйлә рәвештә дини затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими урнашуы ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, дин өһәлләре йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарлар, рухи училищелар) гамәлгә ашыру	3.7.2
Дөүләт идарәсе	Дөүләт органнарын, дөүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итүче яки дөүләт һәм (яки) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.1
Амбулатория ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләрен күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	3.10.1
Эшлекле идарә	Максатчан капитал тезелеш объектларын урнаштыру: Дөүләт яки муниципаль идарә һәм	4.1

	хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә итү эшчәнлегенә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында товарны тапшыруны таләп итмәгән килешүләр башкаруны тәэмин итү максаты белән, шул исәптән биржа эшчәнлегенә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	
Кибет	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарлар сату ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.4
Банк һәм иминият эшчәнлегенә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.5
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын урнаштыру максатыннан капитал тезелеш объектларын урнаштыру (рестораннар, кафелар, ашханәләр, ашханәләр, барлар)	4.6
Кунакханә хезмәте	Кунакханәләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү ечен торак урыны бирүдән эшқуарлык файдасын алу максатында файдаланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсәт ителгән эшчәнлек терләрен тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптән депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2
Бүлмәләрдә спорт белән шегыльләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәләмәтләндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Элемтә	Элемтә объектларын, радиореләй, жир есте һәм жир асты кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элемтә линияләрендә кечәйтү пунктларын, спутник элемтәсе инфраструктурасын һәм Телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә объектларын урнаштыру, аларны урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рехсәт ителгән куллану терләрен карап тоту белән каралган	6.8
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнарын, Россия Гвардия һәм коткару хезмәтләрен эзерләү һәм эзерлектә тоту ечен кирәкле капитал тезелеш объектларын урнаштыру; житештерү биналарының елешләре булган гражданныр оборонасы объектларыннан кала, Гражданныр оборонасы объектларын урнаштыру	8.3

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткеләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның өһәмияте			
		Шәхси торак тезелеше /шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Блокировкалы торак тезелеше (блокланган йортта бер гаиләгә торак берәмлеге)	Аз катлы күпфатирлы торак тезелеше	Рехсәт ителгән тезелешнең башка терләре ечен
Жир кишәрлекләренә иң чик параметрлары					
Минималь майдан	кв.м	600/1000	1000	600	н/у
Максималь майдан	кв.м	5000/5000	5000	н/у	5000
Урам (юл йерү) фронты буйлап минималь киңлек	м	12	6	н/у	н/у
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең соңгы параметрлары					
Участок тезелешенең максималь проценты	%	50/40	60	н/у	н/у
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткелә тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрақларда)	м	5	5	н/у	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	а) 1 - брандмауэр дивар мөжбүри булганда; б) 3 - башка очрақларда	0 (блокланган торак йортта индивидуаль блок тезегән яисә тезү ечен билгеләнгән жир кишәрлеге белән чиктөш жир кишәрлегенең ян	н/у	н/у

			чигеннән); 1 (тиешле янғын сүндерү дивары межбүри булганда); 3 (башка очрақларда)		
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше (тезелешне кейләү линиясе белән башкасы билгеләнмәгән булса)	м	3	3	н/у	н/у
Тезелешләрнең максималь биеклеге	м	20/20	20	н/у	н/у
Жир кишәрлекләре коймаларының максималь биеклеге	м	2	2	н/у	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст.38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Искәрмә 1. Таблицада тәкъдим ителгән параметрлардан 5% чикләрендә тайпылу рехсәт ителә.

Искәрмә 2. Индивидуаль торак тезелеше ечен, шәхси ярдәмче хужалык алып бару ечен, блокланган торак тезелеше ечен жир кишәрлекләренең Ян һәм арткы чикләреннән чигенү таблицасында күрсәтелгән корылмалардан читләшү ечен тайпылышлар рехсәт ителә:

- күрсәтелгән тайпылышларга жир участоклары хужаларының үзара ризалыгы бар;

- теп корылмалар (торак йортлар) арасы тигез яки 6 метрдан артып китә, ө ярдәмче корылмалар (хужалык корылмалары, гаражлар һәм башкалар арасы.) 2 метрдан тигез яки артык (шулай ук ярдәмче биналарны блоклау рехсәт ителә);

- күрше жир участкаларында урнашкан корылмалар арасында норматив янғынга каршы аралар үтәлә.

Искәрмә 3. Башка таләпләр:

Минималь дистанцияләр:

2 – 3 катлы торак биналарның озын яклары арасында: 15 метрдан ким түгел;

4 катлы торак биналарның озын яклары арасында: ким дигәндә 20 м;

уеннар майданчыгыннан торак биналарга кадәр – 12 м;

елкәннәр ечен ял итү майданыннан-10 м;

автомобильләргә кую майданчыкларыннан-10 м;

спорт белән шегылләнү майданыннан 10-40 м га кадәр;

хужалык максатлары ечен майданчыктан-20 м;

калдыклар ечен контейнерлы майданчыклардан торак йортлар, балалар

учреждениеләре, яшелләнדרелгән майданчыклар чикләренә кадәр-кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Ярдәмче корылмалар, автомобиль транспорты саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягында булырга рехсәт ителми.

Өлеге таблицада жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, СНИП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Ж1П. Индивидуаль торак йортлар тезу зонасы.

Торак тезелеше үсеше зонасы торак тезелеше параметрларын билгеләү һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне тезу турында карарлар кабул итү барышында хезмәтләр жыю мемкинлеге булган торак районнарны формалаштыру ечен бүлеп бирелгән.

Рехсәт ителгән жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалану терләре, рехсәт ителгән куллануның иң чик параметрлары, торак-коммуналь хужалык зонасы ечен жир кишәрлекләрендә тезелешкә карата таләпләр рехсәт ителгән жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалану терләренә, торак тезелеше зонасы ечен билгеләнгән жир кишәрлекләренәң чик параметрларына һәм тезелеш таләпләренә туры килә.

Ж2. Күпфатирлы торак тезелеше зонасы.

Күпфатирлы торак тезелеше зонасы (Ж2) күпфатирлы йортларны урнаштыру ечен 4 каттан артык булмаган торак районнарны формалаштыру ечен бүлеп бирелгән. Жирле әһәмияттәге хезмәтләрнең киң спектры, коммерцияле булмаган Коммуналь предприятияләр, шулай ук ял итү майданчыклары, уеннар, спорт майданчыклары рехсәт ителә.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану тере исеме	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ тезелеш объектларын		
Аз катлы күпфатирлы торак тезелеше	Аз катлы күпфатирлы йортларны (мансардны да кертеп, 4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортларны) урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын тезекләндерү; азкатлы күпфатирлы йортның торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр андый биналарның гомуми майданы азкатлы күпфатирлы йортта булса йорт биналарының гомуми майданының 15% тан артыгын тәшкил итми	2.1.1
Блокланган торак тезелеше	Күрше торак йортлар белән бер яки берничә уртақ дивары булган торак йортны (идәннәр саны ечтән дө артмый, уртақ йортларның гомуми саны уннан	2.3

	артмый һәм аларның һәрберсе бер гаилә яшәр ечен билгеләнгән, урта дивары (урта диварлары) бар, күрше йорт яки күрше йортлар белән уемнарсыз, аерым жир участогында урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу юлы бар (блокланган йортлар); үрчетү декоратив һәм жыләк-жимеш агачлары, яшелчә һәм жыләк-жимеш культуралары; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар мөйданчыкларын, ял итү мөйданчыкларын тезекләндерү	
Элемтә хезмәтә күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрәра һәм халыкара телефон элемтәсә хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Кенкүреш хезмәтә	Халыкка яки кенкүреш хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (вак ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтарашханә, кер юу, химчистка, күмү бюролары)урнаштыру	3.3
Амбулатория-поликлиника хезмәтә	Гражданнарға амбулатор-поликлиник медицина ярдәмә күрсәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзөкләре, диагностик үзөкләр, сет кухнялары, кан донорлығы станцияләре, клиник лабораторияләр)урнаштыру	3.4.1
Мөктәпкөчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	Белем бирү, мөктәпкөчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (балалар ясләсә, балалар бакчалары, мөктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мөктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмаларны, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шегильләнү ечен билгеләнгән биналарны, спорт корылмаларын)урнаштыру	3.5.1
Дөүләт идарәсә	Дөүләт органнарын, дөүләт пенсия фондын, жирлә үзидарә органнарын, судларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итүчә яки дөүләт һәм (яки) муниципаль хезмәтләр күрсәтүчә оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.1
Кибет	Сөүдә мөйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарлар сату ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.4

Спорт белән шегыльләнү ечен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шегыльләнү ечен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йегерү юллары, спорт уеннары ечен кырлар)урнаштыру	5.1.3
Бүлмәләрдә спорт белән шегыльләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтлөндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданнар, юл йөрү юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шөһәр урамнары һәм юл буйларында юл буе тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән кулланыу	12.0.1
Территорияне тезекләндерү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллөндерү элементлары, терле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканнар һәм территорияләрне, жәмәгать бөдрәфләрен тезекләндерүнең состав елешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр урнаштыру	12.0.2
Жир кишәрлекләрен һәм капитал тезелеш объектларын рехсәт ителгән файдалануның теп терләре		
Урта катлы торак тезелеше	Күпфатирлы йортларны сигез каттан югарырак булмаган йортларга урнаштыру;тезекләндерү һәм яшеллөндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын урнаштыру; күпфатирлы йортның тезелгән, янкормаланган һәм урнаштырылган биналарында торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, өгер күпфатирлы йортта андый биналарның гомуми майданы йорт биналарының гомуми майданының 20% тан артыгын тәшкил итмәсә	2.5

Коммуналь хезмэтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчемсез милек объектларын (Казан, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм җыештыру каржыю һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Коммуналь хезмэтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмэтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Социаль хезмэт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, бала йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданныр ечен тенлә тору пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру; мәҗбүри күченүчеләрне, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру ечен капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм, социаль, пенсия һәм башка хезмэтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны тукландыру пунктлары) ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру (аларда гражданнырны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яки пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча кабул итү, шулай ук иҗтимагый коммерцияле булмаган оешмаларны: коммерцияле булмаган фондларны, хәйрия оешмаларын, мәнфәгатьләр буенча клубларны урнаштыру	3.2.2
Тулай торак	Гражданнырның Эш, хезмэт яки уку вакытына яшәве ечен билгеләнгән тулай торакларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, урнаштыру рехсәт ителгән терне 4.7 коды белән куллану тере белән каралган биналардан кала	3.2.4
Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	Музейларны, күргәзмә залларын, сәнгать галереяларын, мәдәният йортларын, китапханәләрне, кинотеатрларны һәм кинозалларны, театрларны, филармонияләрне, концерт залларын, планетарийларны урнаштыру	3.6.1

Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм йолалар башкару ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, гыйбадәтханәләр, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар)урнаштыру	3.7.1
Дини идарә итү һәм мөғариф	Дини хезмәт күрсәтүгә бәйлә рәвештә дини затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими урнашуы ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, дин өһәлләре йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарлар, рухи училищелар)гамәлгә ашыру	3.7.2
Амбулатория ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләрен күрсәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	3.10.1
Эшлекле идарә	Капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру максаты белән: дәүләт яки муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә булмаган идарә итү эшчәнлегә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында, шул исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)вакытында товарны тапшыруны таләп итмәгән килешүләренә башкаруны тәэмин итү максатларында, капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.1
Базарлар	Капиталъ тезелеш объектларын, даими яки вакытлы сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру ечен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру, сәүдә урыннарының һәрберсендә 200 кв. метрдан артык сәүдә мөйданы булмавын исәпкә алып; базар хезмәткәрләренең һәм килүчеләрнең автомобильләре ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.3
Банк һәм иминият эшчәнлегә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.5
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар)урнаштыру максатларында капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кунакханә хезмәте	Кунакханәләренә, шулай ук аларда вакытлыча яшәү ечен торак урыны бирүдән эшқуарлык файдасын алу максатында файдаланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7

Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсәт ителгән эшчәнлек терләрен тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптән депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9
Машина юу	Автомобиль юу урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.
Транспорт чараларын тутыру	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл хезмәте күрсәтү объекты буларак жәмәгать туклануын оештыру ечен Юлдаш сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләрен һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү ечен билгеләнгән остаханәләрен урнаштыру, шулай ук Юлдаш сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2
Элемтә	Элемтә объектларын, радиорелей, жир есте һәм жир асты кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элемтә линияләрендә кечәйтү пунктларын, спутник элемтәсе инфраструктурасын һәм Телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә объектларын урнаштыру, аларны урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рехсәт ителгән куллану терләрен карап тоту белән каралган	6.8
Эчке төртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән хезмәт булган капитал тезелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту ечен кирәкле капитал тезелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер елеше булып торучы гражданның оборонасы объектларыннан тыш	8.3

Жир кишәрлекләренәң чик күләме һәм рехсәт ителгән тезелеш, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары терләре		Күчемсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте		
		4 каттан биек күпкатлы йортлар	Урта катлы тезелеш	Тезелешнең башка терләре ечен
Жир кишәрлекләренә чик параметрлары				
Минималь мөйдан	кв.м	600	1800	н/у
Максималь мөйдан	кв.м	н/у	н/у	5000
Урам фронты буйлап минималь киңлек(юл)	м	н/у	н/у	н/у
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары				
Бүлек тезелешенең максималь проценты	%	н/у	н/у	н/у
Биналарның участокның алгы чигеннән минималь чигенүе (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда)	м	н/у	н/у	н/у
Биналарның участокның ян чигеннән минималь чигенүе	м	н/у	н/у	н/у
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда).	м	н/у	н/у	н/у
Тезелешнең максималь биеклегә	м	н/у	н/у	н/у
Жир участкалары коймаларның максималь биеклегә	м	н/у	н/у	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст.38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Өлеге таблицада жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, СНиП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Ж3. Урта катлы торак тезелеше зонасы.

Урта катлы торак тезелеше зонасы (Ж3) күпфатирлы йортларны 5-8 катта урнаштыру белән торак районнарны формалаштыру ечен бүлеп бирелгән. Жирле әһәмияттәге хезмәтләрнең киң спектры, коммерцияле булмаган Коммуналь предприятиеләр, шулай ук ял итү мөйданчыклары, уеннар, спорт мөйданчыклары рехсәт ителә.

Жир кишөрлегеннен рехсәт ителгән файдалану тере исеме	Жир кишөрлегеннен рехсәт ителгән файдалану тере тасвирлау	Код
Жир кишөрлекләрен һәм капиталъ тезелеш объектларын		
Аз катлы күпфатирлы торак тезелеше	Аз катлы күпфатирлы йортларны (мансардны да кертеп, 4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортларны) урнаштыру; спорт һәм балалар мейданчыкларын, ял итү мейданчыкларын тезекләндерү; азкатлы күпфатирлы йортның торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр андый биналарның гомуми мейданы азкатлы күпфатирлы йортта булса йорт биналарының гомуми мейданының 15% тан артыгын тәшкил итми	2.1.1
Уртача катлы торак тезелеше	Сигез катлы күп фатирлы йортларны урнаштыру; тезекләндерү һәм яшелләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру; спорт һәм балалар мейданчыкларын, ял итү мейданчыкларын тезекләндерү; әгәр күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мейданы 20% тан артмаса, күпфатирлы йортның встроенный, тезелгән һәм тезелгән биналарында торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.	2.5
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлеп бирү, күчемсез милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм жыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар жыю һәм зретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Элемент хезмәте күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элементәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Кенкүреш хезмәте	Халыкка яки кенкүреш хезмәтләре күрсәтү	3.3

	ечен билгелэнгән капиталъ тезелеш объектларын (вак ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтарашханә, кер юу, химчистка, күмү бюролары)урнаштыру	
Мөктөпкөчө, башлангыч һәм урта гомуми белем	Белем бирү, мөктөпкөчө, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү ечен билгелэнгән капиталъ тезелеш объектларын (балалар яслесе, балалар бакчалары, мөктөпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мөктөпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмаларны, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгильләну ечен билгелэнгән биналарны, спорт корылмаларын)урнаштыру	3.5.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем һәм белем бирү ечен билгелэнгән капиталъ тезелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, колледжлар, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыяте, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтөрү буенча оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгильләну ечен билгелэнгән биналар, спорт корылмалары)урнаштыру	3.5.2
Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	Музейларны, күргәзмә залларын, сәнгать галереяларын, мәдәният йортларын, китапханәләрне, кинотеатрларны һәм кинозалларны, театрларны, филармонияләрне, концерт залларын, планетарийларны урнаштыру	3.6.1
Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәмин итүче яки дәүләт һәм (яки) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгелэнгән биналарны урнаштыру	3.8.1
Эшлекле идарә	Капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру максаты белән: дәүләт яки муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтүгә бәйле булмаган идарә итү эшчәнлегә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында, шул исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)вакытында товарны тапшыруны таләп итмәгән килешүләрне башкаруны тәмин итү максатларында, капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.1

Банк һәм иминият эшчәнлеге	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.5
Бүлмәләрдә спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтлөндөрү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыйльләнү ечен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү ечен мәйданчыклар (физкультура мәйданчыклары, йөгерү юллары, спорт уеннары ечен кырлар)урнаштыру	5.1.3
Урам-юл чөлтәре	Юл чөлтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торақ пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, мәйданнар, юл йөрү юллары, велоспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шөһәр урамнары һәм юл буйларында юл буе тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рөхсәт ителгән төрләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән куллану	12.0.1
Төрриторияне төзөклөндөрү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшөллөндөрү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизөлеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканнар һәм төрриторияләрне, жәмөгәть бәдрөфлөрөн төзөклөндөрүнең состав елешләре буларак кулланыла торган күрсөткөчләр урнаштыру	12.0.2
Жүр кишөрлекләрен һәм капитал тезелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		

Күп катлы торак тезелеше (биек катлы тезелеш)	Күпфатирлы йортларны тугыз катлы һәм югарырак урнаштыру; йорт яны территорияләрен тезекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын һәм ял итү майданчыкларын урнаштыру; Жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру, күпфатирлы йортның аерым биналарында торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр күпфатирлы йортта андый биналарның майданы йортның гомуми майданының 15% тан артмаган булса	2.6
Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, бала йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданныр ечен тенлә тору пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру; мәжбүри күченүчеләрне, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру ечен капитал тезелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Тулай торак	Гражданнырның Эш, хезмәт яки уку вакытына яшәве ечен билгеләнгән тулай торакларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, урнаштыру рехсәт ителгән терне 4.7 коды белән куллану тере белән каралган биналардан кала	3.2.4
Стационар медицина хезмәте күрсәтү	Гражданнырга стационарда медицина ярдәме күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру (хастаханәләр, бала табу йортлары, диспансерлар, фәнни-медицина учреждениеләре һәм стационарда дөвалау буенча хезмәт күрсәтүне тезмин итә торган башка объектлар); ашыгыч ярдәм станцияләре урнаштыру; санитар авиация майданчыкларын урнаштыру	3.4.2
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм йолалар башкару ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, гыйбадәтханәләр, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә итү һәм мәгариф	Дини хезмәт күрсәтүгә бәйле рәвештә дини затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими урнашуы ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, дин әһелләре йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарлар, рухи училищелар) гамәлгә ашыру	3.7.2

Амбулатория ветеринария хезмөтө	Ветеринария хезмөтлөрөн күрсөтү ечен билгеленгөн капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	3.10.1
Сөүдө объектлары (сөүдө үзөклөре, сөүдө-күңел ачу үзөклөре (комплекслар)	5000 кв. метрдан артык мөйданлы капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатуны башкаручы бер яки берничө оешманы урнаштыру һәм (яки) рехсөт ителгөн терлөр нигезендө 4.5, 4.6, 4.8 - 4.8.2 кодлары белән хезмөт күрсөтү максатыннан; сөүдө үзөгөнө килүчелөр һәм хезмөткөрлөр ечен машиналар кую урыннары һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.2
Базарлар	Капиталъ тезелеш объектларын, даими яки вакытлы сөүдө (ярминкө, базар, базар) оештыру ечен билгеленгөн корылмаларны урнаштыру, сөүдө урыннарының һәрберсендө 200 кв. метрдан артык сөүдө мөйданы булмавын исәпкө алып; базар хезмөткөрлөрөнөң һәм килүчелөрнөң автомобильлөре ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.3
Кибет	Сөүдө мөйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарлар сату ечен билгеленгөн капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.4
Жәмөгать туклануы	Жәмөгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханөлөр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кунакханө хезмөтө	Кунакханөлөрнө, шулай ук аларда вакытлыча яшөү ечен торак урыны бирүдөн эшқуарлык файдасын алу максатында файдаланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чаралары, сөяхөтлөр оештыру ечен билгеленгөн биналар һәм корылмалар, дискотекалар һәм бию мөйданчыклары, Тенге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен машиналары (комарлы уеннар ечен кулланылган уен жиһазларынан кала), уен мөйданчыклары	4.8.1
Хезмөт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсөт ителгөн эшчөнлек терлөрөн тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптөн депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмөт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9

Транспорт чараларын тутыру	Автозаправка станцияларен урнаштыру; юл хезмәте күрсәтү объекты буларак жәмәгать туклануын оештыру ечен Юлдаш сәүдә кибетларен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Автомобиль ремонтлау	Автомобильларне һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү ечен билгеләнгән остаханәларне урнаштыру, шулай ук Юлдаш сәүдә кибетларен урнаштыру	4.9.1.4
Машина юу	Автомобиль юу урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетларен урнаштыру	4.9.1.3
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2
Элемтә	Элемтә объектларын, радиорелей, жир есте һәм жир асты кабель линияларен, радиофикация линияларен, антенна кырларын, элемтә линияларендә кечәйтү пунктларын, спутник элемтәсе инфраструктурасын һәм Телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә объектларын урнаштыру, аларны урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рехсәт ителгән куллану терларен карап тоту белән каралган	6.8
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән хезмәт булган капитал тезелеш объектларын өзерләү һәм өзерлектә тоту ечен кирәкле капитал тезелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер елеше булып торучы гражданныр оборонасы объектларыннан тыш	8.3

Жир участокларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре	Күчәмсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терларенә карата параметрларның әһәмияте			
	Аз катлы күп фатирлы торак йорт тезелеше	Уртча катлы торак йорт тезелеше 5-8 кат	Күп катлы торак йорт тезелеше, 9 кат һәм аннан да биек	Тезелешнең рехсәт ителгән башка терләре

		а			
ЖҰИр участкагының иң чик параметры					
Минималь мейдан	кв. м	600	1800	2600	н/у
Максималь мейдан площадь	кв. м	н/у	н/у	н/у	5000
Участоклар чиклерендә рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары					
Биналарның участокның алгы чигеннән минималь чигенүе (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрақларда)	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Минималь чигенү корылмалары нче боковых чиклерен участогы	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Участокның арткы чигеннән минималь Корылмалар	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Бинаның максималь биеклегә	м	н/у	н/у	н/у	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст.38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһәр тезелеше проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Ж4. Бакча һәм дача зонасы.

Бакчачылык һәм дача участкалары зонасы (Ж 4) халык ял итү һәм авыл хужалыгы культураларын үстерү максатларында торак тезелешен төзү хокукы булган бакчачылык һәм дача участкаларын урнаштыру ечен бүлеп бирелгән.

ЖҰИр кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану тере исеме	ЖҰИр кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану тере тасвирлау	Код
ЖҰИр кишәрлекләрен һәм капиталъ тезелеш объектларын		
Бакчачылык алып бару	Гражданнар тарафыннан үзләренең авыл хужалыгы культуралары ихтыяжлары ечен ял итүне һәм (яки) үстерүне гамәлгә ашыру; инвентарь һәм авыл хужалыгы культураларын саклау ечен билгеләнгән күчәмсез милек объектлары булмаган хужалык корылмаларын урнаштыру	13.1
Бакча белән идарә итү	Гражданнарның үз авыл хужалыгы культуралары ихтыяжлары ечен ял итүне һәм	13.2

	(яки) үстерүне гамәлгә ашыру; үз ихтыяжлары ечен бакча йорты, торак йортны урнаштыру, рехсәт ителгән кодны үз ихтыяжлары ечен хужалык корылмалары һәм гаражлар белән тасвирлауда күрсәтелгән	
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалануның шартлы рехсәт ителгән терләре		
Индивидуаль торак тезелеше ечен	Торак йортны (аерым торган бинаны биеклеген егерме метрдан артмаган биеклектәгә ечтән артык булмаган биеклектәгә жир есте катлары белән урнаштыру, ул гражданның кенкүреш һәм башка ихтыяжларын канәгатьләндерү ечен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм бүлмәләрдән торабәйсез күчәмсез милек объектлары); ужым культураларын үстерү; гаражларны үз ихтыяжлары һәм хужалык корылмалары ечен урнаштыру	2.1*

* территорияне планлаштыру буенча расланган документлар булганда («гражданның үз ихтыяжлары ечен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлдәгә 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм естәмәләр белән).

Жир кишәрлекләре зурлыгының чик күрсәткечләре:

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте	
		Бакча алып бару ечен/ яшелчәц бакчасы алып бару ечен	Рехсәт ителгән тезелешнең башка терләре ечен
Жир участогының иң чик терләре			
Минималь мөйдан	кв.м	400/400	600
Максималь мөйдан	кв.м	1500/1500	5000

Рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары территорияне планлаштыру буенча документлар белән билгеләнә (2017 елның 29 июлдәгә 217-ФЗ номерлы «гражданның үз ихтыяжлары ечен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм естәмәләр белән).

Ж5. Күп катлы торак йортлар тезү зонасы 8 каттан артык.

Күп катлы торак йортлар тезү зонасы (Ж 4) югары катлы күпфатирлы йортлар урнаштыру белән торак районнарны формалаштыру ечен бүлеп бирелгән. Жирле әһәмияттәгә хезмәтләрнең киң спектры, коммерцияле булмаган Коммуналь предприятиеләр, шулай ук ял итү мөйданчыклары, уеннар, спорт мөйданчыклары рехсәт ителә.

Наименование вида разрешенного использования земельного участка	Описание вида разрешенного использования земельного участка	Код
Основные виды разрешенного использования земельных участков и объектов капитального строительства		
Күп катлы торак тезелеше (биек катлы тезелеш)	Күпфатирлы йортларны тугыз катлы һәм югарырак урнаштыру; йорт яны территорияләрен тезекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын һәм ял итү майданчыкларын урнаштыру; Жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру, күпфатирлы йортның аерым биналарында торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр күпфатирлы йортта андый биналарның майданы йортның гомуми майданының 15% тан артмаган булса	2.6
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру каржью һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Административные здания организаций, обеспечивающих предоставление коммунальных услуг	Размещение зданий, предназначенных для приема физических и юридических лиц в связи с предоставлением им коммунальных услуг	3.1.2
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.2
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданның туендыру пунктлары) ечен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру	3.2.3

	ечен урнаштыру	
Элемтә хезмәте күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.3
Амбулатория-поликлиника хезмәте	Гражданнарга амбулатор-поликлиник медицина ярдәме күрсәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностик үзәкләр, сет кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)урнаштыру	3.4.1
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	Белем бирү, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (балалар яслесе, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмаларны, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шегильләну ечен билгеләнгән биналарны, спорт корылмаларын)урнаштыру	3.5.1
Урта һәм югары һенәри белем	Һенәри белем һәм белем бирү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (һенәри техник училищелар, колледжлар, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыяте, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү буенча оешмалар һәм мөгариф һәм мөгариф эшчәнлеген алып баручы башка оешмалар), шул исәптән физик культура һәм спорт белән шегильләну ечен билгеләнгән биналарны, спорт корылмаларын урнаштыру	3.5.2
Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	Музейларны, күргәзмә залларын, сәнгать галереяларын, мәдәният йортларын, китапханәләрне, кинотеатрларны һәм кинозалларны, театрларны, филармонияләрне, концерт залларын, планетарийларны урнаштыру	3.6.1
Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итүче яки дәүләт һәм (яки) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.1

Вәкиллек эшчәнлеге	Чит дәүләтләрнең һәм Россия Федерациясе субъектларының дипломатик вәкиллекләре, Россия Федерациясендә консуллык учреждениеләре ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.2
Эшлекле идарә	Капиталь тезелеш объектларын урнаштыру максаты белән: дәүләт яки муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтүгә бәйле булмаган идарә итү эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)вакытында товарны тапшыруны таләп итмәгән килешүләрне башкаруны тәэмин итү максатларында, капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.1
Банк һәм иминият эшчәнлеге	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.5
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар)урнаштыру максатларында капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.6
Бүлмәләрдә спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыйльләнү ечен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү ечен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уеннары ечен кырлар)урнаштыру	5.1.3
Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданнар, юл йөрү юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шөһәр урамнары һәм юл буйларында юл бие тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән куллану	12.0.1

Территорияне тезеклөндөрү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллөндөрү элементлары, терле жиһазлар һәм бизэлеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканнар һәм территорияләрне, жәмөгать бөдрөфлөрөн тезеклөндөрүнөң состав елешлөре буларак кулланыла торган күрсөткөчлөр урнаштыру	12.0.2
Жир кишөрлеклөрөн һәм капитал тезелеш объектларын рөхсөт ителгөн файдалануның теп терлөре		
Аз катлы күпфатирлы торак тезелеше	Аз катлы күпфатирлы йортларны (4 катка кадәр биеклектөгө күпфатирлы йортлар, шул исәптөн мансард йортлары) урнаштыру; спорт һәм балалар мөйданчыкларын, ял итү мөйданчыкларын тезеклөндөрү; азкатлы күпфатирлы йортта тезелгөн, тезелгөн һәм тезелгөн биналарда торак тезелешенө хөзмөт күрсөтү объектларын урнаштыру, азкатлы күпфатирлы йортта андый биналарның гомуми мөйданы йорт биналарының гомуми мөйданының 15% тан артыгын төшкил итмөсө	2.1.1
Урта катлы торак тезелеше	Күпфатирлы йортларны сигез каттан югарырак булмаган йортларга урнаштыру; тезеклөндөрү һәм яшеллөндөрү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларын урнаштыру; спорт һәм балалар мөйданчыкларын, ял итү мөйданчыкларын урнаштыру; күпфатирлы йортның тезелгөн, янкормаланган һәм урнаштырылган биналарында торак тезелешенө хөзмөт күрсөтү объектларын урнаштыру, әгәр күпфатирлы йортта андый биналарның гомуми мөйданы йорт биналарының гомуми мөйданының 20% тан артыгын төшкил итмөсө	2.5
Аавтотранспорт чараларын саклау	Аерым басып торган һәм янкормаланган гаражларны, шул исәптөн автотранспортны саклау ечен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптөн машина-урыннарга бүленеп, урнаштыру 2.7.2, 4.9 кодлары белән рөхсөт ителгән терлөрне урнаштыру белән каралган гаражлардан кала	2.7.1

Социаль хезмэт күрсөтү йортлары	Картлар йортларын, бала йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданныр ечен тенлә тору пунктларын урнаштыру ечен билгелэнгән биналарны урнаштыру; мәжбүри күченүчеләрне, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру ечен капитал тезелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Тулай торак	Гражданнырның Эш, хезмэт яки уку вакытына яшәве ечен билгелэнгән тулай торакларны урнаштыру ечен билгелэнгән биналарны урнаштыру, урнаштыру рехсэт ителгән терне 4.7 коды белән куллану тере белән каралган биналардан кала	3.2.4
Стационар медицина хезмәте	Стационарларда гражданнырга медицина ярдәме күрсөтү ечен билгелэнгән капитал тезелеш объектларын (хастаханәләрне, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационарда дөвалау хезмәте күрсөтүне тәэмин итә торган башка объектларны) урнаштыру; ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру; санитар авиация мөйданчыкларын урнаштыру	3.4.2
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм йолалар башкару ечен билгелэнгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, гыйбадәтханәләр, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә итү һәм мөгариф	Дини хезмэт күрсөтүгә бөйле рөвештә дини затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими урнашуы ечен билгелэнгән биналарны урнаштыру, шулай ук хөйрия һәм дини бөлем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, дин өһелләре йортлары, якшәмбе һәм дини мөктәпләр, семинарлар, рухи училищелар) гамәлгә ашыру	3.7.2
Амбулатория ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләрен күрсөтү ечен билгелэнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	3.10.1
Сөүдө объектлары (сөүдө үзөкләре, сөүдө-күңел ачу үзөкләре (комплекслар))	5000 кв. метрдан артык мөйданлы капитал тезелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатуны башкаручы бер яки берничә оешманы урнаштыру һәм (яки) рехсэт ителгән терләр нигезендә 4.5, 4.6, 4.8 - 4.8.2 кодлары белән хезмэт күрсөтү максатыннан; сөүдө үзөгөнә килүчеләр һәм хезмөткөрләр ечен машиналар кую урыннары һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.2

Базарлар	Капиталь тезелеш объектларын, даими яки вакытлы сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру ечен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру, сәүдә урыннарының һәрберсендә 200 кв. метрдан артык сәүдә майданы булмавын исәпкә алып; базар хезмәткәрләренең һәм килүчеләрнең автомобильләре ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.3
Кибет	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарлар сату ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.4
Кунакханә хезмәте	Кунакханәләренә, шулай ук аларда вакытлыча яшәү ечен торак урыны бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында файдаланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чаралары, сәяхәтләр оештыру ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар, дискотекалар һәм бую майданчыклары, Төнгө клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен машиналары (комарлы уеннар ечен кулланылган уен жиһазларыннан кала), уен майданчыклары	4.8.1
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсәт ителгән эшчәнлек терләрен тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптән депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9
Транспорт чаралары заправкасы	Автоягулык станцияләрен урнаштыру; иптәш сәүдә кибетләрен, жәмәгать туклануын оештыру ечен биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Машина юу	Автомобиль юу урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләренә һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү ечен билгеләнгән остаханәләренә урнаштыру, шулай ук Юлдаш сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4

Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2
Элемтә	Элемтә объектларын, радиорелей, жир есте һәм жир асты кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элемтә линияләрендә көчәйтү пунктларын, спутник элемтәсе инфраструктурасын һәм Телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә объектларын урнаштыру, аларны урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рехсәт ителгән куллану терләрен карап тоту белән каралган	6.8
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән хезмәт булган капиталъ тезелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту ечен кирәкле капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер елеше булып торучы гражданныр оборонасы объектларыннан тыш	8.3

Жир участокларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән			
		Аз катлы күп фатирлы торак тезелеше	Урта катлы күп фатирлы торак тезелеше	Күп катлы күп фатирлы торак тезелеше)	Рехсәт ителгән тезелешнең башка терләре ечен
Жир кишәрлекләренең иң чик параметрлары					
Минималь мейдан	кв.м	600	1800	2600	н/у
Максималь мейдан	кв.м	н/у	н/у	н/у	50000
Урам (юл йөрү) фронты буйлап минималь киңлек	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең соңгы параметрлары					
Биналарның участокның алгы чигеннән минималь чигенүе (башка күрсәткеч тезелешне	м	н/у	н/у	н/у	н/у

жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда)					
Тезелешнең максималь проценты	%	н/у	н/у	н/у	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше билгеләнмәгән	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Тезелешләрнең максималь биекlege	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Жир кишәрлекләре коймаларының максималь биекlege	м	н/у	н/у	н/у	н/у

н/у – билгеләнергә тиеш түгел (Россия Федерациясе Шөһәр тезелеше кодексының 38 статьясындагы 1 еләш).

Искөрмө. Минималь дистанцияләр:

2 – 3 катлы торак биналарның озын яклары арасында: 15 метрдан ким түгел;

4 катлы торак биналарның озын яклары арасында: ким дигәндө 20 м;

уеннар майданчыгыннан торак биналарга кадәр – 12 м;

елкәннәр ечен ял итү майданыннан-10 м;

автомобильләрне кую майданчыкларыннан-10 м;

спорт белән шегыльләнү майданыннан 10-40 м га кадәр;

хужалык максатлары ечен майданчыктан-20 м;

калдыклар ечен контейнерлы майданчыклардан торак йортлар, балалар учреждениеләре, яшелләнделерелгән майданчыклар чикләренә кадәр-кимендө 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Өлеге таблицада жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, СНиП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендө билгеләнө.

Шөһәр тезелеше регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар.

Ижтимагый-эшлекле зоналар сәламәтлек саклау, мәдәният, сөүдә, жәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь-кенкүреш хезмәте күрсәтү, эшмәкәрлек эшчәнlege, Урта һенәри һәм югары һенәри белем бирү мәгариф учреждениеләре, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре, дини биналар, автомобиль транспорты тукталышлары, эш, финанс билгеләнешендөге объектлар урнаштыру ечен билгеләнгән.

Шөһәр тезелеше регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар.

Д1. Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона.

Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (Д1) объектларны формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү ечен бүлеп бирелгән, аның

киң спектры административ, эшлекле, ижтимагый, мәдәни, хезмәт күрсәтү һәм күпфункцияле куллануның коммерцияле төрләре бар

Жир кишәрлегенән рехсәт ителгән файдалану терең атамасы	Жир кишәрлегенән рехсәт ителгән файдалану терең атамасы	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал тезелеш объектларын рехсәт ителгән файдалануның теп төрлә		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткөргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткөргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру кар жыю һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданны туендыру пунктлары) ечен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру ечен урнаштыру	3.2.2
Элемтә хезмәте күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Кенкүреш хезмәте	Халыкка яки кенкүреш хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын (вак ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтарашханә, кер юу, химчистка, күмү бюролары)урнаштыру	3.3
Амбулатория-поликлиника хезмәте	Гражданнырга амбулатор-поликлиник медицина ярдәме күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностик үзәкләр, сет	3.4.1

	кухнялары, кан донорлығы станцияләре, клиник лабораторияләр)урнаштыру	
Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем һәм белем бирү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, колледжлар, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыяте, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү буенча оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгильләнгән ечен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)урнаштыру	3.5.2
Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	Музейларны, күргәзмә залларын, сәнгать галереяларын, мәдәният йортларын, китапханәләрне, кинотеатрларны һәм кинозалларны, театрларны, филармонияләрне, концерт залларын, планетарийларны урнаштыру	3.6.1
Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итүче яки дәүләт һәм (яки) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.1
Эшлекле идарә	Капитал тезелеш объектларын урнаштыру максаты белән: дәүләт яки муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтүгә бәйле булмаган идарә итү эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)вакытында товарны тапшыруны таләп итмәгән килешүләрне башкаруны тәэмин итү максатларында, капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.1
Кибет	Сөүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарлар сату ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыр	4.4
Банк һәм иминият эшчәнлеге	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче оешмаларны урнаштыру ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	4.5
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын урнаштыру максатыннан капитал тезелеш объектларын урнаштыру (рестораннар, кафелар, ашханәләр, ашханәләр, барлар)	4.6

Кунакханә хезмәте	Кунакханәләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү ечен торак урыны бирүдән эшқуарлык файдасын алу максатында файдаланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Спорт белән шөгильләнү ечен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгильләнү ечен мәйданчыклар (физкультура мәйданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уеннары ечен кырлар)урнаштыру	5.1.2
Бүлмәләрдә спорт белән шөгильләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәләмәтләндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.3
Эчке төртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән хезмәт булган капитал тезелеш объектларын эзерләү һәм эзерлектә тоту ечен кирәкле капитал тезелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер еләше булып торучы гражданныр оборонасы объектларыннан тыш	8.3
Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, мәйданнар, юл йөрү юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шөһәр урамнары һәм юл буйларында юл бие тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән куллану	12.0.1
Территорияне тезекләндерү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, терле жиһазлар һәм бизелеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмати калканнар һәм территорияләрне, жәмөгәть бәдрәфләрен тезекләндерүнең состав еләшләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр урнаштыру	12.0.2
Жир кишәрлекләрен һәм капитал тезелеш объектларын рехсәт ителгән файдалануның теп терләре		

Малозэтажная многоквартирная жилая застройка	Размещение малоэтажных многоквартирных домов (многоквартирные дома высотой до 4 этажей, включая мансардный); обустройство спортивных и детских площадок, площадок для отдыха; размещение объектов обслуживания жилой застройки во встроенных, пристроенных и встроенно-пристроенных помещениях малоэтажного многоквартирного дома, если общая площадь таких помещений в малоэтажном многоквартирном доме не составляет более 15% общей площади помещений дома	2.1.1
Урта катлы торак тезелеше	Күпфатирлы йортларны сизгиз каттан югарырак булмаган йортларга урнаштыру; тезеклэндерү һәм яшеллэндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын урнаштыру; күпфатирлы йортның тезелгән, янкормаланган һәм урнаштырылган биналарында торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр күпфатирлы йортта андый биналарның гомуми майданы йорт биналарының гомуми майданының 20% тан артыгын тәшкил итмәсә	2.5
Күп катлы торак тезелеше (биек катлы тезелеш)	Күпфатирлы йортларны тугыз катлы һәм югарырак урнаштыру; йорт яны территорияләрен тезеклэндерү һәм яшеллэндерү; спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын һәм ял итү майданчыкларын урнаштыру; Жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру, күпфатирлы йортның аерым биналарында торак тезелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр күпфатирлы йортта андый биналарның майданы гомуми майданның 15% тан артмаган булса ейдә	2.6
Автотранспорт саклау	Аерым басып торган һәм янкормаланган гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау ечен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина-уриннарга бүленеп, урнаштыру 2.7.2, 4.9 кодлары белән рехсәт ителгән терләрне урнаштыру белән каралган гаражлардан кала	2.7.1

Тулай тораклар	Гражданның Эш, хезмэт яки уку вакытына яшәве ечен билгеләнгән тулай торакларны урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, урнаштыру рехсәт ителгән терне 4.7 коды белән куллану тере белән каралган биналардан кала	3.2.
Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, бала йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданны ечен тенлә тору пунктларын урнаштыру ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру; мәжбүри күченүчеләрне, качак дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру ечен Капиталь тезелеш объектларын урнаштыру 3.2.1	3.2.1
Стационар медицина ярдәме	Стационарларда гражданны медицина ярдәме күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын (хастаханәләрне, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационарда дөвалау хезмәте күрсәтүне тәэмин итә торган башка объектларны) урнаштыру; ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру; санитар авиация мөйданчыкларын урнаштыру	3.4.2
Махсус максатлы медицина оешмалары	Суд-медицина һәм патологик-анатомик экспертиза үткөрүне гамәлгә ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру ечен Капиталь тезелеш объектларын урнаштыру (морги)	3.4.3
Мөктәпкөчө, башлангыч һәм урта гомуми белем	Белем бирү, мөктәпкөчө, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын (балалар яслесе, балалар бакчалары, мөктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мөктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмаларны, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү ечен билгеләнгән биналарны, спорт корылмаларын) урнаштыру	3.5.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм йолалар башкару ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, гыйбадәтханәләр, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар) урнаштыру	3.7.1

Дини идарә итү һәм мәгариф	Дини хезмәт күрсәтүгә бәйлә рәвештә дини затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими урнашуы ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, дин өһелләре йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарлар, рухи училищелар)гамәлгә ашыру	3.7.2
Амбулатория ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләрен күрсәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	3.10.1
Сүдә объектлары (сүдә үзәкләре, сүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар)	5000 кв. метрдан артык мөйданлы капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатучы бер яки берничә оешманы урнаштыру һәм (яки) 4.5 - 4.8.2 кодлары белән рехсәт ителгән файдалану терләре буенча хезмәтләр күрсәтү максатыннан; сүдә үзәгенә килүчеләр һәм хезмәткәрләр ечен автомобильләр ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.2
Базар	Капиталъ тезелеш объектларын, даими яки вакытлы сүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру ечен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру, сүдә урыннарының һәрберсәндә 200 кв. метрдан артык сүдә мөйданы булмавын исәпкә алып; базар хезмәткәрләренә һәм килүчеләрнең автомобильләре ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.3
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чаралары, сәяхәтләр оештыру ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар, дискотекалар һәм бию мөйданчыклары, Тенге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен машиналары (комарлы уеннар ечен кулланылган уен жиһазларыннан кала), уен мөйданчыклары	4.8.1
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсәт ителгән эшчәнлек терләрен тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптән депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9

Транспорт чараларын тутыру	Автозаправка станцияларен урнаштыру; юл хезмәте күрсәтү объекты буларак жәмәгать туклануын оештыру ечен сәүдә кибетларен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Юлда ял итүне тәэмин итү	Кунакханә хезмәтләре күрсәтү ечен биналарны юл хезмәте (модельләр) итеп урнаштыру, шулай ук юл хезмәте объекты буларак жәмәгать туклануын оештыру ечен сәүдә кибетларен, биналарны урнаштыру	4.9.1.2
Машина юу	Автомобиль юу урыннарын урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетларен урнаштыру	4.9.1.3
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләренә һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү ечен билгеләнгән остаханәләренә урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетларен урнаштыру	4.9.1.4
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2
Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегә	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген башкару ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру (экспозиция майданын тезү, чараларда катнашучыларны тукландыруны оештыру)	4.10
Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	500 урынлы (стадионнар, спорт сарайлары, боз сарайлары, ипподромнар)тамашачылар ечен махсус урыннары булган спорт-тамаша биналарын һәм корылмаларын урнаштыру	5.1.1
Спорт белән шөгильләнү ечен жиһазландырылган майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгильләнү ечен корылмалар (теннис кортлары, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, спорт ату урыннары)урнаштыру	5.1.4
Элемтә	Элемтә объектларын, радиорелей, жир есте һәм жир асты кабель линияларен, радиофикация линияларен, антенна кырларын, элемтә линияларендә көчәйтү пунктларын, спутник элемтәсе инфраструктурасын һәм Телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә объектларын урнаштыру, аларны урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану терләрен карап тоту белән каралган	6.8

Пассажирлар ташуга хезмэт күрсәтү	Пассажирларга хезмэт күрсәтү ечен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, аларны урнаштыру рехсәт ителгән 7.6 коды белән куллану терен карап тотуда каралган капиталъ тезелеш объектларыннан кала	7.2.2
Гомуми файдаланудагы транспорт парковкалары	Билгеләнгән маршрут буенча кешеләрне йертүче транспорт чаралары тукталышларын урнаштыру	7.2.3

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез миләкне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте			
		Аз катлы күп фатирлы торак йорт тезелеше а	Уртча катлы торак йорт тезелеше 5-8 кат	Күп катлы торак йорт тезелеше , 9 кат һәм аннан да биек	Тезелешнең рехсәт ителгән башка терләре
Жир участогының иң чик параметрлары					
Минималь майдан	кв. м	600	1800	2600	н/у
Максималь майдан площадь	кв. м	н/у	н/у	н/у	5000
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары					
Биналарның участокның алгы чигеннән минималь чигенүе (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда)	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Минималь чигенү корылмалары нче боковых чикләрен участогы	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Участокның арткы чигеннән минималь Корылмалар	м	н/у	н/у	н/у	н/у
Бинаның максималь биеклеге	м	н/у	н/у	н/у	н/у

н/у – билгеләргә тиеш түгел (1.1. Россия Федерациясе Шәһәр тезелеше кодексының 38 нче маддәсе).

Искәрмә 1. Башка таләпләр:

Минималь дистанцияләр:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре ечен участокның алгы чигеннән алып теп корылмага кадәр – 10 м;

стационарлы дөвалау учреждениеләре ечен участокның алгы чигеннән теп корылмага кадәр – 30 м;

стационар һәм башка жәмәгать һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе бинасы арасы-кимендө 50 м.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СНиП, СанПиН), шәһәр тезелеше проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Градостроительные регламенты. Производственные и коммунальные зоны.

Производственные и коммунальные зоны предназначены для размещения промышленных, коммунально–складских объектов, объектов инженерной и транспортной инфраструктур и иных объектов, предусмотренных градостроительными регламентами, а также для включения в себя санитарно-защитных зон таких объектов в соответствии с требованиями технических регламентов.

П2. II класслы куркыныч житештерү-коммуналь объектлар зонасы.

II класслы куркынычлык производство-коммуналь объектлар зонасы (П2) 500 м санитар-саклау зонасы булган куркынычлык II класслы сәнәгать һәм житештерү-коммуналь предприятиеләр формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү ечен бүлеп бирелгән, аларның эшчәнлеге тавыш, пычрануның югары дәрәжәсе, зур йек һәм тимер юл транспортының интенсив хәрәкәте белән бәйлә. Бердәм зонада рехсәт ителгән Күчемсез милекнең терле терләрен берләштерү норматив санитар таләпләрне үтәгән очракта гына мемкин.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану тере исеме	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал тезелеш объектларын участков и объектов капитального строительства		
Автотранспортны саклау	Аерым басып торган һәм янкормаланган гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау ечен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина-урыннарга бүленеп, урнаштыру 2.7.2, 4.9 кодлары белән рехсәт ителгән терләрен урнаштыру белән каралган гаражлардан кала	2.7.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчемсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре,	3.1.1

	телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру каржыю һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш елкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	Әйләнә - тирә мохиттә барган физик һәм химик процессларны күзәтү, аның гидрометеорологик, агрометеорологик һәм гелиогеофизик характеристикаларын, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм огир-космик киңлек, биналар һәм корылмаларны күзәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш елкәләрдә (Доплер метеорологик радиолокаторлар, гидрологик постлар һәм башкалар)	3.9.1
Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр үткөрү ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дәүләт Фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак	3.9.2
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсәт ителгән эшчәнлек терләрен тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптән депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9
Житештерү эшчәнлеге	Файдалы казылмалар чыгару, аларны эшкертү, әйберләрне сәнәгий ысул белән әзерләү максатларында капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру.	6.0
Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкертү, металлургия, машина тезелеше сәнәгате капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар тезелеше, авиатезелеш, вагон тезү, машина тезелеше, станоклар тезү продукциясен әзерләү һәм ремонтлау, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләре, аларны эксплуатацияләү ечен саклау яки санитар-саклау зоналарын билгеләү каралган,	6.2

	моннан тыш, сәнәгать объекты башка тергә кертелгән очрақлардан тыш рехсәт ителгән куллану тере	
Автомобиль сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, трейлерлар, ярым трейлерлар һәм контейнерлар житештерү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру, бер яки берничә тер транспорт, автомобильләрнең елешләрән һәм кирәк-ярақларын житештерү һәм аларның двигательләрән житештерү	6.2.1
Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	6.3
Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика житештерү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын, шул исәптән саклау яки санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган объектларны урнаштыру	6.3.1
Азык-телек сәнәгате	Азык-телек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү буенча аларны башка продукциягә (консервлау, тәмәке тарту, икмәк пешерү), шул исәптән эчемлекләр, алкогольле эчемлекләр һәм тәмәке эшләнмәләре житештерүгә китерә торган ысул белән урнаштыру	6.4
Нефть химиясе сәнәгате	Углеводород чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, кенкүреш билгеләнешендәге химия продукциясе һәм мондый продукция житештерү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләре	6.5
Тезелеш сәнәгате	Тезелеш материаллары (кирпеч, утын материаллары, цемент, тоташтыргыч материаллар), кенкүреш һәм тезелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифт һәм күтәргечләр, столяр продукциясе, жыелма йортлар яки аларның елешләре һәм башка шундый продукция житештерү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	6.6

Энергетика	Гидроэнергетика объектарын, жылылык станцияларен һәм башка электростанцияларне урнаштыру, электр станцияларе ечен ярдәмче һәм хезмэт күрсөтүче корылмаларны (алтын туфрак, гидротехник корылмалар) урнаштыру, электр челтәре хужалыгы объектарын урнаштыру, урнаштыру, рөхсәт ителгән 3.1 коды белән куллану терен карап тоту белән каралган энергетика объектарыннан кала	6.7
Акцияләр	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм пассажирлар күчерү (стратегик запасларны саклаудан тыш) йек тезелгән житештерү комплексларының елеше булмаган корылмаларны урнаштыру: сәнәгать базалары, складлар, төяү терминаллары һәм доктлар, нефть саклагычлар һәм нефтеналив станцияләр, газ саклагычлары һәм аларга хезмэт күрсөтүче газ-конденсат һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-телек складлары, тимер юл пассажир складларыннан кала	6.9
Саклау мәйданнары	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү (стратегик запасларны саклаудан кала) ачык һавада	6.9.1
Пульпа һәм көгазь сәнәгате	Пульпа-көгазь житештерү, пульпа, агач массасы, көгазь, картон һәм алардан ясалган әйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеге, язылган мәгълүмат чараларын тиражлау ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектарын урнаштыру	6.11
Фәнни-житештерү эшчәнлеге	Технологик, сәнәгать, агросәнәгать паркларын, бизнес-инкубаторларны урнаштыру	6.12
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнарын, Россия Гвардия һәм коткару хезмәтләрен өзәрләү һәм өзәрлектә тоту ечен кирәкле капитал тезелеш объектарын урнаштыру; житештерү биналарының елешләре булган гражданныр оборонасы объектарыннан кала, Гражданныр оборонасы объектарын урнаштыру	8.3

Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданнар, юл йерү юллары, велоспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юл буйларында юл буе тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән куллану	12.0.1
Территорияне тезекләндерү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, терле жиһазлар һәм бизәләш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканнар һәм территорияләренә, жәмәгать бәдрәфләрен тезекләндерүнең состав еләшләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр урнаштыру	12.0.2
Жир кишәрлекләрен һәм капитал тезелеш объектларын рехсәт ителгән файдалануның теп терләре		
Кенкүреш хезмәте	Капиталь объектларны урнаштыру халыкка яки кенкүреш хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән тезелеш (вак ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чәчтарашханә, кер юу, химчистка, күмү бюрлары)	3.3
Фәнни сынаулар үткөрү	Фәнни эзләнүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр, фәнни һәм селекция эшләре, үсемлекләр һәм хайваннар дәнъясы үрнәкләрен фәнни яктан кыйммәтле алу ечен авыл һәм урман хужалыгын алып бару белән шегильләнүче оешмаларны урнаштыру ечен, тәжрибәле сәнәгать үрнәкләрен сынау ечен биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.9.3
Хайваннар ечен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру; Авыл хужалыгы хайваннары булмаган хайваннарны тоту, үрчетү, кеше күзәтүе астында, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәт күрсәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру; хайваннар ечен	3.10.2

	кунакханэлэр оештыру ечен билгелэнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	
Базар	Капиталъ тезелеш объектларын, даими яки вакытлыча сөүдөне (ярминкә, базар, базар) оештыру ечен билгелэнгән корылмаларны урнаштыру, сөүдө урыннарының һәрберсендө 200 кв. метрдан артык сөүдө мөйданы булмауны исәпкә алып;	4.3
Кибет	Сөүдө мөйданы 5000 кв. метрға кадәр булган товарлар сату ечен билгелэнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.4
Жәмөгать туклануы	Жәмөгать туклануы урыннарын урнаштыру максатыннан капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру (рестораннар, кафелар, ашханэләр, ашханэләр, барлар)	4.6
Транспорт чараларын тутыру	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл хезмөте күрсөтү объекты буларак жәмөгать туклануын оештыру ечен сөүдө кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Машина юу	Автомобиль юу урнаштыру, шулай ук сөүдө кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләрене һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларға хезмөт күрсөтү ечен билгелэнгән остаханэләрне урнаштыру, шулай ук сөүдө кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2
Элемтө	Элемтө объектларын, радиорелей, жир есте һәм жир асты кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элемтө линияләрендө кечөйтү пунктларын, спутник элемтөсе инфраструктурасын һәм Телерадиотапшыруларны да кертөп, элемтө объектларын урнаштыру, аларны урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсөт ителгән куллану терләрен карап тоту белән каралган	6.8

Жир участокларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткеләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рехсәт ителгән тезелешнең барлык терләре ечен
Жир кишәрлекләренә иң чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	н/у
Максималь мөйдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст. 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткеләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр тезелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

П4. IV класслы куркынычлык житештерү-коммуналь объектлар зонасы.

IV класслы куркынычлык житештерү-коммуналь объектлар зонасы (П4) 100 м санитар-саклау зонасы булган куркынычлык IV классыннан югары булмаган коммуналь-житештерү предприятиеләрен формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү ечен бүлеп бирелгән. житештерү эшчәнлеген үстерүгә ярдәм итүче кайбер коммерция хезмәтләре рехсәт ителә. Бердәм зонада рехсәт ителгән Күчәмсез милекнең терле терләрен берләштерү норматив санитар таләпләренә үтәгән очракта гына мемкин.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану теренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		

Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкертү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкертү ечен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру	1.15
Автотранспорт саклау	Аерым басып торган һәм янкормаланган гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау ечен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина-уриннарга бүленеп, урнаштыру 2.7.2, 4.9 кодлары белән рехсәт ителгән терләрне урнаштыру белән каралган гаражлардан кала	2.7.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчемсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткөргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткөргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру каржыю һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш елкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	Әйләнә - тирә мохиттә барган физик һәм химик процессларны күзәтү, аның гидрометеорологик, агрометеорологик һәм гелиогеофизик характеристикаларын, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм огир-космик киңлек, биналар һәм корылмаларны күзәтү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш елкәләрдә (Доплер метеорологик радиолокаторлар, гидрологик постлар һәм башкалар)	3.9.1

Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр үткөрү ечен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дәүләт Фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак)	3.9.2
Фәнни сынаулар үткөрү	Фәнни эзләнүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр, фәнни һәм селекция эшләре, үсемлекләр һәм хайваннар дәнъясы үрнәкләрен фәнни яктан кыйммәтле алу ечен авыл һәм урман хужалыгын алып бару белән шегыльләнүче оешмаларны урнаштыру ечен, тәҗрибәле сәнәгать үрнәкләрен сынау ечен биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.9.3
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсәт ителгән эшчәнлек терләрен тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптән депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләрен һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү ечен билгеләнгән остаханәләрен урнаштыру, шулай ук Юлдаш сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Житештерү эшчәнлегә	Файдалы казылмалар чыгару, аларны эшкөртү, әйберләрен сәнәгий ысул белән өзәрлөү максатларында капитал тезелеш объектларын урнаштыру.	6.0
Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкөртү, металлургия, машина тезелеше сәнәгәте капитал тезелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар тезелеше, авиатезелеш, вагон тезү продукциясен өзәрлөү һәм ремонтлау, машина тезелеше, станоклар тезү, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятияләре, аларны эксплуатацияләү ечен саклау яки санитар-саклау зоналарын билгелөү карала, сәнәгать объекты рехсәт ителгән башка тергә кергән очрактан кала	6.2

Автомобиль сәнәгәте	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, трейлерлар, ярым трейлерлар һәм контейнерлар житештерү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру, бер яки берничә тер транспорт, автомобильләрнең елешләрән һәм кирәк-яракларын житештерү һәм аларның двигательләрән житештерү	6.2.1
Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	6.3
Фармацевтика сәнәгәте	Фармацевтика житештерү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын, шул исәптән саклау яки санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган объектларны урнаштыру	6.3.1
Азык-телек сәнәгәте	Азык-телек сәнәгәте объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү буенча аларны башка продукциягә (консервлау, төмәке тарту, икмәк пешерү), шул исәптән эчемлекләр, алкогольле эчемлекләр һәм төмәке эшләнмәләре житештерүгә китерә торган ысул белән урнаштыру	6.4
Тезелеш сәнәгәте	Тезелеш материаллары (кирпеч, утын материаллары, цемент, тоташтыргыч материаллар), кенкүреш һәм тезелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифт һәм күтәргечләр, столяр продукциясе, жыелма йортлар яки аларның елешләре һәм башка шундый продукция житештерү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	6.6
Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрән һәм башка электростанцияләрне урнаштыру, электр станцияләре ечен ярдәмче һәм хезмәт күрсәтүче корылмаларны (алтын туфрак, гидротехник корылмалар) урнаштыру, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру, урнаштыру, рехсәт ителгән 3.1 коды белән куллану терен карап тоту белән каралган энергетика объектларыннан кала	6.7

Акциялар	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм пассажирлар күчерү (стратегик запасларны саклаудан тыш) йек тезелгән житештерү комплексларының елеше булмаган корылмаларны урнаштыру: сәнәгать базалары, складлар, таяу терминаллары һәм доктлар, нефть саклагычлар һәм нефтеналив станцияләр, газ саклагычлары һәм аларга хезмәт күрсәтүче газ-конденсат һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары, тимер юл пассажир складларыннан кала	6.9
Саклау майданнары	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү (стратегик запасларны саклаудан кала) ачык һавада	6.9.1
Целлюлоз һәм көгазь сәнәгате	Пульпа-көгазь житештерү, пульпа, агач массасы, көгазь, картон һәм алардан ясалган әйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеге, язылган мәгълүмат чараларын тиражлау ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	6.11
Фәнни-житештерү эшчәнлеге	Технологик, сәнәгать, агросәнәгать паркларын, бизнес-инкубаторларны урнаштыру	6.12
Эчке төртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнарын, Россия Гвардия һәм коткару хезмәтләрен өзәрләү һәм өзәрлектә тоту ечен кирәкле капитал тезелеш объектларын урнаштыру; житештерү биналарының елешләре булган гражданныр оборонасы объектларыннан кала, Гражданныр оборонасы объектларын урнаштыру	8.3
Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданныр, юл йерү юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юл буйларында юл бие тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән төрләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән кулланы	12.0.1

Территорияне тезеклөндөрү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллөндөрү элементлары, терле жиһазлар һәм бизэлеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканнар һәм территорияләрне, жәмөгать бөдрөфлөрөн тезеклөндөрүнөң состав елешлөре буларак кулланыла торган күрсөткөчлөр урнаштыру	12.0.2
Жңир кишөрлеклөрөннөн һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсөт ителгән теп терлөре		
Көнкүреш хөзмөтө	Халыкка яки көнкүреш хөзмөтлөре күрсөтү ечен билгелөнгөн капиталъ тезелеш объектларын (вак ремонт остаханөлөре, ателье, мунча, чөчтарашханө, кер юу, химчистка, күмү бюролары)урнаштыру	3.3
Хайваннар ечен приютлар	Стационарда ветеринария хөзмөтлөре күрсөтү ечен билгелөнгөн капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннары булмаган хайваннарны тоту, үрчөтү, кеше күзөтүе астында, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хөзмөт күрсөтү ечен билгелөнгөн капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру; хайваннар ечен кунакханөлөр оештыру ечен билгелөнгөн капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	3.10.2
Базар	Капиталъ тезелеш объектларын, даими яки вакытлы сөүдө (ярминкө, базар, базар) оештыру ечен билгелөнгөн корылмаларны урнаштыру, сөүдө урыннарының һәрберсендө 200 кв. метрдан артык сөүдө мөйданы булмавын исөпкө алып; хөзмөткөрлөрнөң автомобильлөре ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.3
Кибет	Сөүдө мөйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарлар сату ечен билгелөнгөн капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.4
Жәмөгать туклануы	Жәмөгать туклануы урыннарын урнаштыру максатыннан капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру (рестораннар, кафелар, ашханөлөр, ашханөлөр, барлар)	4.6

Транспорт чараларын тутыру	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл хезмәте күрсәтү объекты буларак жәмәгать туклануын оештыру ечен Юлдаш сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Машина юу	Автомобиль юу урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгәрәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рехсәт ителгән тезелешнең барлык терләре ечен
Жир кишәрлекләренә иң чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	н/у
Максималь майдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст. 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһәр тезелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

П5. V класслы житештерү-коммуналь зона куркынычлык.

V класслы куркынычлылык житештерү-коммуналь объектлары зонасы (П5) 50 м санитар-саклау зонасы булган куркынычлылык V классыннан югары булмаган коммуналь-житештерү предприятелиелерен формалаштыруның хокукий шартларын тээмин итү ечен бүлеп бирелгән. Бердем зонада рехсэт ителгән Күчемсез милекнең терле терлерен берләштерү норматив санитар таләпләрне үтөгән очракта гына мемкин.

Жир кишәрлегеннән рехсэт ителгән файдалану теренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рехсэт ителгән файдалану терен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрненнән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсэт ителгән теп терләре		
Автотранспорт саклау	Аерым басып торган һәм янкормаланган гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау ечен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина-уриннарга бүленеп, урнаштыру 2.7.2, 4.9 кодлары белән рехсэт ителгән терләрне урнаштыру белән каралган гаражлардан кала	2.7.1
Гаражларны үз ихтыяжларыгыз ечен урнаштыру	Урнаштыру ечен үз ихтыяжларын аерым стоящих гаражлар һәм (яки) гаражлар, блокированные гомуми диварлар белән башка гаражами белән бер рәттә булган уртак түбә, фундамент һәм коммуникацияләр 2.7.2	2.7.2
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тээмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчемсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру кар жыю һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү ечен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Житештерү эшчәнлеге	Файдалы казылмалар чыгару, аларны эшкөртү, әйберләрне сәнәгий ысул белән әзерләү максатларында капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру.	6.0

Автомобиль сәнәгәте	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, трейлерлар, ярым трейлерлар һәм контейнерлар житештерү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру, бер яки берничә тер транспорт, автомобильләрнең еләшләрән һәм кирәк-яракларын житештерү һәм аларның двигательләрән житештерү	6.2.1
Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	6.3
Азык-телек сәнәгәте	Азык-телек сәнәгәте объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү буенча аларны башка продукциягә (консервлау, төмәке тарту, икмәк пешерү), шул исәптән эчемлекләр, алкогольле эчемлекләр һәм төмәке эшләнмәләре житештерүгә китерә торган ысул белән урнаштыру	6.4
Тезелеш сәнәгәте	Тезелеш материаллары (кирпеч, утын материаллары, цемент, тоташтыргыч материаллар), кенкүреш һәм тезелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифт һәм күтәргечләр, столяр продукциясе, жыелма йортлар яки аларның еләшләрә һәм башка шундый продукция житештерү ечен билгеләнгән капитал тезелеш объектларын урнаштыру	6.6
Акцияләр	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм пассажирлар күчәрү (стратегик запасларны саклаудан тыш) йек тезелгән житештерү комплексларының еләше булмаган корылмаларны урнаштыру: сәнәгать базалары, складлар, теяү терминаллары һәм доктлар, нефть саклагычлар һәм нефтеналив станцияләр, газ саклагычлары һәм аларга хезмәт күрсәтүче газ-конденсат һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-телек складлары, тимер юл пассажир складларыннан кала	6.9
Саклау мөйданнары	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм күчәрү (стратегик запасларны саклаудан кала) ачык һавада	6.9.1

Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнарын, Россия Гвардия һәм коткару хезмәтләрен өзәрләү һәм өзәрлектә тоту ечен кирәкле капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру; житештерү биналарының елешләре булган гражданныр оборонасы объектларыннан кала, Гражданныр оборонасы объектларын урнаштыру	8.3
Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданныр, юл йөрү юлларын, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шөһәр урамнары һәм юл буйларында юл бие тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән кулланы	12.0.1
Территорияне тезекләндерү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, терле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканныр һәм территорияләрне, жәмәгать бәдрәфләрен тезекләндерүнең состав елешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр урнаштыру	12.0.2
Жүр кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		
Кенкүреш хезмәте	Халыкка яки кенкүреш хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (вак ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтарашханә, кер юу, химчистка, күмү бюрлары) урнаштыру	3.3
Базар	Капиталъ тезелеш объектларын, даими яки вакытлы сөүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру ечен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру, сөүдә урыннарының һәрберсендә 200 кв. метрдан артык сөүдә майданы булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләрнең автомобильләре ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.3

Кибет	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарлар сату ечен билгеленгән капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	4.4
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын урнаштыру максатыннан капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру (рестораннар, кафелар, ашханәләр, ашханәләр, барлар)	4.6
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләрене һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү ечен билгеленгән остаханәләрене урнаштыру, шулай ук Юлдаш сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капиталъ тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рехсәт ителгән тезелешнең барлык терләре ечен
Жир кишәрлекләренең иң чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	н/у
Максималь майдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст. 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр тезелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр тезелеше регламентлары. Инженер-транспорт инфраструктурасы зонасы.

T1. Транспорт инфраструктурасы зонасы.

Транспорт зонасы (T1) транспорт инфраструктурасы объектларын, шул исәптән тимер юл, автомобиль, елга, һава, торбаүткөргөч транспорты һәм элементә корылмаларын һәм коммуникацияләрен урнаштыру ечен бүлеп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терең аталышы	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терең тасвирлау	Код
Автотранспорт саклау	Аерым басып торган һәм янкормаланган гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау ечен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина-урыннарға бүленеп, урнаштыру 2.7.2, 4.9 кодлары белән рехсәт ителгән терләрен урнаштыру белән каралган гаражлардан кала	2.7.1
Гаражларны үз ихтыяжларыгыз ечен урнаштыру	Үз ихтыяжлары ечен аерым басып торган гаражларны һәм (яки) гаражларны башка гаражлар белән блокланган, алар белән уртак түбә, нигез һәм элементә булган бер рәттә урнаштыру	2.7.2
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткөргөчләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткөргөчләр, элементә линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру кар жыю һәм эретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Элементә	Элементә объектларын, радиорелей, жир есте һәм жир асты кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элементә линияләрендә кечәйтү пунктларын, спутник элементәсе инфраструктурасын һәм Телерадиотапшыруларны да кертеп, элементә объектларын урнаштыру, аларны урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рехсәт ителгән куллану терләрен карап тоту белән каралган	6.8

Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Рехсәт ителгән файдалануның өлгә терен карап тоту үз эченә 7.2.1 (автомобиль юлларын урнаштыру), 7.1.2 (пассажирлар йөртүгә хезмәт күрсәтү), 7.2.3 (гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары) 7.2 кодлары белән рехсәт ителгән файдалану терләрен тотуны ала	7.2
Автомобиль юлларын урнаштыру	Торак пунктлардан һәм алар белән техник яктан бәйлә корылмалардан, шәһәр урамнары һәм юл буйларында автомобиль юлларын, юл буе тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары белән рехсәт ителгән файдалану терләреннән тыш, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен билгеләнгән капитал булмаган корылмалардан кала; Эчкә эшләр органнарының постларын урнаштыру ечен билгеләнгән объектларны урнаштыру гомуми куркынычсызлыгы	7.2.1
Пассажирлар ташуга хезмәт күрсәтү	Пассажирларга хезмәт күрсәтү ечен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, аларны урнаштыру рехсәт ителгән 7.6 коды белән куллану терен карап тотуда каралган капитал тезелеш объектларыннан кала	7.2.2
Гомуми файдаланудагы транспорт парковкалары	Билгеләнгән маршрут буенча кешеләрне йөртүгә транспорт чаралары тукталышларын урнаштыру	7.2.3
Торба транспорты	Нефть үткәргечләрне, суүткәргечләрне, газ үткәргечләрне һәм башка торба үткәргечләрне, шулай ук аталган торба үткәргечләрне эксплуатацияләү ечен кирәк булган башка биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	7.5
Урам-юл чөлтәре	Юл чөлтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданнар, юл йөрү юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юл буйларында юл буе тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән куллану	12.0.1

Территорияне тезеклөндөрү	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллөндөрү элементлары, терле жиһазлар һәм бизелеш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканнар һәм территорияләрне, жәмөгать бөдрөфлөрөн тезеклөндөрүнөң состав елешлөре буларак кулланыла торган күрсөткөчлөр урнаштыру	12.0.2
Жир кишөрлеклөрөннөн һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсөт ителгән теп терлөре		
Базар	Капиталъ тезелеш объектларын, даими яки вакытлы сөүдө (ярминкө, базар, базар) оештыру ечен билгелөнгөн корылмаларны урнаштыру, сөүдө урыннарының һәрберсендө 200 кв. метрдан артык сөүдө мөйданы булмавын исөпкө алып; базар хөзмөткөрлөрөнөң һәм килүчелөрнөң автомобильлөре ечен гаражлар һәм (яки) тукталышлар урнаштыру	4.3
Жәмөгать туклануы	Жәмөгать туклануы урыннарын урнаштыру максатыннан капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру (рестораннар, кафелар, ашханөлөр, ашханөлөр, барлар)	4.6
Транспорт чараларын тутыру	Автозаправка станциялөрөн урнаштыру; юл хөзмөте күрсөтү объекты буларак жәмөгать туклануын оештыру ечен сөүдө кибетлөрөн, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Roadлда ял итүне тэзмин итү	Кунакханө хөзмөтлөре күрсөтү ечен биналарны юл хөзмөте (модельлөр) итеп урнаштыру, шулай ук юл хөзмөте объекты буларак жәмөгать туклануын оештыру ечен сөүдө кибетлөрөн, биналарны урнаштыру	4.9.1.2
Машина юу	Автомобиль юу урнаштыру, шулай ук сөүдө кибетлөрөн урнаштыру	4.9.1.3
Автомобиль ремонтлау	Автомобильлөрне һәм башка юл сервис объектларын ремонтлау һәм аларга хөзмөт күрсөтү ечен билгелөнгөн остаханөлөрне урнаштыру, шулай ук Юлдаш сөүдө кибетлөрөн урнаштыру	4.9.1.4
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильлөр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исөптөн мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгөн һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рехсәт ителгән тезелешнең барлык терләре ечен
Жир кишәрлекләренә иң чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	н/у
Максималь мөйдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст. 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһәр тезелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

T2. Инженерлык инфраструктурасы зонасы.

Инженерлык инфраструктурасы зонасы (T2) инженерлык инфраструктурасының эре объектларын урнаштыру ечен бүлөп бирелгән, шул исәптән торбаүткәргеч транспорт һәм элемент корылмалары һәм коммуникацияләре. Территорияне куллану режимы объектны билгеләү буенча нормативлар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры китереп билгеләнә. Градостроительные регламенты. Зоны сельскохозяйственного назначения

СХ2. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектларны урнаштыру зонасы.

Авыл хужалыгы куллану объектлары зонасы (СХ2) СанПиН нигезендә торак тезелеше чикләренә кадәр санитар-саклау зоналарын һәм башка объектларны үтәү шарты белән авыл хужалыгы предприятиеләрен һәм аларга хезмәт күрсәтү объектларын формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү ечен бүлөп бирелгән 2.2.1/2.1.1.1200-03 » санитар-саклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе " (утв.

Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2010 елның 9 сентябрдәге 122 номерлы карары белән).

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терең аталышы	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терең тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		
Яшелчәчелек	Бәрәңге, яфраклы, жиләк-жимеш, бакчачылык культураларын житештерү белән бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру, шул исәптән теплицалардан файдалану	1.3
Бакчачылык	Күпьяеллык жиләк-жимеш һәм жиләк-жимеш, йезем һәм башка күпьяеллык культуралар үстерүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә алып бару	1.5
Терлекчелек	Авил хужалыгы терлекләрен (терлекләр, сарыклар, кәжәләр, атлар, деяләр, боланнар)үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; печән чабу, ферма хайваннарын кетү, азык Житештерү, Ферма хайваннарын тоту һәм үрчетү ечен кулланылган биналар, корылмалар урнаштыру; нәсел хайваннары үрчетү, житештерү һәм куллану племенной продукции (материала)	1.8
Жәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы жәнлекләр үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннарны тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү ечен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле хайваннар үрчетү, нәселле продукция (материал)житештерү һәм куллану	1.9
Кошчылык	Иорт токимнарын, шул исәптән су йезүчеләрне үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннарны тоту һәм үрчетү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү ечен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру; нәселле хайваннар үрчетү, нәселле продукция (материал)житештерү һәм куллану	1.10
Свиноводство	Дуңгызлар үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннарны тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү ечен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле хайваннар үрчетү, нәселле продукция (материал)житештерү һәм куллану	1.11

Умартачылык	Умартачылык һәм башка файдалы бежәкләр үрчетү, карап тоту һәм файдалану буенча хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бежәкләр үрчетү ечен кирәкле умарта кортларын, башка объектларны һәм жиһазларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү ечен кулланыла торган корылмаларны урнаштыру	1.12
Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	Үсемлек һәм хайваннар денъясының фәнни яктан кыйммәтле үрнәкләрен алу ечен фәнни һәм селекция эшләрен башкару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру	1.14
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү ечен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру	1.15
Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган яшүсмер агачлар һәм куаклар, үсентеләр һәм орлыклар ечен башка культуралар үстерү һәм сату; күрсәтелгән авыл хужалыгы житештерү терләре ечен кирәкле корылмаларны урнаштыру	1.17
Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	Машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, авыл хужалыгы техникасы ечен ангарларны һәм гаражларны, амбарларны, су башняларын, трансформатор станцияләрен һәм авыл хужалыгын алып бару ечен кулланыла торган башка техник жиһазларны урнаштыру	1.18
Печәнлек	Үлән чабу, печән жыю һәм әзерләү	1.19
Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	Ферма хайваннарын көтү	1.20
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчемсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемте линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр)чистарту һәм жыештыру кар жыю һәм зретү ечен кирәкле корылмалар)	3.1.1

Складлар	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм пассажирлар күчерү (стратегик запасларны саклаудан тыш) йек тезелгән житештерү комплексларының елеше булмаган корылмаларны урнаштыру: сәнәгать базалары, складлар, теяү терминаллары һәм доктлар, нефть саклагычлар һәм нефтеналив станцияләр, газ саклагычлары һәм аларга хезмәт күрсәтүче газ-конденсат һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-телек складлары, тимер юл пассажир складларыннан кала	6.9
Склад майданнары	Йекләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү (стратегик запасларны саклаудан кала) ачык һавада	6.9.1

Жир кишәрлекләре, биналарның майданы шәһәр тезелеше проектлау нормативлары һәм исәп-хисап нигезендә билгеләнә. Алар булмаганда, норматив техник документлар нигезендә (СП 42.13330.2016 " шәһәр тезелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм тезү»).

Авил хужалыгы предприятиеләре, биналар һәм корылмалар арасындагы ераклыкларны, техник проектлауның санитар, ветеринария, янгинга каршы һәм башка нормаларыннан чыгып, минималь рехсәт ителгәннәрен күздә тотарга кирәк. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр тезелеше проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр тезелеше регламентлары. Ял итү зоналары.

P1. Ял итү зонасы.

Рекреацион территорияләр зонасы (P1) парклар, скверлар, бульварлар оештыру ечен бүлеп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терең аталышы	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терең тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		
Мәдәният һәм ял парклары	Мәдәният һәм ял паркларын урнаштыру	3.6.2
Спорт белән шегильләну ечен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шегильләну ечен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йегерү юллары, спорт уеннары ечен кырлар) урнаштыру	5.1.3

Табиғый-танып белү туризмы	Походлар һәм экскурсиялар, табиғать белән танышу, жәяү һәм атларда йөрү, юллар һәм юллар урнаштыру, әйләнә-тирә табиғать мохите турында белешмәле калканнар урнаштыру; табиғатьне саклау һәм табиғатьне торгызу чараларын тормышка ашыру	5.2
Табиғать территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирәлекнең аерым табиғый сыйфатларын саклау, аерым алганда: тыелган полосалар булдыру һәм аларны карау, саклаучы урманнарны, шул исәптән шөһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, һәм саклаучы урманнарда рехсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табиғый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жырләренң үзлекләрен саклау	9.1
Урам-юл челтәре	Юл челтәре объектларын: автомобиль юлларын, трамвай юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын торак пунктлар, жәяүлеләр кичү урыннары, бульварлар, майданнар, юл йөрү юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары чикләрендә урнаштыру; шөһәр урамнары һәм юл буйларында юл буе тукталышларын (парковкаларны) урнаштыру, рехсәт ителгән терләрдән тыш 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары, шулай ук транспорт чараларын саклау ечен каралган капитал булмаган корылмалар белән кулланыу	12.0.1
Благоустройство территории	Декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, терле жиһазлар һәм бизәләш элементлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөгълүмати калканнар һәм территорияләрне, жәмәгать бәдрәфләрен төзекләндерүнең состав еләшләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр урнаштыру	12.0.2
Жыр кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		

Передвижное жилье	Размещение сооружений, пригодных к использованию в качестве жилья (палаточные городки, кемпинги, жилые вагончики, жилые прицепы) с возможностью подключения названных сооружений к инженерным сетям, находящимся на земельном участке или на земельных участках, имеющих инженерные сооружения, предназначенных для общего пользования	2.4
Социаль хезмэт күрсөтү йортлары	Картлар йортларын, бала йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданнар ечен тенлә тору пунктларын урнаштыру ечен билгеленгән биналарны урнаштыру; мәжбүри күченүчеләрне, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру ечен капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	Музейларны, күргәзмә залларын, сәнгать галереяларын, мәдәният йортларын, китапханәләрне, кинотеатрларны һәм кинозалларны, театрларны, филармонияләрне, концерт залларын, планетарийларны урнаштыру	3.6.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм йолалар башкару ечен билгеленгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, гыйбадәтханәләр, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә итү һәм мөгариф	Дини хезмәт күрсәтүгә бәйлә рәвештә дини затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими урнашуы ечен билгеленгән биналарны урнаштыру, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, дин өһелләре йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарлар, рухи училищелар) гамәлгә ашыру	3.7.2
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын урнаштыру максатыннан капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру (рестораннар, кафелар, ашханәләр, ашханәләр, барлар	4.6

Хезмэт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән рехсәт ителгән эшчәнлек терләрән тормышка ашыру максатларында, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын кую һәм саклау ечен, шул исәптән депода да, даими яки вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау ечен тукталышлар урнаштыру	4.9
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2
Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	500 урынлы (стадионнар, спорт сарайлары, боз сарайлары, ипподромнар) тамашачылар ечен махсус урыннары булган спорт-тамаша биналары һәм корылмалары (5.1.1) спорт белән шөгильләнүне биналарда (спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндрү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.1
Бүлмәләрдә спорт белән шөгильләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндрү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Туристик хезмәт	Дөвалау буенча хезмәт күрсәтми торган пансионатлар, кунакханәләр, лагерьлар, ял йортлары урнаштыру;	5.2.1
Курорт эшчәнлегә	Кулланы, шул исәптән аларны чыгару, дөвалау ечен, кеше табигый дөвалау ресурсларын (минераль су чыганаклары, дөвалау пычраклары, лиман һәм күлләр рапасы, махсус климат һәм башка табигый факторлар һәм шартлар кулланыла торган яки кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау ечен кулланыла ала), шулай ук дөвалау ресурсларын тау-санитария яки санитария сакчылыгы округының беренче зонасы чикләрендә ару һәм юк итүдән саклау дөвалау һәм сәламәтләндрү урыннары һәм курорт	9.2

Шифаханә эшчәнлегә	Халыкны дөвалау һәм сәламәтлөндерү буенча хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче шифаханәләрне, профилакторийларны, балнеологик дөваханәләрне, пычрак дөвалау урыннарын урнаштыру; дөвалау-сәламәтлөндерү урыннарын (пляжлар, бюветлар, дөвалау пычракларын чыгару урыннарын) урнаштыру; дөвалау-сәламәтлөндерү лагерьларын урнаштыру	9.2.1
--------------------	---	-------

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рехсәт ителгән тезелешнең иң чик параметрлары, капитал тезелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның терләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның теп рехсәт ителгән терләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рехсәт ителгән тезелешнең барлык терләре ечен
Жир кишәрлекләренә иң чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	н/у
Максималь майдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рехсәт ителгән тезелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч тезелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

н/у – не подлежат установлению (ч.1.1. ст. 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации).

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһәр тезелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

P2. Табигать ландшафтлары зонасы.

Табигый ландшафт зонасы (P2) булган табигать ландшафтын саклап калу һәм алардан файдалануның хокукый шартларын тәэмин итү һәм халыкның сәламәтлеге, урманнарны саклау һәм яңадан торгызу мәнфәгатьләрендә экологик

чиста әйләнә-тирә мохит булдыру, аларны рациональ файдалануны тәэмин итү ечен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану теренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		
Табигать территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирәлекнең аерым табигый сыйфатларын саклау, аерым алганда: тыелган полосалар булдыру һәм аларны карау, саклаучы урманнарны, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, һәм саклаучы урманнарда рехсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жирләрнең үзлекләрен саклау	9.1

Шәһәр тезелеше регламентлары. Махсус максат зоналары.

СН1. Үлөт базы зонасы.

Махсус билгеләнештәге зона (СН1) үлөт базларын урнаштыру ечен, шулай ук техник регламентлар таләпләренә туры китереп мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләү ечен билгеләнгән.

СН2. Махсус кулланыш зонасы.

Махсус куллану зонасы (СН2) калдыкларны ритуал билгеләү, складлау һәм күмү объектларын урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләренә туры китереп мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләү ечен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану теренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рехсәт ителгән файдалану терен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм йолалар башкару ечен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (шул исәптән чиркәүләр, соборлар, гыйбадәтханәләр, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар)урнаштыру	3.7.1

Ритуал эшчәнлеге	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле иконик корылмаларны урнаштыру; ритуал-йолалы продукция житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру	12.1
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тезелеш объектларыннан файдалануның рехсәт ителгән теп терләре		
Кенкүреш хезмәте	Халыкка яки кенкүреш хезмәтләре күрсәтү ечен билгеләнгән капиталъ тезелеш объектларын (вак ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтарашханә, кер юу, химчистка, күмү бюрлары)урнаштыру	3.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, канализация юынтыларын чыгару, күчемсез милек объектларын (Казан, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткөргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткөргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, тукталышлар, гаражлар һәм остаханәләр) чистарту һәм жыештыру урып-жыю һәм аварияле техникага, корылмаларга хезмәт күрсәтү, карны жыю һәм эретү ечен кирәк) (рехсәт ителгән ярдәмче тер теп һәм шартлы рехсәт ителгән куллану терләре белән барлык объектлар ечен кулланыла)	3.1.1
Транспорт чараларын кую	Жиңел автомобильләр тукталышларын (парковкаларны) һәм башка мототранспорт чараларын, шул исәптән мотоциклларны, мотороллерларны, мотоколяскаларны, мопедларны, скутерларны урнаштыру, урнаштырылган, тезелгән һәм урнаштырылган тукталышлардан кала	4.9.2

Жир кишәрлекләре күләме, объектларны урнаштыруга таләпләр, техник регламентларның, норматив техник документларның һәм санитар нормаларның таләпләрен исәпкә алып, шәһәр тезелеше проектлау нормативлары белән билгеләнә.

СНЗ. Махсус максатлы яшелләндерү зонасы.

Зона гамәлдәге нормативлар нигезендә санитар-саклау зоналарын оештыру һәм тезекләндерү ечен билгеләнгән.

Житештерү предприятияләренәң, инженерлык корылмаларының санитар-саклау зоналарында капиталъ тезелеш объектларын урнаштыру санитар-саклау зоналарын билгеләү кагыйдәләрен үтәү һәм санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану шартларында рехсәт ителә. Россия Федерациясә Хөкүмәтөнәң 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән һәм Россия Федерациясә Жир кодексы нигезендә (2001 елның 25 октябрәндәге 136 номерлы Федераль закон).

Махсус билгеләнештәге территорияләрдәге жир кишәрлекләреннән файдалану техник документларның гамәлдәге нормативлары, техник регламентлар

таләпләре һәм санитар нормалар нигезендә башкарылырга тиеш. СН-4. Зона ограничения скотомогильника.

СН-4 зонасы Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлығының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкөртү һәм утильләштерү буенча ветеринария кагыйдәләре таләпләренә туры китереп үлөт базларының санитар-саклау зоналарын билгеләү ечен билгеләнгән.

11 бүлек. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчемсез милекне файдалануны чикләү елешендә шәһәр тезелеше регламентлары.

27 статья. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчемсез мелкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.

1. Әлмәт муниципаль районының «Түбән Мактама авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән әлеге Кагыйдәләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасында билгеләнгән зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мелкәтнең башка объектларыннан файдалану түбәндәгечә билгеләнә:

1) әлеге статьяда билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып, картада билгеләнгән тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр тезелеше регламентлары;

2) санитар-яклау, су саклау һәм башка чикләүләр зоналарына карата законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән чикләүләр белән.

2. Санитар-яклау зоналарында һәм санитария езелүләрендә, саклау зоналарында, су саклау зоналарында, яр буе яклау һәм яр буе полосаларында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мелкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү түбәндәге норматив хокукый актларда билгеләнгән:

- Россия Федерациясе Су кодексы;
- Россия Федерациясе Жир кодексы;
- «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Атмосфера һавасын саклау турында» 1999 елның 4 маендагы 96-ФЗ номерлы Федераль закон;

- СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»;

- Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлығының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкөртү һәм утильләштерү ветеринария кагыйдәләре нигезендә үлөт базларының санитар-яклау зоналары;

- СанПиН 2.1.1279-03 «Жирләү билгеләнешендәге зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 35 номерлы карары белән раслаулар);

- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчү билгеләнешендәге су белән тәэмин итү һәм суүткөргөчләр чыганакларын санитар саклау зоналары» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 номерлы карары белән расланган);

- «Яңа тезелә торган һәм реконструкцияләнгән торган сәнәгать предприятиеләрен проектлауга гигиеник таләпләр»;
- СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85*Магистраль торба үткөргечләр» (СССР Дәүләт тезелеше 1985 елның 30 мартындагы 30 номерлы карары белән раслап);
- СП42.13330.2016 «СНиП 2.07.01-89*Шәһәр тезелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

Өлеге эшләү вакытында муниципаль берәмлекнең норматив-хокукий актлары кабул иткән чикләүләрнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мелкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү исәпкә алынды.

3. Санитар-саклау зонасы кеше гомеренә һәм сәламәтлегенә йогынты ясаучы объектлар һәм производстволар тирәсендәге халыкның иминлеген тәэмин итү максатларында билгеләнә. Санитар-саклау зонасы күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрануның гигиена нормативлары белән билгеләнгән өһәмияткә кадәр, ө куркынычның I һәм II класс предприятиеләре ечен – гигиена нормативлары белән билгеләнгән кыйммәтләргә кадәр дә, халык сәламәтлеге ечен яраклы куркыныч күләменә кадәр дә йогынтысын киметүне тәэмин итә.

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-саклау зоналары күләмен тәшкит итә:

- беренче класс предприятиеләре ечен-1000 м;
- икенче сыйныф предприятиеләре ечен-500 м;
- еченче класс предприятиеләре ечен-300 м;
- дүртенче сыйныф предприятиеләре ечен-100 м;
- бишенче сыйныф предприятиеләре ечен-50 м.

Муниципаль берәмлек территориясендә "Түбән Мактама ш.т.б." куркынычлылык классының I, II, III, IV һәм V класс объектлары урнашкан.

Житештерү һәм транспорт предприятиеләренә, коммуналь һәм инженер-транспорт инфраструктурасы объектларының, коммуналь-склад объектларының, чистарту корылмаларының, башка объектларның СанПиН нигезендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчәмсез милек объектлары ечен билгеләнә 2.2.1/2.1.1.1200-03 «санитар-саклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»:

1) тыйган куллану терләре;

2) шартлы куллану.

- Житештерү-коммуналь объектларның санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын куллану тыелган терләре:
 - аерым торак йортларны да кертеп, торак тезелеше;
 - рекшафт-ял итү зоналары, ял итү зоналары, курортлар территорияләре, санаторийлар һәм ял йортлары;
 - бакчачылык ширкәтләре һәм коттедж тезелеше территорияләре, күмәк яки индивидуаль дача һәм бакча-яшелчә участкалары, шулай ук яшәү тирәлегенә сыйфат күрсәткечләре нормалаштырыла торган башка территорияләр;
 - спорт корылмалары, балалар мөйданчыклары, мөгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөвалау-профилактика һәм сәламәтлөндерү учреждениеләре;

- наркотик матдәләр, дару чаралары һәм (яки) дару формалары житештерү объектлары, фармацевтика предприятияләре ечен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- азык-төлек сәнәгәте объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продуктларын күпләп сату складлары, эчә торган су өзәрләү һәм саклау ечен суүткәргеч корылмалар комплекслары .
- Житештерү-коммуналь объектларның санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын шартлы рәвештә куллану төрләре:
 - дежур авария хәлендәге персонал ечен торак булмаган бүлмәләр, вахта ысулы буенча эшләүче биналар (ике атнадан артык түгел), идарә биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-сәләмәтләндерү корылмалары, мунчалар, кер юу, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспорт саклау майданчыклары һәм корылмалары, янғын сүндерү деполары, Жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть- һәм техник су белән тәмин итү ечен артезиан скважиналары, техник су өзәрләү ечен су суыту корылмалары, канализация насос станцияләре, әйләнешле су белән тәмин итү корылмалары, автозаправка станцияләре, автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре.

4. Үләт базларының санитар-саклау зоналары.

Муниципаль берәмлек территориясенә " пгт. Түбән Мактама " тәэсир итә Себер үлән үләнә.

Биологик калдыкларны жыю, утильләштерү һәм юк итүнең ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә үләт базының санитар-саклау зонасы күләме 1000 м тәшкил итә.

Россия Федерациясе Роспотребнадзор идарәсенәң 2006 елның 3 маендагы хаты нигезендә 0100/4973-06-31 үләт базының санитар-саклау зонасы күләмен киметү инфекцияләр таралу мөмкинлеген булдырмый торган махсус чаралар комплексы, туфракны һәм жир асты суларын лаборатор тикшерүләрдән соң, Россия Федерациясенәң Баш дәүләт санитар табибы яки аның урынбасары карары буенча мөмкин.

Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенәң территориаль бүлегенәң теп таләпләре аеруча куркынычлы инфекцияләрне күмү урыныннан читтә тарату һәм үләт базының санитар-саклау зонасы күләмен кыскарту мөмкинлегеннән гыйбарәт:

- туфрак учагын тимер-бетон каркас (саркофаг) белән тәмин итү;
- үләт базының теп планына кушымта;
- периметр буенча туфрак учагын жимерү, аншлаклы ышанычлы койма кую;
- Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор Идарәсе белән килештереп, скважиналарда туфракка һәм суга лаборатор контрольне оештыру.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мәгълүматларына караганда, саркофаг жиһазлаганда еслекнең калынлыгы кимендә 0,4 м булырга тиеш; үләт базы периметр буенча 2,5 м биюклектәге койма белән койма белән әйләндереп алынырга тиеш; 30 м радиуста коймадан яки бетон саркофагтан 1 м биюклектәге жир валы рәвешендә естәмә саклану зонасы булдырырга кирәк.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсенәң 2010 елның 11 февралендәге 01-09-1218 номерлы хаты һәм РСФСР авыл хужалыгы министрлыгы тарафыннан 1971 елның 3 маенда 23-95 номерлы

расланган тезелеш, агрогидромелиоратив һәм башка жир эшләрен башкарганда ветеринария-санитария таләпләре турындагы инструкция нигезендә, тиешенчә үтөлгәннәрне үтөгәндә, ибраһимсыз үлөт базын күчерергә мөмкин кагыйдәләр. Сибәрәүсез үлөт базын күчерү мөмкинлегә турындагы карар Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы тарафыннан кабул ителә.

Үлөт базларының санитар-саклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчәмсез милек объектлары ечен жир кишәрлекләре һәм үлөт базларының санитар-саклау зоналары ечен билгеләнә:

- 1) тыйган куллану терләре;
- 2) шартлы куллану.

Үлөт базларының санитар-саклау зоналары чикләрендә һәм аларның территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын куллану тыелган терләр:

- торақ, иҗтимагыый биналар һәм терлекчелек комплексларын урнаштыру үлөт базыннан 1000 метрга якынарак;
- көтү, печән чабу;
- жирне һәм гуманлы калдыкны үлөт базыннан читкә чыгару.

Шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану:

- скотопроннар һәм көтүлекләр урнаштыру 200 м га якын түгел;
- 50-300 м категориясенә карап, автомобиль, тимер юлларны урнаштыру;
- «Татарстан Республикасында (Татарстан) гигиена һәм эпидемиология үзәге» Федераль дәүләт сәләмәтлек саклау учреждениесенәң 2007 елның 23 октябрәндәге 03-03/3965 номерлы хаты нигезендә үлөт базының санитар-саклау зонасы территориясендә житештерү объектларын саклау мөмкинлеген билгеләү ечен туфракны һәм грунт суларын химик матдәләргә лаборатор тикшеренүләр үткөрергә һәм аккредитацияләнгәннәрдә алынган нәтижәләр белән Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенә мерәҗәгать итәргә.

5. Автомобиль юлларының санитар өзелүе.

«Түбән Мактама поселогы» муниципаль берәмлегә территориясе 3 категорияле тебәк өһәмиятендәге автомобиль юлларын кисеп үтә. 8.21 СП 42.13330.2011 СП 42.1330.2011 8.21 п. нигезендә тебәк өһәмиятендәге автомобиль

юлларыннан «шөһәр тезелеше шөһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» 3 категория буенча 100 м күләмендә санитар аермалар билгеләнә.

Санитар күз яшьләрен куллану режимы СанПиН белән билгеләнә 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-саклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе».

- Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар өзелүе чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын куллану тыелган терләр:
- аерым торақ йортларны да кертеп, торақ тезелеше;
- рекшафт-ял итү зоналары, ял итү зоналары, курортлар территорияләре, санаторийлар һәм ял йортлары;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттедж тезелеше территорияләре, күмәк яки индивидуаль дача һәм бакча-яшелчә участоклары, шулай ук яшәү тирәлегенәң сыйфат күрсәткечләре нормалаштырыла торган башка территорияләр;

- спорт корылмалары, балалар майданчыклары, мэгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөвалау-профилактика һәм сәламәтләндрәү учреждениеләре;
- наркотик матдәләр, дару чаралары һәм (яки) дару формалары житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре ечен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- азык-төлек сәнәгәте объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продуктларын күпләп сату складлары, эчә торган су өзәрләү һәм саклау ечен суүткәргеч корылмалар комплекслары .
- Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар езелүе чикләрендә урнашкан жир участкаларынан һәм башка күчемсез милек объектларынан шартлы рәвештә файдалану терләре:
- дежур авария хәләндәге персонал ечен торак булмаган бүлмәләр, вахта ысулы буенча эшләрүче биналар (ике атнадан артык түгел), идәрә биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-сәламәтләндрәү корылмалары, мунчалар, кер юу, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль Транспорт саклау майданчыклары һәм корылмалары, янгын сүндерү деполары, Жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть- һәм техник су белән тәэмин итү ечен артезиан скважиналары, техник су өзәрләү ечен су суыту корылмалары, канализация насос станцияләре, әйләнешле су белән тәэмин итү корылмалары, автозаправка станцияләре, автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре.

6. Санитар торба үткәргечләре.

Шөһәр тибындагы бистә. Әлмәт муниципаль районының Түбән Мактама магистраль газүткәргечләр, нефть үткәргечләр һәм азык-төлек үткәргечләр кисешә, «Магистраль торба үткәргечләр» 100-200 м тәшкил итә, азык-төлек үткәргеч ечен-2000 м.

Санитар аермалардан файдалану режимы СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85* «Магистраль торбаүткәргечләр» һәм СП 42.13330.2011 нигезендә билгеләнә. Шөһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм тезү».

Торбаүткәргечләрнең санитар езелүе чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын тыелган куллану терләре:

- шөһәрләр һәм башка торак пунктлар;
- бакча йортлары булган күмәк бакчалар, дача бистәләре;
- аерым Сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре;
- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклар;
- сет заводлары;
- минераль үсеш карьерасы;
- шәхси хужаларның машиналары ечен гаражлар һәм ачык машина кую урыннары 20 дән артык;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ. б.);
- торак биналар 3 катлы һәм югарырак;
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньлар;
- гидро -, электр станцияләре; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;
- чистарту корылмалары һәм насос станцияләре магистраль торба үткәргечкә кермәгән суүткәргеч;

- 1000 м³ артык саклау күләме булган янып торган һәм янып торган сыеклыклар һәм газлар складлары; автозаправка станцияләре;

- Россия элемтә министрлыгы һәм башка ведомстволарның күп каналлы радиорелей элемтә линиясе торба үткәргечләре, мачта (манаралар) һәм күп каналлы радиорелей элемтә линиясе корылмалары; телевизион манаралар .

7. Эчәрлек су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналары

СанПиН нигезендә 2.1.4.1110-02 "Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары" су белән тәэмин итү чыганакларын пычратудан санитар саклау максатыннан санитар сак зонасы оештырыла, аның составына еч пояс керә: беренче пояс – катгый режимлы, шулай ук икенче һәм еченче пояс – чикләүләр поясы.

Муниципаль берәмлек территориясендә "Түбән Мактама ш.т.б.» Әлмәт муниципаль районы чишмәләре һәм су алу скважиналары бар. Санитар сак зоналары күрсәтелгән чишмәләр һәм скважиналар ечен еч пояс составында эшләнмәгән, шуңа күрә бары тик 50 м күләмендә ЗСОның беренче поясы гына күрсәтелгән. Аларны куллану режимын СанПиН 2.1.4.1110-02 куя.

Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының I поясы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын тыелган куллану терләре:

- биек көүсәле агачлар утырту;
- суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык тезелеш терләре, шул исәптән терле билгеләнештәге торбаүткәргечләр салу;
- торак һәм хужалык-көнүреш биналарын урнаштыру;
- кешеләрнең яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану.

Эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының II поясы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын тыелган куллану терләре:

- эшкәртелгән суларны жир асты офыкларына һәм каты калдыкларны жир асты складына күчерү, жир асты байлыкларын эшкәртү;
- ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар складларын, промстоклар, шламсаклагычлар һәм жир асты суларының химик пычрануы куркынычына китерә торган башка объектларны урнаштыру;
- зиратларны, үлэт базларын, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларын, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык

предприятиеләрен һәм жир асты суларының микробиаль пычрануы куркынычына китерүче башка объектларны урнаштыру;

- ашлама һәм агу химикатларын куллану;
- теп файдаланудагы урман кисү.

Мондый объектларны Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенә санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, сулык горизонтын пычранудан саклау буенча махсус чаралар үтөлгән очракта гына, санитар саклау зонасының III билбау чикләрендә урнаштыру рехсәт ителә.

Эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының II поясы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын шартлы рәвештә куллану терләре:

- Роспотребнадзорның Татарстан Республикасы буенча идарәсе белән килештереп, яңа скважиналар бораулау һәм туфрак катламын бозуга бөйлә яңа тезелеш .

8. Су саклау зоналары, яр һәм яр буйлары еслек су объектларының саклагыч полосалары.

Су саклау зоналары жир есте су объектларының яр буена тоташкан территорияләрдән тора, аларда пычрануны, чүпне булдырмау, күрсәтелгән су объектларын туздыру һәм аларның суларын юкка чыгару, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекнең махсус режимы билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә яр буе саклау полосалары урнаштырыла, аларның территорияләрендә хужалык эшчәнлегенә һәм башка эшчәнлеккә естәмә чикләүләр кертелә.

Яр буйлары һәр гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына үтемлелеген тәмин итү максатларында бүлеп бирелә.

Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә елгаларның яки елгаларның су саклау зоналарының киңлеген аларның чыганагынан елгаларга яки елгаларга сузылган елгалар ечен билгеләнә:

10 км га кадәр-50 м күләмендә;

10-50 км - 100 м күләмендә;

50 км һәм аннан да күбрәк - 200 м.

Елга ечен, чишмә башыннан 10 километрдан алып тамагына кадәр су саклау зонасы яр буендагы саклагыч полоса белән туры килә. Елга агымы ечен су саклау зонасының радиусы 50 м күләмендә билгеләнә.

Яр буе саклагыч полосасының киңлеген су объекты ярының кырыена бәйлә рәвештә билгеләнә һәм 3° га кадәр, 40 м кире кагу ечен, 3° һәм 50 м тайпылу ечен билгеләнә.

Шулай итеп, Мактаминка елгасының су саклау зонасының киңлеген 50 м тәшкил итә. Кама елгасы һәм аның кушылдыклары ечен яр буе саклау полосасы 50 м күләмендә кабул ителгән.

Гомуми кулланыштагы су объектының яр буенда гомуми куллану ечен эшләнгән яр буйлары урнаштырылган. Яр буе полосасының киңлеген Мактаминка елгасы 5 м тәшкил итә.

Елгаларның су саклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчәмсез милек объектлары ечен башка су объектлары билгеләнә:

- тыйган куллану терләре;

- шартлы рәвештә рехсәт ителгән куллану терләре, бу кагыйдәләр белән билгеләнгән ачык тыңлау процедураларын кулланып, вәкаләтле дәүләт органнарының бассейннары һәм башка территориаль идарә итү органнары, су

фондын куллану һәм саклау белән махсус килештерү буенча рехсәт ителергә мөмкин.

Елгаларның су саклау зоналары, башка су объектлары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын тыелган куллану терләре:

- туфракны ашлама ечен канализация куллану;

- зиратлар, үлөт базларын урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы, агулаучы һәм агулы матдәләр күмү;

- үсемлек корткычларына һәм авыруларына каршы керәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- юлларда һәм юлларда тукталышлардан тыш, каты еслекле махсус жиһазландырылган урыннарда транспорт чаралары хәрәкәте һәм тукталышы (махсус транспорт чараларынан тыш).

Яр буендагы саклагыч полосалар чикләрендә, су саклау зоналары ечен күрсәтелгән чикләүләр белән бергә тыела:

- жир серү;
- чүп-чарны урнаштыру;

- авыл хужалыгы хайваннарын кетү һәм алар ечен жәйге лагерьлар, мунчалар оештыру .

Су саклау зоналары чикләрендә мондый объектларны су объектларын пычратудан, чүпләүдән һәм суның бетүеннән саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән жиһазлау шартларында, су саклау зоналарын проектлаштыру, тезү, реконструкцияләү, эксплуатацияләүгә һәм эксплуатацияләүгә кертү рехсәт ителә.

Яр буенда куллану тыела:

- жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру;
- механик транспорт чараларын кулланып хәрәкәт итү.

Су объектларының яр буе полосасы чикләрендә (механик транспорт чараларын кулланмыйча) алар янында йерү һәм тору, шул исәптән һәвәскәрләр һәм спорт балыкчылыгын һәм йезүче чараларны туктату ечен рехсәт ителә.

9. Файдалы казылма ятмаларын тау терләрен ачу.

Бетен территория " Түбән Мактама ш.т.б. муниципаль берәмлеге " Ромашкино нефть чыганагы чикләрендә урнашкан.

Россия Федерациясенәң «Жир асты байлыклары турында» гы 2395-1 номерлы законының 22 статьясы нигезендә, жир асты байлыкларын кулланучы файдалы казылма ятмалары мөйданнарын үзенә бирелгән тау читендә тезүне чикләргә хокуклы.

Жир асты байлыкларының аерым участокларынан файдалану илне һәм дөүләтне саклауны, жир асты байлыкларынан рациональ файдалануны һәм саклауны, әйләнә-тирә мохитне саклауны тәэмин итү максатларында чикләнергә яки тыелырга мемкин.

Торак пунктлар һәм территорияләрне махсус куллану шартлары булган зоналар территорияләрендә жир асты байлыкларынан файдалану чикләнгән яки тыелган булырга мемкин, әгәр бу файдалану халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохитне саклауга, биналарның һәм корылмаларның, шул исәптән тау эшләнмәләре, бораулау скважиналары һәм жир асты байлыкларынан файдалану белән бәйле башка корылмаларның сакланышына куркыныч тудырырга мемкин.

Аеруча саклаулы территорияләрдә жир асты байлыкларынан файдалану аларның территорияләрен аерым саклау режимы нигезендә башкарыла.

1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы «Жир асты байлыклары турында» Федераль законның 25 статьясы нигезендә, файдалы казылмалар яткан урыннарны тезү, шулай ук аларның жир асты корылмалары яткан урыннарнда жир асты байлыклары дөүләт фонды белән идарә итү федераль органының яисә аның территориаль органнарының һәм дөүләт тау күзәтчеләге органнарының файдалы казылмалар чыгару мемкинлеген тәэмин итү яки икътисадый максатка ярашлы булу шарты белән генә рехсәт ителә Корылмалар.

Файдалы казылма ятмаларын үз белдеге белән тезү территорияне рекултивацияләү һәм торгызылган объектларны демонтажлау буенча башкарылган чыгымнарны һәм чыгымнарны капламыйча туктатыла.

Мәдени мирас объектінің тарихи мохитенде сақланышын тәэмин итү максатларында аның белән кушылган территориядә мәдени мирас объектын сақлау зоналары урнаштырыла: сақланучы зона, тезелешне һәм хужалык эшчәнлеген жайга салу зонасы, сақлана торган табигыйандшафт зонасы, алар «Россия Федерациясе халықларының мәдени мирас объектлары (тарихи һәм мәдени һәйкәлләр) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон таләпләре нигезендә эшләнергә тиеш. 2008 елның 26 апрелендәге Россия Федерациясе №315» Россия Федерациясе халықларының мәдени мирас объектларын сақлау зоналары (тарихи һәм мәдени һәйкәлләр) турында нигезләмәне раслау хакында".

Россия Федерациясе законнары нигезендә жирдән файдалану һәм тезелеш кагыйдәләрендә чикләүләр зоналары аларны мәдени мирас объектларын сақлау зоналары проектларыннан күчерү юлы белән генә билгеләнә ала. Статусны эшләп һәм естәгәндә, тиешле карточкаларга һәм регламентларга рәсми расланган документлар әлегә статьяга әлегә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибендә кертелә.

Әлмәт муниципаль районы «Түбән Мактама бистәсе» муниципаль берәмлеге территориясендә ачкланган археологик мирас объектлары исемлеге

№ п/п	Һәйкәлнең исеме	Мәдени карау яисә датировка	Урнашу урыны
1.	Түбән Мактама каберлеге	Сарматы	Түбән Мактама авылы
2.	Түбән Мактама машина куюурыны	Ср.	Түбән Мактама авылы. Болын террасы кырындагы авылдан 2,5 км кенъяк-кенчыгышка таба
3.	Түбән Мактаманың урнашу урыны	Ср.	Түбән Мактама авылы. Түбән Мактама стоянкасыннан теньяк-кенбатышка таба 0,3 км ераклыкта, болын есте террасы кырында

29 статья. *Ачык сервитутларның эш зоналары.*

Халык алдындагы сервитутларның хәрәкәт итү зоналары чикләре жирлек территорияләрен ызанлау проектларында чагылдырыла һәм жир кишәрлекләренәң шәһәр тезелеше планнарында күрсәтелә.

12 бүлек. *Шәһәр тезелеше регламентлары шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнми торган теп жирләрне билгеләү һәм аларга карата шәһәр тезелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрне билгеләү.*

Шәһәр тезелешен зоналаштыру картасында (әлегә Кагыйдәләренң II елеше) территориаль зоналардан, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналардан тыш, гомуми файдаланудагы шәһәр тезелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган теп территорияләр һәм шәһәр тезелеше регламентлары - махсус сақлана торган табигать территорияләре, урман фонды жирләре, шәһәр урманнары һәм башкалар сайлап алынган.

Әлеге бүлектә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы һәм җирләрнең төп территорияләрен билгеләү тасвирламасы бар.

Муниципаль берәмлек территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында «Түбән Мактама ш.т.б.» шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми һәм таралмый торган җирләр булырга мөмкин:

Билгеләнешләр	Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән төп территорияләрнең һәм җирләрнең исеме
ВФ	Су фонды җирләре
ДПИ	Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир участкалары

30 статья. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы төп территорияләрен һәм җирләрен билгеләү.*

ВФ. Су фонды җирләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы 6 өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары еске сулар белән капланган җирләр өчен билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ДПИ. Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир участкалары.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4 өлешенә 4 пункты нигезендә, файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир участкалары өчен шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый торган җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле органнар тарафыннан билгеләнә.

Түбән Мактама шәһәр тибындагы
бистә башлыгы



Р.А. Бадретдинов